

715,55 tỷ USD

LÀ TỔNG KIM NGẠCH XUẤT,
NHẬP KHẨU HÀNG HÓA ƯỚC ĐẠT
CỦA VIỆT NAM TRONG 11 THÁNG
NĂM 2024.

1555 THỨ HAI, NGÀY 9/12/2024

THOINAY

ẤN PHẨM CỦA BÁO NHÂN DÂN - TRỤ SỞ 71 HÀNG TRÔNG, HÀ NỘI

Tel.: 024 3938 1384, 024 3938 1091 - Fax: 024 3938 1385 - Email: thoinay@nhandan.vn



Vòng xoáy xung đột

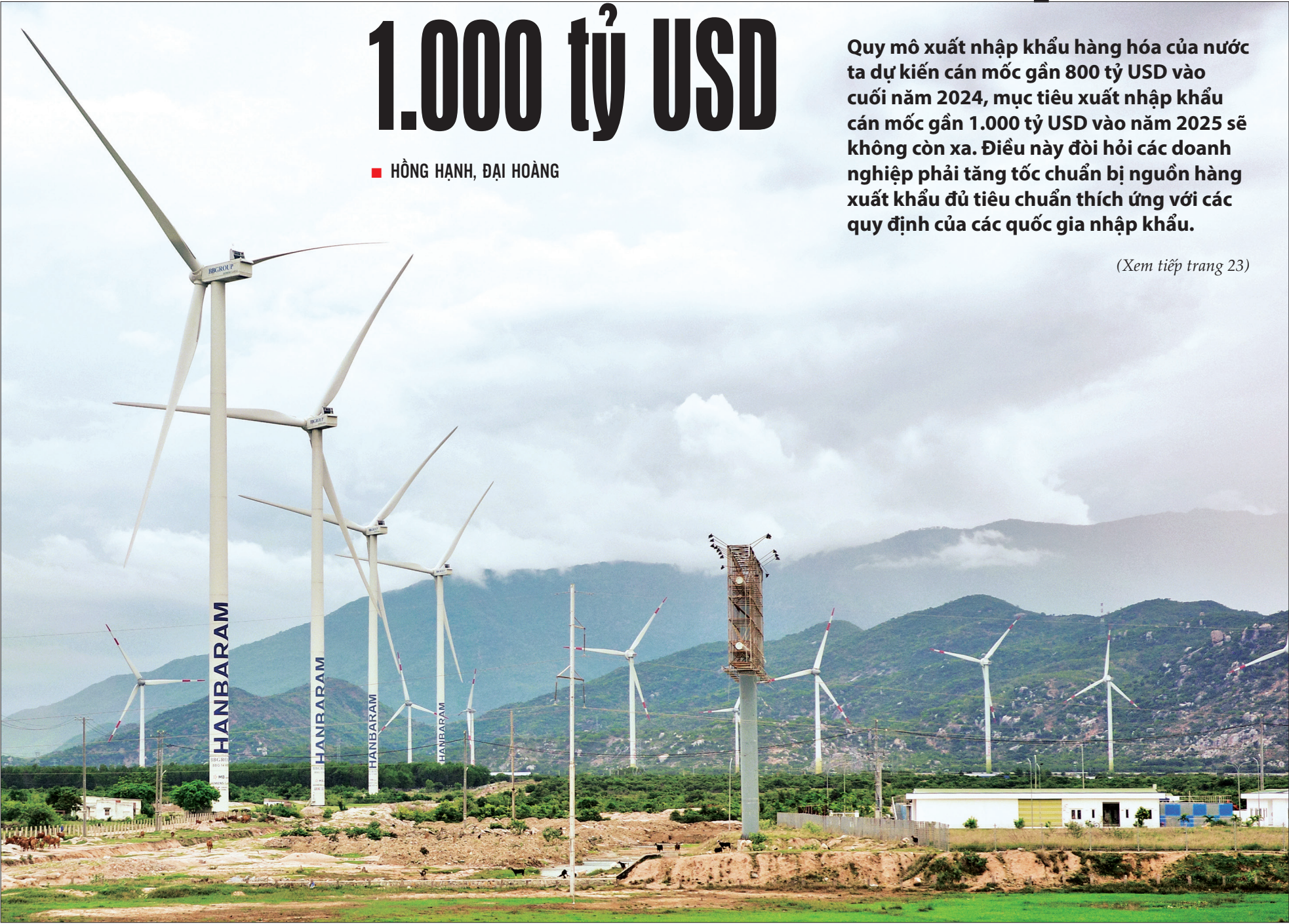
TRANG 20

Tiến tới mốc xuất nhập khẩu 1.000 tỷ USD

■ HỒNG HẠNH, ĐẠI HOÀNG

Quy mô xuất nhập khẩu hàng hóa của nước ta dự kiến cán mốc gần 800 tỷ USD vào cuối năm 2024, mục tiêu xuất nhập khẩu cán mốc gần 1.000 tỷ USD vào năm 2025 sẽ không còn xa. Điều này đòi hỏi các doanh nghiệp phải tăng tốc chuẩn bị nguồn hàng xuất khẩu đủ tiêu chuẩn thích ứng với các quy định của các quốc gia nhập khẩu.

(Xem tiếp trang 23)



Cần tập trung thêm nguồn lực để phát triển kinh tế xanh.

Ảnh: MINH KHIẾU

Chú trọng phát triển công nghiệp dược

■ MINH TÂM

Theo Cục Quản lý dược (Bộ Y tế), hiện thuốc trong nước chiếm 70% số lượng sử dụng, nhưng chỉ đạt khoảng 45 - 50% về giá trị. Luật Dược (sửa đổi) được thông qua tại Kỳ họp thứ 8, Quốc hội khóa XV mang lại kỳ vọng khuyến khích sản xuất thuốc phát minh, thuốc có dạng bào chế công nghệ cao nhằm tạo thêm cơ hội cho người bệnh được tiếp cận trong điều trị.



Việt Nam đang sớm hoàn thiện các văn bản hướng dẫn chuyển giao công nghệ trong ngành dược.

Ảnh: AQ

(Xem tiếp trang 3)

THỜI ĐÀM

Xây dựng thương hiệu riêng

■ MAI TÂM HIẾU

Vì lý do địa lý, khí hậu nên nước ta có một nền nông nghiệp gắn bó với vị trí vùng miền khá rõ. Cảnh quan thiên nhiên đa dạng, đất nước trải dài từ bắc chí nam với khí hậu cận nhiệt đới gió mùa giúp cho mỗi vùng miền đều có những điểm riêng, góp phần tạo nên sự đa dạng về thiên nhiên, bản sắc văn hóa...

Bởi thế, chúng ta có thể tự hào khi rất nhiều địa danh của mỗi địa phương đang trở thành điểm đến quen thuộc của khách du lịch trong nước và cả du khách nước ngoài. Người ta tới Quảng Bình để khám phá Phong Nha - Kẻ Bàng, động Thiên Đường hay những hang động mà cho

(Xem tiếp trang 23)

Doanh nghiệp nỗ lực để có thưởng Tết

■ GIA HƯNG

Còn hơn một tháng nữa là đến Tết Nguyên đán Ất Tỵ 2025. Thời điểm này, các doanh nghiệp sản xuất sử dụng nhiều lao động cho biết sẽ cố gắng duy trì để có một khoản thưởng trong dịp Tết ít nhất bằng mọi năm, nhằm động viên người lao động.



Các doanh nghiệp đang tập trung lo tiền thưởng Tết cho người lao động.

Ảnh: LÊ MINH

Người lao động “ngóng” thưởng Tết

Thời điểm cuối năm, người lao động vẫn luôn đặt kỳ vọng vào thưởng Tết. Dù nhiều hay ít, đây cũng là một khoản giúp người lao động có thêm động lực gắn bó với công ty. Chị Nguyễn Thị Thương, công nhân may chia sẻ, do phải thuê nhà nên hai vợ chồng phải thật tiết kiệm mới đủ sinh hoạt trong gia đình, lúc con ốm, có khi còn phải vay mượn thêm. Vì vậy, vợ chồng anh chị vẫn gắn bó với công ty và trông mong vào khoản thưởng Tết. “Tôi cũng mong là năm nay thưởng Tết sẽ giữ nguyên phần trăm như mọi năm là 13% và chia cho trước Tết 9%, sau Tết 3%. Nếu được vậy, trước Tết tôi có thể được nhận khoảng 17 - 18 triệu đồng”.

Tương tự, chị Nguyễn Bích Hồng, công nhân xưởng đóng gói cho biết: “Cố gắng làm việc suốt một năm trời, người lao động chờ đợi nhất là khoản thưởng Tết. Trong năm, tình hình sản xuất của công ty tốt hơn, phải cho công nhân tăng ca để kịp đơn hàng Tết. Nếu thưởng Tết năm nay có thể tăng, dù không nhiều nhưng cũng sẽ tạo động lực rất lớn cho tôi và đồng nghiệp. Nên giờ thấy sản xuất của công ty dần phục hồi, tôi rất hy vọng”.

Với đặc thù số lượng lao động lên tới 12.000 người, ông Thân Đức Việt, Tổng Giám đốc Tổng công ty May 10 cho biết, hằng năm, từ quý III, doanh nghiệp phải có kế hoạch tài chính cho lương, thưởng Tết của người lao động. Dự kiến, năm nay, cùng với thị trường xuất khẩu tích cực và thị

trường trong nước hồi phục, doanh thu đã tăng hơn 8% so với cùng kỳ năm trước. Vì vậy, doanh nghiệp có kế hoạch thưởng tháng lương thứ 13 cho người lao động, với bình quân là khoảng 1,6 tháng lương. “Bình quân mỗi người lao động sẽ cầm về khoảng 12 đến 15 triệu đồng. Chúng tôi đang dự kiến sẽ chi thưởng Tết trước ngày ông Công ông Táo (23 tháng Chạp)”, ông Việt thông tin.

Bên cạnh các doanh nghiệp đang lên kế hoạch thưởng Tết, tại một số địa phương, mức thưởng Tết cho người lao động đã được công bố. Tại Bắc Giang, theo thông tin từ Sở Lao động-Thương binh và Xã hội, dự kiến năm nay, mức thưởng Tết của các doanh nghiệp trong tỉnh Bắc Giang bằng hoặc tăng từ 5-10% so với năm 2023 do tình hình sản xuất, kinh doanh khởi sắc. Cụ thể, có 172 doanh nghiệp sử dụng hơn 155.800 lao động đã có kế hoạch thưởng Tết dương lịch với mức thưởng bình quân là 290 nghìn đồng/người, tăng 13,7% so với Tết năm 2023; mức thưởng cao nhất hơn 52 triệu đồng/người thuộc về khối doanh nghiệp dân doanh, mức thưởng thấp nhất là 100.000 đồng/người.

Có 311 doanh nghiệp ở Bắc Giang có kế hoạch thưởng Tết Nguyên đán 2024 cho hơn 178.800 lao động, với mức bình quân hơn 6,6 triệu đồng/người, tăng 17,4% so với năm 2023; mức thưởng cao nhất là 146 triệu đồng/người thuộc về doanh nghiệp có vốn đầu tư nước ngoài, mức thưởng thấp nhất là 100 nghìn đồng/người.

Theo ghi nhận, hầu hết các doanh nghiệp đều khẳng định có thưởng Tết và mức thưởng sẽ tăng so năm trước. Đặc biệt, các doanh nghiệp sử dụng nhiều lao động trong lĩnh vực dệt may, da giày, lắp ráp điện tử sẽ thưởng Tết cao hơn. Những lĩnh vực khác, doanh nghiệp cho biết vẫn duy trì thưởng Tết, bảo đảm mọi người đều có thưởng Tết. Mức thưởng bao nhiêu sẽ tùy theo chỉ số kinh doanh của từng doanh nghiệp, nhưng ít nhất duy trì thưởng Tết bằng năm ngoái.

Để người lao động được hưởng chế độ tốt nhất

Trên thực tế, thưởng Tết không phải là quy định bắt buộc mà căn cứ theo tình hình hoạt động kinh doanh của doanh nghiệp và chỉ số hiệu quả, năng suất lao động, mức độ hoàn thành công việc của nhân viên trong năm mà doanh nghiệp có thể xây dựng quy chế nội bộ về chế độ thưởng Tết. Mức thưởng Tết sẽ do doanh nghiệp tự quyết định. Nếu năm đó doanh nghiệp làm ăn thua lỗ hoặc người lao động không hoàn thành tốt công việc thì việc không nhận được thưởng Tết là điều hoàn toàn bình thường.

Tuy vậy, ông Lại Hoàng Dương, Giám đốc Công ty CP Truyền thông và máy tính Thánh Gióng cho rằng, trong quá trình trưởng thành, phát triển của mỗi doanh nghiệp, người lao động chính là nguồn lực sản xuất, là yếu tố chủ chốt ảnh hưởng tới doanh nghiệp. Người lao động là lực lượng trực tiếp tạo ra giá trị kinh tế, nuôi dưỡng văn hóa doanh nghiệp, đóng góp vào tăng trưởng và phát triển chung của doanh nghiệp. Người lao động cũng là một động lực để thúc đẩy đổi mới sáng tạo, tạo ra lợi thế cạnh tranh cho doanh nghiệp. Trong khi đó, thu nhập là yếu tố quan trọng nhất để thu hút và giữ chân người lao động. Vì vậy, doanh nghiệp đã lựa chọn phương án gồng gánh hơn để người lao động được hưởng chế độ tốt nhất.

Đáng lưu ý, số liệu thống kê cho thấy, trong 11 tháng năm 2024 có 173.200 doanh nghiệp rời bỏ thị trường, cao hơn cả năm 2023 là 172.000

doanh nghiệp, cho thấy tình hình khó khăn của cộng đồng doanh nghiệp. Vì vậy, Bộ Lao động - Thương binh và Xã hội đã có công văn đề nghị các sở phối hợp với Ban quản lý khu công nghiệp, khu kinh tế, khu chế xuất, liên đoàn lao động, cơ quan liên quan theo dõi, nắm chắc tình hình sản xuất, kinh doanh của doanh nghiệp và đời sống người lao động. Cơ quan liên quan chú ý phòng ngừa, giảm tranh chấp lao động, đình công có thể phát sinh trước, trong và sau dịp Tết dương lịch và Tết Nguyên đán 2025, đồng thời hỗ trợ đối thoại, thương lượng, thỏa thuận, sớm giải quyết ngừng việc tập thể. Các doanh nghiệp phối hợp, trao đổi ý kiến với công đoàn cơ sở rà soát hợp đồng lao động, thỏa ước lao động tập thể, quy chế lương, thưởng và xây dựng phương án thưởng Tết theo kết quả kinh doanh năm 2024 cũng như thông báo cho người lao động.

Tổng Liên đoàn Lao động Việt Nam cũng có chỉ đạo công đoàn các cấp chủ động tham gia với các cơ quan chức năng kiểm tra, giám sát người sử dụng lao động trong trả lương, thưởng Tết. Công đoàn cơ sở có trách nhiệm giám sát, tham gia với doanh nghiệp trong công khai phương án trả lương, thưởng Tết trước ngày nghỉ Tết ít nhất 30 ngày và bảo đảm quyền lợi nghỉ ngơi, tăng ca, làm thêm giờ trong Tết. Kịp thời phát hiện và có giải pháp bảo đảm quyền lợi của đoàn viên, người lao động ở các doanh nghiệp gặp khó khăn, nợ lương, không có khả năng trả thưởng, chủ doanh nghiệp bỏ trốn hoặc giải thể, phá sản.

Câu chuyện thưởng Tết vốn dĩ là “đến hẹn lại lên”. Tuy nhiên, để giải quyết ổn thỏa cũng khiến nhiều doanh nghiệp đau đầu, đặc biệt là những doanh nghiệp nhỏ và vừa. Sau một năm làm việc vất vả, số tiền thưởng Tết không hẳn là một khoản thu nhập gia tăng. Đôi khi nó còn là một khoản cho cả gia đình người lao động trông chờ và giải quyết việc gia đình. Sự nỗ lực của cả người sử dụng lao động lẫn người lao động được phát huy đúng thời điểm thích hợp sẽ tạo động lực cho cả hai bên.

Ông Hoàng Quang Phòng, Phó Chủ tịch Liên đoàn Thương mại và Công nghiệp Việt Nam cho biết, nửa đầu năm, các doanh nghiệp gặp nhiều khó khăn, hầu hết doanh nghiệp phải tái cơ cấu sản xuất. Tiếp đó bão số 3 quét qua nhiều tỉnh, thành phố phía bắc đã tàn phá tài sản, gây thiệt hại cho nhiều doanh nghiệp. Tuy nhiên, người lao động vẫn đồng hành cùng doanh nghiệp để vượt qua khó khăn, ổn định sản xuất. Vì vậy, việc thưởng Tết năm 2025 cũng là sự ghi nhận của chủ doanh nghiệp đối với những người đã gắn bó, cùng doanh nghiệp vượt qua khó khăn. Hy vọng những tháng đầu năm 2025 các doanh nghiệp tiếp tục giữ được đà sản xuất, kinh doanh khởi sắc để có điều kiện chăm lo tốt hơn cho người lao động.

Chú trọng phát triển công nghiệp dược

(Tiếp theo trang 1)

Mục tiêu đến năm 2030 xuất khẩu thuốc đạt 1 tỷ USD

Theo Cục Quản lý dược (Bộ Y tế), trước đây, chúng ta khuyến khích sản xuất thuốc generic (thuốc đã hết hạn bảo hộ), bảo đảm thuốc thiết yếu, do đó, doanh nghiệp (DN) chưa chú trọng nghiên cứu sản xuất thuốc công nghệ cao, thuốc mới, thuốc chuyên khoa đặc trị, thuốc phát minh. Các thuốc phát minh hiện chỉ chiếm khoảng 3% về số lượng nhưng thực tế chiếm đến 22% giá trị và chủ yếu là thuốc nhập khẩu. Chỉ mới có một vài thuốc được nghiên cứu sản xuất trong nước hoặc bước đầu chuyển giao công nghệ sản xuất.

Quy mô của cơ sở sản xuất dược phẩm trong nước hiện nay phần lớn là DN vừa và nhỏ, chưa chú trọng đầu tư nghiên cứu sản xuất, chuyển giao các thuốc nói trên do cần nguồn lực lớn về tài chính, thời gian, nhân lực chất lượng cao. Việc đầu tư cho nghiên cứu phát triển cũng còn rất thấp, chủ yếu là các dạng thuốc thông thường; chưa chú trọng nghiên cứu, sản xuất thuốc dạng bào chế hiện đại, tối ưu hóa công thức và quy trình sản xuất. Vì vậy, cần xây dựng cơ chế, chính sách khuyến khích đủ mạnh để thu hút DN, nhà đầu tư nhằm thúc đẩy hoạt động đầu tư nghiên cứu, phát triển công nghệ mới sản xuất các thuốc thuộc diện cần ưu tiên phát triển theo đề xuất tại dự thảo Luật Dược (sửa đổi).

Việt Nam hướng đến mục tiêu công nghiệp dược đạt mức 4 (mức công nghiệp dược sản xuất được thuốc phát minh), có chính sách cụ thể về khoa học - công nghệ, có ưu đãi với DN phát triển thuốc công nghệ cao, đưa vào một số công nghệ cao, đưa thuốc phát minh vào danh mục ưu đãi, thúc đẩy đầu tư, ưu tiên sử dụng trong nước và hỗ trợ DN xuất khẩu. Mục tiêu đến năm 2030 sản xuất 80% số lượng thuốc sử dụng và chiếm 70% giá trị thị trường, đồng thời chuyển giao công nghệ sản xuất ít nhất 100 thuốc phát minh; xuất khẩu thuốc đạt 1 tỷ USD và đến năm 2045, tổng giá trị ngành công nghiệp dược đóng góp vào GDP hơn 20 tỷ USD (theo mục tiêu tại Chiến lược quốc gia phát triển ngành dược đến năm 2030, tầm nhìn 2045 được Chính phủ phê duyệt tại Quyết định 1165/QĐ-TTg ngày 23/12/2023).

Ông Vũ Tuấn Cường, Cục trưởng Quản lý dược nhận định, dược phẩm Việt Nam tăng trưởng mạnh: Tổng quy mô toàn ngành dược năm 2022 đạt 7 tỷ USD với tỷ lệ tăng trưởng kép là 10,6%, năm 2023 đạt 8,5 tỷ USD. Trong đó, sản xuất trong nước khoảng 45% (tương đương 3,15 tỷ USD năm 2022; 3,82 tỷ USD năm 2023) với gần 300 cơ sở sản xuất trong nước. Đến nay, Việt Nam đã có gần 300 nhà máy sản xuất thuốc, trong đó có 17 nhà máy đạt GMP-EU và tương đương, bốn nhà máy đáp ứng nguyên tắc tiêu chuẩn PIC/S-GMP.

Hiện, trong nước có 5 cơ sở sản xuất, gồm: Công ty CP dược phẩm OPV, Công ty CPDP Otsuka OPV Việt Nam, Công ty CP Sanofi Việt Nam, Công ty Roussel VN, Chi nhánh Công ty CP Dược phẩm T.U Vidipha Bình Dương, nhận chuyển giao 9 thuốc đã được Bộ Y tế công bố vào danh sách thuốc biệt dược gốc. Bên cạnh



Công nhân sản xuất thuốc viên tại nhà máy của Công ty cổ phần Medcen ở Khu công nghiệp Hòa Bình, Long An. Ảnh: TTXVN

đó, với các quy định mới bảo đảm khuyến khích thu hút đầu tư và tạo môi trường thông thoáng đối với hoạt động chuyển giao công nghệ đã thu hút nhiều dự án đầu tư sản xuất, chuyển giao công nghệ sản xuất thuốc phát minh, thuốc phát minh sắp hết hạn bản quyền, thuốc generic có dạng bào chế công nghệ cao... tại Việt Nam.

Cụ thể: Dự án hợp tác nhận chuyển giao công nghệ và toàn bộ quy trình sản xuất của các thuốc biệt dược gốc của Công ty Medochemie VN từ Công ty Viatris Pharmaceuticals LLC và Công ty AstraZeneca; dự án nhận chuyển giao của Công ty CP Ampharco U.S.A (VN) từ Công ty Les Laboratoires Servier (Pháp); dự án nhận chuyển giao công nghệ của Công ty TNHH Abbott VN từ Công ty Abbott (nhà sản xuất tại Pháp). Ngoài

ra, các nhà máy đáp ứng tiêu chuẩn EU-GMP và tương đương (17 nhà máy) đang trong quá trình đàm phán với các tập đoàn đa quốc gia để nhận chuyển giao công nghệ.

Chính sách bút phá

Luật Dược (sửa đổi) được thông qua tại Kỳ họp thứ 8, Quốc hội khóa XV được kỳ vọng tạo bước bút phá cho công nghiệp dược trong nước. Theo đó, Luật Dược mới được thông qua đã bổ sung một số quy định mang tính đột phá hơn so với Luật Dược năm 2016 để thu hút đầu tư và thúc đẩy hơn nữa việc nghiên cứu phát triển sản xuất thuốc, nguyên liệu làm thuốc như: Điều 7 (sửa đổi) bổ sung quy định “có chính sách ưu đãi, hỗ trợ để phát triển công nghiệp dược Việt Nam thành ngành công nghiệp

mũi nhọn” (khoản 3); quy định chính sách ưu tiên mua sắm thuốc sản xuất trong nước tại các cơ sở y tế công lập (khoản 4); ưu tiên về các thủ tục hành chính khi cấp giấy đăng ký lưu hành, cấp phép nhập khẩu (khoản 5); áp dụng các cơ chế ưu đãi, hỗ trợ từ các quỹ hỗ trợ cho hoạt động khoa học và công nghệ (khoản 6); hỗ trợ phát triển dược liệu, phát huy các bài thuốc cổ truyền, thuốc dược liệu (khoản 7, 8 và 9); phát triển hệ thống cung ứng thuốc theo hướng chuyên nghiệp, hiện đại (khoản 10); nâng cao chất lượng nguồn nhân lực (khoản 12); giữ giá, giảm giá đối với một số nhóm thuốc cần thu hút chuyển giao công nghệ (khoản 13)...

Các chuyên gia phân tích, các chính sách ưu đãi toàn diện được thể hiện tại Luật Dược mới được thông qua như ưu đãi đầu tư về chính sách thuế, thuê đất, vay vốn, ưu đãi, hỗ trợ về thủ tục hành chính; các chính sách hỗ trợ đầu tư đối với các hoạt động đầu tư sản xuất nguyên liệu làm thuốc, sản xuất thuốc mới, thuốc biệt dược gốc, thuốc ứng dụng công nghệ cao trong sản xuất, thuốc chuyên khoa đặc trị được chuyển giao công nghệ sản xuất tại Việt Nam, thuốc thiết yếu, vaccine sinh phẩm, thuốc công nghệ sinh học...; ưu đãi nghiên cứu khoa học về công nghệ bào chế, công nghệ sinh học để sản xuất các loại thuốc mới... là nền tảng quan trọng giúp thúc đẩy các DN đầu tư mạnh mẽ vào lĩnh vực dược phẩm, nhất là đối với các loại thuốc có giá trị cao và công nghệ phức tạp. Nhờ đó, Việt Nam có thể tạo ra môi trường thuận lợi để phát triển ngành dược phẩm bền vững và đẩy mạnh chuyển giao công nghệ tiên tiến từ các nước phát triển.

Tuy nhiên, điều quan trọng là cần hiện thực hóa các chính sách sau khi ban hành. Đối với các DN dược, đặc biệt là DN nhỏ và vừa, quá trình tiếp cận và thực hiện chuyển giao công nghệ thường gặp nhiều thách thức về tài chính, thủ tục và kỹ thuật. Do vậy, mặc dù khung pháp lý về chuyển giao công nghệ trong ngành dược đã có nhưng các văn bản hướng dẫn chi tiết vẫn còn thiếu, khiến DN gặp khó khăn trong việc triển khai thực tế. Bên cạnh đó, để chuyển giao công nghệ đạt hiệu quả, DN cần sự đồng hành chặt chẽ của cơ quan quản lý trong từng bước của quá trình, từ tư vấn kỹ thuật, tài chính đến hỗ trợ pháp lý. Điều này đòi hỏi phải thiết lập các kênh liên lạc và cơ chế hợp tác chặt chẽ giữa các bên, cùng với việc xây dựng các chương trình hỗ trợ DN trong triển khai công nghệ mới. Sự hỗ trợ đồng hành này sẽ là đòn bẩy quan trọng, giúp các DN đẩy nhanh quá trình chuyển giao công nghệ và nâng cao hiệu quả hoạt động sản xuất dược phẩm.

Một số chuyên gia cũng nhìn nhận, hiện nay các quy định liên quan đến chuyển giao công nghệ trong ngành dược vẫn còn thiếu đồng bộ, gây khó khăn cho DN trong quá trình tuân thủ và thực hiện. Vì vậy, ngành công nghiệp dược đòi hỏi sự phối hợp giữa nhiều cơ quan quản lý như Bộ Y tế, Bộ Khoa học và Công nghệ và Bộ Tài chính. Các bộ, ngành liên quan cần tích hợp đồng bộ giữa các quy định liên ngành, quy định liên quan đến chuyển giao công nghệ trong ngành dược để doanh nghiệp thuận lợi trong triển khai thực tế.

Theo Cục Quản lý dược, Việt Nam đã có 230 nhà máy đạt tiêu chuẩn GMP-WHO, trong đó có gần 20 nhà máy đạt GMP-EU. Tổ chức Y tế thế giới (WHO) phân loại công nghiệp dược Việt Nam thuộc nhóm mức độ 3, sản xuất được thuốc generic và tự chủ một phần thuốc chữa bệnh. Năm 2023 - 2024, quy mô thị trường dược phẩm đạt 6,5 - 7 tỷ USD, trong đó nhập khẩu 3,5 tỷ USD. Xuất khẩu dược mới đạt hơn 200 triệu USD; nguyên liệu hóa dược phải nhập khẩu khoảng 90%.



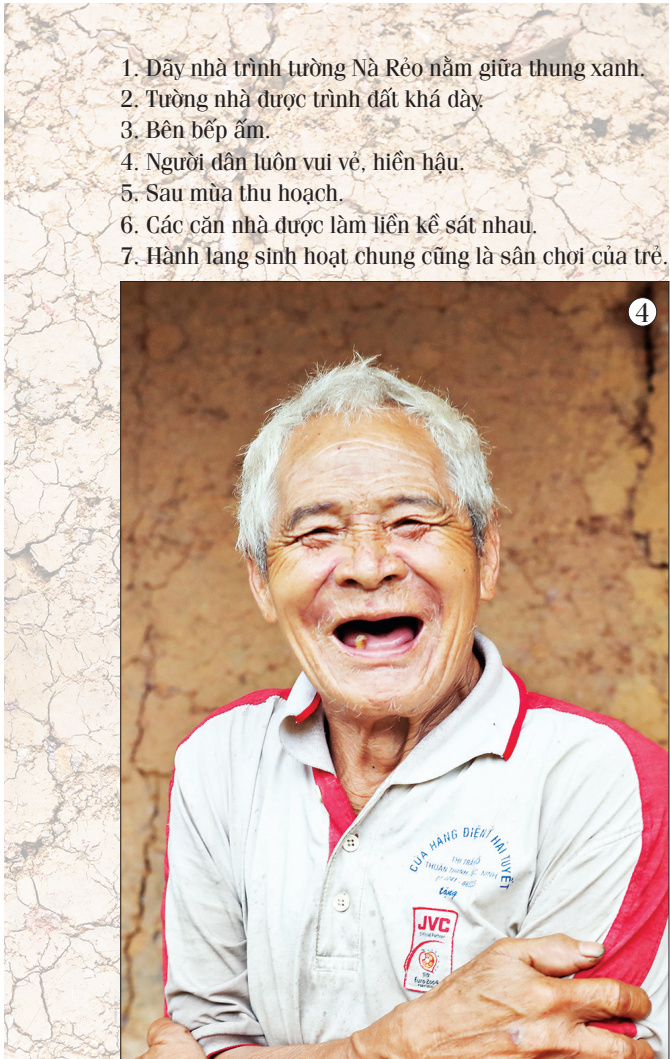
Nhà tập thể trình tường trên rẻo cao

KHIẾU MINH

Có tuổi đời hơn 60 năm, những ngôi nhà trình tường của bà con dân tộc Dao tiền nhóm hộ Nà Rẻo, xóm Tam Hợp, xã Thành Công (Nguyên Bình, Cao Bằng) được xây dựng liên kế như một dãy nhà tập thể, tạo nên mảng kiến trúc độc đáo giữa núi rừng hùng vĩ. Trải qua nhiều năm, các ngôi nhà được trình bằng đất dày, mái lợp ngói âm dương vẫn giữ nguyên được vẻ đẹp nguyên sơ. Cùng với bản sắc văn hóa truyền thống, nơi đây hứa hẹn sẽ là điểm đến thú vị cho du khách mỗi khi ghé thăm những miền êm dưới chân đỉnh Phia Oắc.



1. Dãy nhà trình tường Nà Rẻo nằm giữa thung xanh.
2. Tường nhà được trình đất khá dày.
3. Bên bếp ấm.
4. Người dân luôn vui vẻ, hiền hậu.
5. Sau mùa thu hoạch.
6. Các căn nhà được làm liên kế sát nhau.
7. Hành lang sinh hoạt chung cũng là sân chơi của trẻ.





Mùa gặt xanh dưới mặt nước biển

NINH NGUYỄN

(Tiếp theo và hết)

Kỳ 2: Đẩy mạnh làm nông dưới mặt nước

Rong tảo đang dẫn đầu định vị thế nông nghiệp dưới mặt nước tại nhiều quốc gia, giải quyết được nhiều công ăn việc làm cho người dân ven biển đồng thời thúc đẩy chuỗi giá trị liên quan như giám sát và cải tạo môi trường nước biển... Song, cơ hội này tại Việt Nam vẫn đang bị bỏ ngỏ.



Đảo Lý Sơn có nhiều tiềm năng trồng rong tảo.

Cơ hội cùng thách thức

Nghành rong biển Việt Nam hiện nay đứng trước nhiều cơ hội phát triển mạnh mẽ. Với tốc độ tăng trưởng thị trường toàn cầu về tiêu thụ rong hơn 10% mỗi năm. Rong biển không chỉ là nguồn nguyên liệu thực phẩm mà còn có giá trị trong nhiều lĩnh vực như dược phẩm, mỹ phẩm, thức ăn chăn nuôi và phân bón sinh học. Khả năng hấp thụ CO₂ của rong biển nhanh gấp 5 lần thực vật trên cạn cũng mở ra tiềm năng lớn cho việc bán tín chỉ các-bon, đồng thời đáp ứng xu hướng tiêu dùng thực phẩm và năng lượng xanh trên thế giới.

Tuy nhiên, ngành cũng đối mặt với không ít thách thức. Những hạn chế về chất lượng giống, cạnh tranh diện tích mặt nước với các ngành kinh tế khác, thiếu tiêu chuẩn và quy chuẩn kỹ thuật, cùng ảnh hưởng của ô nhiễm môi trường và biến đổi khí hậu là những rào cản cần vượt qua.

Mục tiêu của ngành là đạt sản lượng 180.000 tấn vào năm 2025 và tăng lên 500 nghìn tấn vào năm 2030. Để thực hiện mục tiêu này, trọng tâm phát triển sẽ là nuôi trồng gần bờ ở các tỉnh, thành phố từ Thanh Hóa đến Bình Thuận với các loại rong nho, rong câu chi vàng và rong sụn. Đồng thời, ngành sẽ mở rộng nuôi trồng xa bờ tại các địa phương như Quảng Ninh, Hải Phòng, Quảng Ngãi, Phú Yên, Khánh Hòa, Ninh Thuận, Bình Thuận, Bà Rịa - Vũng Tàu, Cà Mau và Kiên Giang, với trọng tâm là rong sụn và các giống nhập khẩu có giá trị cao.

“Ở mỗi địa phương có bờ biển đầm phá rất riêng nhưng lâu nay vẫn chỉ dừng lại ở chỗ nuôi thủy, hải sản mà bỏ qua việc trồng rong tảo. Chăn nuôi kết hợp trồng tảo là tận dụng hết diện tích mặt nước, cột nước. Trồng rong tảo thứ nhất là làm sạch môi trường nước, tạo nền trú ẩn cho nhiều loại thủy sản tầng đáy, tăng thu nhập... nhưng các sở, ban, ngành hầu như chưa vào cuộc mạnh mẽ việc này”, TS sinh học Vũ Thị Đào - Trung tâm Nghiên cứu và phát triển nông nghiệp công nghệ cao TP Hồ Chí Minh, hiện định cư tại Pháp, cho biết.

“Tôi có quan sát, năm 2014, Sở Khoa học và Công nghệ Quảng Nam đã thí điểm trồng rong nho ven biển huyện Núi Thành. Kết quả tốt nhưng lại không phát triển thành điểm mạnh, nhân rộng mạnh kể cả mặt chính sách lẫn truyền thông”, TS Đào cho biết thêm.



Chế biến rong nho tại Khánh Hòa.

Lợi ích từ “lộc biển”

Quy hoạch nuôi trồng rong biển tốt làm tăng tính an toàn và bền vững, đồng thời giải quyết được những chuyển đổi nghề nghiệp cho ngư dân ven biển. “Đối với những gia đình đánh cá trước đây bị thiệt hại do nguồn cá sụt giảm, nghề trồng rong biển hiện là một nguồn thu nhập thay thế khả thi. Điển hình như Indonesia, đã chuyển từ sự phụ thuộc vào đánh bắt cá để trở thành một trong những nhà cung cấp rong biển hàng đầu trên toàn thế giới, cung cấp lượng lớn rong biển toàn cầu”, Thạc sĩ Mai Như Thủy, Khoa Nuôi trồng thủy sản, Trường đại học Nha Trang, cho biết.

Ở phân khúc thực phẩm từ rong tảo biển, người Việt đã biết sử dụng từ xa xưa như vùng ven biển miền trung, khi mùa đông về, thời tiết lạnh hơn, mưa phùn nhiều hơn cũng là thời gian mà nhiều gành đá phủ lớp rêu xanh. Khi triều xuống, ở những gành đá này, người dân lặn thăm kiếm “lộc biển” là rêu bẹ mọc lẫn trong rêu xanh. Thứ rong biển này ở làng Nam Ô (Đà Nẵng), ở đảo Cù Lao Chàm (Quảng Nam)... gọi là mứt biển. Ở đảo Lý Sơn (Quảng Ngãi), nhiều hộ dân sống bằng nghề hái rong biển bán cho những địa phương làm thạch.

Riêng phân phân bón từ rong tảo trong đầm phá, gần 400 năm trước người làng rau Trà Quế (Cẩm Hà, Hội An, Quảng Nam) đã dùng loại rêu vớt trong đầm nước lợ Trà Quế để làm phân trồng rau thơm, cải ngọt. Qua bao nhiêu thăng trầm làm nông nghiệp, có lúc phân hóa học tràn chảy về các làng quê khiến cho mùa vụ thu hoạch tăng cao năng suất, nhưng người làng rau Trà Quế vẫn giữ cách thâm canh cũ, và cho đến hôm nay Trà Quế vẫn là làng rau thâm canh hữu

cơ, thân thiện môi trường và giữ được chất lượng rau xanh của mình, bán với giá thành cao hơn rau cùng loại.

Mùa xanh dưới mặt nước

Tìm kiếm trên mạng về hội thảo trồng rong nho cũng như tiềm năng bờ biển và đầm phá của nước ta thì thấy có rất nhiều, nhưng để chỉ ra một mũi nhọn hay một điển hình nào đó thành mô hình cho các địa phương, vẫn chưa rõ. Nhìn sang ngành khác, ví dụ như nghề nuôi yến sào ở huyện Cần Giờ (TP Hồ Chí Minh), họ có đến 520 nhà nuôi yến, sản lượng đạt 13-14 tấn mỗi năm, chiếm đến 90% thu nhập từ nông nghiệp của huyện.

Nghề trồng rong tảo dưới mặt nước biển có điểm thuận lợi, nhiều nhà khoa học đưa rằng, không phải lo tưới nước, không cần bón phân nhưng cần một quyết tâm vào cuộc, TS Đào cho biết: “Cần khảo sát vùng nước cụ thể để xác định chỗ nào trồng rong tảo loại nào, rong tảo làm thức ăn cho người, chỗ nào trồng rong tảo làm thức ăn chăn nuôi, phân bón và nguyên liệu cho các ngành công nghiệp”.

Hiện tại, có bảy loài rong biển kinh tế đang được trồng phổ biến tại Việt Nam, bao gồm rong nho, rong câu chi vàng, rong câu thất, rong câu cước, rong sụn, rong bắp sú và rong sụn gai. Phát triển bền vững ngành rong biển là yếu tố quan trọng để khai thác tối đa tiềm năng của nguồn tài nguyên bờ biển, hải đảo và đầm phá.

Từ Khoa Nuôi trồng thủy sản, Trường đại học Nha Trang, Thạc sĩ Mai Như Thủy cho biết: “Các nghiên cứu ứng dụng của nhóm rong làm thực phẩm còn hạn chế, do chưa đánh giá về trữ lượng và phân bố của nhóm

rong này tại Việt Nam. Nhóm rong có ứng dụng trong y dược thuộc ngành rong đỏ và rong nâu. Tiềm năng ứng dụng khá đa dạng, từ thực phẩm chức năng đến tách chiết các hoạt chất sinh học có trong các loài rong này và tạo ra sản phẩm dưới dạng dược liệu”.

Theo Thạc sĩ Mai Như Thủy, hiện nhiều quốc gia đã khai thác nuôi trồng không chỉ theo diện tích mặt nước mà tận dụng cột nước từ nuôi cho đến trồng vừa có thể bảo vệ được diện tích thâm canh tốt hơn, vừa làm trung hòa không khí, làm sạch nước trong diện tích đã định sẵn.

Về phần phân bón và thức ăn chăn nuôi: “Tảo hoại mục là phân bón tốt cho khoai tây, cà chua, các loại cây họ đậu, cây ăn trái... Một số loài tảo dùng làm thức ăn cho bò, ngựa, heo, gà, vịt... giúp vật nuôi tăng trọng về thịt, sữa, trứng, da, lông”, kỹ sư Tô Việt Nga, Trường đại học Cửu Long cho biết.

Một trong những lợi ích đặc biệt của rong biển là khả năng giảm phát thải khí methane khi được sử dụng làm thức ăn bổ sung cho gia súc. Điều này có thể giúp loại bỏ 2,6 tỷ tấn khí các-bon-níc (CO₂) mỗi năm vào năm 2050.

Các chuyên gia đề xuất rằng, việc phát triển ngành rong biển không chỉ giúp giải quyết các vấn đề môi trường như khí thải nhà kính, ô nhiễm môi trường, mà còn tạo ra nguồn lợi kinh tế bền vững. Đặc biệt, rong biển có thể hấp thụ kim loại nặng tại các vùng biển ô nhiễm và cung cấp dưỡng chất cho các loài sinh vật biển khác.

TS Đào cho rằng: “Đọc các tài liệu khoa học, quan sát nhiều quốc gia nuôi trồng rong tảo biển. Tôi luôn mơ ước phát triển ngành rong tảo, theo đó, đẩy mạnh áp dụng khoa học - công nghệ và các hệ thống chứng nhận. Đặc biệt, việc xây dựng một trung tâm nghiên cứu về rong biển là rất cần thiết để giải quyết vấn đề giống và công nghệ trồng rong biển theo hướng hiện đại, quy mô hàng hóa đồng bộ các khâu sản xuất nguyên liệu, chế biến sản phẩm giá trị gia tăng từ rong biển, đồng thời, qua đó góp phần tạo việc làm cho ngư dân”...

Chúng ta thấy, đã có một mùa cà-phê chín đỏ trên cao nguyên, mùa lúa vàng bội thu trên cánh đồng và một ngày gần đây sẽ có những mùa xanh dưới mặt nước biển - lúc đó ngành nông nghiệp mới thật sự hoàn chỉnh và thịnh vượng.

Hướng đến màn trình diễn không trung đỉnh cao

■ SƠN QUỲNH

Tại sân bay Kép (Bắc Giang), không khí huấn luyện đang trở nên sôi động hơn bao giờ hết khi hàng trăm cán bộ, chiến sĩ Trung đoàn 927 (Sư đoàn 371, Quân chủng Phòng không - Không quân) miệt mài chuẩn bị cho Triển lãm Quốc phòng quốc tế Việt Nam 2024. Với những thao tác kỹ thuật tỉ mỉ của đội ngũ hậu cần đến những giờ bay căng thẳng của các phi công tinh nhuệ, tất cả hướng đến màn trình diễn đỉnh cao trên bầu trời Hà Nội.

Chuẩn bị cho sự kiện đặc biệt

Từ lúc bình minh, các chiến sĩ kỹ thuật đã bắt đầu ngày làm việc mới. Nhiệm vụ của họ là kiểm tra từng bộ phận máy bay, từ những chi tiết nhỏ nhất như bu-lông, đai ốc đến việc nạp nhiên liệu, ô-xy đều rất kỹ càng... Đây là công việc không được phép có sai sót, dù chỉ là rất nhỏ bởi có thể ảnh hưởng tới an toàn của phi công và nhân dân. “Khi bạn diễn sai hồ sơ hay đăng sai một thông tin, bạn có thể sửa chữa hoặc viết thư xin lỗi, công việc của chúng tôi không có cơ hội sửa sai, chỉ cần mất tập trung 1 giây, cũng có thể ảnh hưởng cả một đời”, Thượng tá Vũ Đức Hùng, Phó Trung đoàn trưởng, Tham mưu trưởng Trung đoàn 927 (Sư đoàn 371, Quân chủng Phòng không - Không quân) chia sẻ.

Âm thanh phản lực đầu tiên là của máy bay tiêm kích do thám khí tượng. Với nhiệm vụ quan sát thời tiết, chiếc tiêm kích này sẽ giúp việc lên kế hoạch tập luyện của toàn đội được kỹ càng hơn. Tiếng động cơ gầm rú khiến người xem không khỏi phấn khích. Với họ, đây là trách nhiệm và niềm tự hào khi được góp phần bảo vệ bầu trời Tổ quốc.



Những chiếc Su30-MK2 đang diễn tập.

Khi mọi khâu chuẩn bị hoàn tất, cũng là lúc các phi công nhận nhiệm vụ từ ban chỉ huy sẵn sàng bước vào buổi huấn luyện. Những chiếc Su30-MK2 được mệnh danh là “hổ mang chúa” lần lượt tiến ra đường băng, sẵn sàng vút lên bầu trời. Cảnh tượng này luôn khiến những người quan sát phải thán phục. Tiếng động cơ phản lực xé tan bầu không khí, những “cánh én sắt” lao vút vào mây trời, bắt đầu bài tập luyện đầy cam go.

Theo Thượng tá Vũ Đức Hùng, tâm lý là một yếu tố vô cùng quan trọng mà mỗi phi công đều phải làm chủ được. Mặc dù không phải lần đầu lái nhưng tất cả mọi người đều phải hết sức tập trung nghiên cứu các bài bay, chuẩn bị tâm lý vững vàng và đặt yếu tố an toàn lên hàng đầu. Su-30 MK2 là dòng máy bay hiện đại, tốc độ cao, đòi hỏi sự phối hợp nhịp nhàng và kỹ năng vượt trội.

Đến từ những đơn vị tinh nhuệ nhất của Sư đoàn 371, các phi công tham gia điều khiển chiến cơ lần này đều là những “bậc thầy không trung”.

Với hàng nghìn giờ bay và kinh nghiệm dày dặn, họ không chỉ sẵn sàng biểu diễn trong sự kiện trọng đại sắp tới mà còn sẵn sàng làm chủ bầu trời, bảo vệ Tổ quốc.

Sẵn sàng cho bầu trời ngày hội

Triển lãm Quốc phòng quốc tế Việt Nam 2024 sẽ diễn ra từ ngày 19 đến 22/12 tại Sân bay Gia Lâm (Hà Nội) nhân kỷ niệm 80 năm Ngày thành lập Quân đội nhân dân Việt Nam (22/12/1944 - 22/12/2024) và 35 năm Ngày hội Quốc phòng toàn dân (22/12/1989 - 22/12/2024), trong đó, tổ chức cho nhân dân tham quan từ 13 giờ ngày 21 đến hết ngày 22/12. Khu vực triển lãm có tổng diện tích hơn 100 nghìn m² với gần 200 đơn vị,

doanh nghiệp trong và ngoài nước đăng ký gian hàng trưng bày.

Những màn biểu diễn của Su30-MK2 sẽ là điểm nhấn trên bầu trời tại triển lãm năm nay. Có 7 chiếc tiêm kích SU30-MK2 tham gia chào mừng tại lễ khai mạc cùng các trực thăng họ Mi. Sẽ có những tiết mục cất cánh ở đội hình 3 chiếc, 4 chiếc và cả những khoảng khắc hợp luyện đội hình ngay trên trời vô cùng điêu luyện. Năm nay, các tiêm kích sẽ thực hiện các động tác nhào lộn, biểu diễn độc đáo mà theo Thượng tá Vũ Đức Hùng, đó là cả một sự phối hợp nhịp nhàng giữa chỉ huy và phi công, giữa các thành viên trong biên đội. Mỗi chuyến bay không chỉ là một màn trình diễn mà còn là cơ hội để các phi công rèn luyện kỹ năng, tích lũy kinh nghiệm và khẳng định trình độ.

Mỗi chiếc tiêm kích sẽ thực hiện đủ đường bay tùy theo bài ngày hôm đó rồi quay trở lại hạ cánh ở sân bay Kép. Những ngày huấn luyện tại đây không chỉ là sự chuẩn bị cho một triển lãm, mà còn là hành trình khẳng định giá trị của mỗi người lính. Đội phi công sẽ có khoảng một tiếng nghỉ ngơi, đó cũng là lúc đội kỹ thuật lại bắt đầu công việc kiểm tra. Sau đó lại tiếp tục những giờ bay đầy thử thách. Cường độ tập luyện liên tục, chế độ sinh hoạt khắt khe để giữ được thể trạng tốt nhất, những chiến sĩ phi công tài ba của lực lượng Quân chủng Phòng không - Không quân vẫn luôn nỗ lực hằng ngày để xứng đáng đại diện cho sức mạnh và bản lĩnh không quân Việt Nam.

Nếu ví bầu trời là sân khấu thì chắc hẳn các phi công sẽ là những nghệ sĩ tài ba làm chủ sân khấu ấy. Thượng tá Nguyễn Thế Dũng, Chủ nhiệm Chính trị Sư đoàn 371 khẳng định: “Với quyết tâm cao độ, các phi công sẽ nỗ lực hết mình để mang đến những màn trình diễn ấn tượng nhất tại Triển lãm Quốc phòng năm nay. Những động tác bay phức tạp và độc đáo sẽ là minh chứng rõ nét cho trình độ và sự chuyên nghiệp của lực lượng Không quân Việt Nam”.

Chuyện THƯỜNG NGÀY

Hình ảnh một số người đạp xe thành từng nhóm nhỏ, hoặc một mình đạp xe đi vào những làn đường dành cho ô-tô, xe phân khối lớn vẫn khá phổ biến ở Hà Nội cũng như một số tỉnh, thành phố. Điều đó cho thấy việc vi phạm, bất chấp Luật Giao thông và còn coi thường tính mạng của chính bản thân mình.

Mê tập thể dục thể thao là tốt, để rèn luyện sức khỏe đồng thời có thể tham gia một số cuộc thi “nhỏ nhỏ” ở cơ quan, khu dân cư... Thế nhưng, việc những người luyện tập xe đạp nhưng vi phạm giao thông là khó chấp nhận. Thời gian qua, hình ảnh các đoàn xe đạp ngang nhiên đi trên tuyến đường Võ Nguyên Giáp và các tuyến đại lộ khác tại TP Hà Nội đã khiến nhiều người bức xúc. Cứ hình dung, làn đường được quy định dành cho các loại xe ô-tô, tốc độ từ 60-100 km/giờ, bỗng dưng thấy lờ lờ phía trước là mấy chiếc xe

Xử lý nghiêm vi phạm giao thông

■ THANH XUÂN

đạp nhấp nhô, nhấp nháy đèn... Thực tế đã xảy ra những vụ tai nạn giao thông giữa ô-tô với những người đạp xe đạp. Thậm chí đã có những vụ cãi nhau, lời nói qua lại giữa lái xe ô-tô đi đúng luật với đoàn người đi xe đạp. Và đáng xấu hổ hơn, cả đoàn xe đạp sau đó dừng lại giữa đường và hò nhau quây kín chiếc xe ô-tô để đe dọa, hành hung lái xe. Vụ việc khiến cả tuyến đường ùn tắc, làm nhiều xe ô-tô phải dừng lại giữa đường.

Cần luôn tự nhắc rằng, các làn đường đã quy định dành cho các loại xe với các loại tốc độ khác nhau. Việc xe đạp đi vào làn đường dành cho ô-tô là quá nguy hiểm. Ngay trên các tuyến phố - nơi giao thông hỗn hợp, thì việc đi xe đạp cũng tiềm ẩn nhiều nguy cơ có thể xảy đến. Bởi tốc độ của ô-tô, xe máy đi trên phố cũng thường cao hơn nhiều lần người đạp xe đạp. Chưa kể, do bị che mắt tầm nhìn, các loại phương tiện khác có thể va

chạm, “ùn bay” xe đạp gây ra những vụ tai nạn đáng tiếc...

Năm đang hết, Tết đang đến. Hà Nội và các tỉnh, thành phố khác cũng đang ra quân xử lý những người vi phạm Luật Giao thông, chờ hàng công kênh, quá khổ, quá tải... Nhiều vụ việc đã được xử lý, nhiều phương tiện đã được thu giữ chỉ sau mấy ngày “khởi động chiến dịch”. Trong đó, nhóm ba người đạp xe đi vào phần đường ô-tô hướng từ sân bay Nội Bài về cầu Nhật Tân cũng đã bị niêm phong phương tiện để xử lý...

Việc làm này khiến người tham gia giao thông cảm thấy yên tâm hơn. Và mong sao, từ nay trở đi, nhất là trong cao điểm dịp Tết Nguyên đán Ất Tỵ 2025, những hành vi vi phạm giao thông sẽ nhanh chóng được các cơ quan chức năng phát hiện, xử lý để vẫn nạn mất an toàn giao thông bớt phần nhức nhối...

Mâu thuẫn sau những barie tự phát

HỒNG SƠN



Barie tại ngõ 126 phố Thượng Đình đã được tháo dỡ.

Thời gian vừa qua, câu chuyện về những chiếc barie được dựng lên ở đầu ngõ dọc phố Thượng Đình (quận Thanh Xuân, Hà Nội) đã khiến nhiều người bức xúc. Nhưng đằng sau đó không chỉ là nỗi niềm của người dân hai phía mà còn là chuyện phát triển hạ tầng giao thông chưa theo kịp tốc độ phát triển phương tiện ở Thủ đô.

Nỗi niềm của người dân

Câu chuyện về các thanh barie dựng tại các con ngõ trên phố Thượng Đình khiến nhiều người bức xúc từ ngày qua đã làm dấy lên nhiều bức xúc từ người tham gia giao thông. Những chiếc barie do người dân tự lập án ngữ tại lối vào các ngõ 105, 127 đường Nguyễn Trãi; ngõ 58, 94, 126 và 144 đường Thượng Đình đã có từ năm 2022, thời gian đóng mở từ 7 giờ đến 8 giờ 30 phút mỗi sáng.

Vào giờ cao điểm, các ngõ trên có lượng phương tiện lưu thông khá lớn. Nếu theo lối chính, các phương tiện từ Thượng Đình muốn sang phố Tây Sơn phải qua đường Nguyễn Trãi, rẽ phải vào đường Trường Chinh rồi quay đầu, mất tầm 15-20 phút. Nhưng đi tắt qua các ngõ trên, đặc biệt là ngõ 126 và 144 Thượng Đình, đường đi ra Nguyễn Trãi sẽ nhanh hơn nhiều. Theo tìm hiểu của phóng viên, tất cả các barie này đều do người dân sinh sống trong các ngõ trên tự đóng góp.

Không ít người cho rằng, hành động dựng barie trên vi phạm quyền sử dụng lối đi chung. Đáng nói, tình trạng ùn tắc thường xuyên tại các tuyến đường chính càng làm vấn đề trở nên gay gắt hơn. Tuy nhiên, sự tiện lợi của những người tham gia giao thông lại trở thành phiền toái, thậm chí là nỗi lo của những hộ dân sinh sống trong những con ngõ này. Nhiều xe máy đi lối tắt sang đường Nguyễn Trãi với vận tốc nhanh, bấm còi inh ỏi gây ô nhiễm tiếng ồn. Giờ cao điểm từng đoàn xe nối đuôi nhau vào con ngõ dài 200 m, rộng chưa đến 1 m, gây ùn tắc nhiều giờ. Nhiều người dân từng bị xe máy va quệt trong lúc đi bộ bởi ngõ có nhiều khúc cua, khuất tầm nhìn.

Anh Tạ Quang Tú (36 tuổi, một người dân sống trong ngõ 144 Thượng Đình) bức xúc, mặc dù đường ở trước cổng nhưng sáng nào cũng muộn giờ làm, giờ đưa con đi học do người đi xe máy ùn ùn kéo vào trong ngõ, người dân ở trong nhà cũng khó đi chuyển ra ngoài. Có những hôm tắc cứng do lượng phương tiện quá nhiều cũng chỉ bất lực đứng nhìn. Cực chẳng đã các hộ dân mới họp bàn

và lắp đặt, cũng chỉ đóng mở 1 tiếng mỗi ngày để bảo đảm an toàn chứ không phải đóng cả ngày.

Tuy nhiên vì sai luật, sau khi sự việc được phản ánh trên báo chí, vừa qua, UBND phường đã họp bàn cùng các cơ quan liên quan và đại diện Khu dân cư Cơ khí 2A, 2B sống trong các con ngõ này để yêu cầu tháo dỡ thanh chắn.

Chờ giải pháp dài hạn

Ghi nhận sáng 9/12 tại phố Thượng Đình, các thanh barie trước đây đã được tháo gỡ. Hàng chục phương tiện không ngần ngại tiếp tục đi tắt qua các ngõ này để tiết kiệm thời gian, lao ra đường lớn, cắt ngang đầu ô-tô để lên cầu vượt Ngã Tư Sở, mặc cho cơ quan chức năng đang phân luồng tại đường Nguyễn Trãi. Nhiều phương tiện còn chọn cách chuyển làn nguy hiểm, bất chấp an toàn giao thông để đi tắt, thay vì tuân thủ lộ trình vòng qua đường Trường Chinh rồi quay đầu lại.

Chị Đặng Thanh Nga (40 tuổi, người dân sống trong ngõ 126 Thượng Đình) bức xúc: Những thanh chắn này đã bảo vệ cuộc sống bình yên của người dân từ lâu. Trước đây dù đã có nhiều phương tiện cố tình lao qua, phá khóa hay đâm gãy trục thì chúng tôi vẫn họp bàn sửa chữa và lắp mới. Duy chỉ có lần này là bất tháo dỡ triệt để. Sự việc âm ỉ thời gian qua đã ảnh hưởng nhiều đến cuộc sống người dân ở đây.

Dưới góc nhìn luật pháp, theo luật sư Diệp Năng Bình (Trưởng Văn phòng Luật sư Tinh Thông Luật), hành động dựng barie tự phát của người dân là vi phạm Luật Giao thông đường bộ. Luật nghiêm cấm việc đặt chướng ngại vật trái phép trên đường, gây cản trở giao thông và tiềm ẩn nguy cơ mất an toàn trong các tình huống khẩn cấp như cứu thương hoặc hỏa hoạn. Người vi phạm có thể phải chịu phạt hành chính lên đến 6 triệu đồng hoặc bị truy cứu trách nhiệm hình sự nếu gây hậu quả nghiêm trọng.

Câu chuyện về những thanh barie ở Thượng Đình không chỉ phản ánh xung đột giữa quyền lợi cá nhân và lợi ích cộng đồng, mà còn là vấn đề lớn trong quản lý giao thông đô thị. Khi chính quyền tháo dỡ thanh chắn, người dân mất đi “tấm lá chắn” bảo vệ họ. Nhưng khi thanh chắn tồn tại, người đi đường lại chịu cảnh bất tiện và bức xúc. Bài toán này không giải quyết “bên thắng, bên thua”. Một giải pháp dài hạn và cân bằng cần được đặt ra như tăng cường phân luồng giao thông hiệu quả hơn, hoặc cải thiện hạ tầng khu vực để đáp ứng nhu cầu di chuyển của người dân.

NHÌN THẲNG, NÓI THẬT

Tốn kém và thiếu thiết thực

BẠN ĐỌC VIẾT:

Nguyễn Yến Nhi

(Quận Hoàn Kiếm, thành phố Hà Nội)

Khoảng 1 năm trở lại đây, hàng loạt cột điện trên các tuyến phố ở Thủ đô đã được “quây” kín trong khung nhựa giả gỗ. Cùng với đó, không ít cột điện cũng được “bọc” lại bằng các tấm cô nhựa. Theo các cơ quan chức năng, việc này có mục đích chỉnh trang, làm đẹp phố phường và đặc biệt là chống lại tình trạng quảng cáo, rao vặt trái phép.

Không rõ chương trình thí điểm trên ở khu vực nào, chỉ thấy việc triển khai được tiến hành thiếu đồng bộ. Nhiều cột, cột điện dù nằm ngay sát nhau nhưng chỗ được ốp, chỗ lại bỏ mặc. Ngoài ra, việc “mặc áo giáp” cho cột điện thực tế chỉ mới làm giảm một phần chứ chưa thể chấm dứt hoàn toàn hành vi quảng cáo, rao vặt trái phép. Cụ thể hơn, việc dán quảng cáo đã giảm đáng kể, nhưng nhiều chủ hộ kinh doanh vẫn treo chỉ chít các loại bảng, biển bán hàng lên các cột, cột điện đã được bảo vệ. Đến nay, sau thời gian thí điểm, một số lượng không nhỏ công trình chỉnh trang cảnh quan này đã xuống cấp, xin mầu, biến dạng do nhiều nguyên nhân khác nhau. Cá biệt có những nơi tấm ốp nhựa bị gãy, vỡ, chốt khóa kim loại han gỉ và thậm chí xuất hiện dấu hiệu quảng cáo, rao vặt trái phép như xưa.

Theo các phương tiện thông tin đại chúng, kinh phí dành cho việc thí điểm nêu trên lên tới hàng tỷ đồng. Vậy nhưng, ngay từ khi bắt tay vào triển khai cho tới thời điểm này, hiệu quả của các công trình rõ ràng không được như mong đợi. Thay vì tốn tiền tỷ, tại sao không chọn những cách làm đơn giản mà thiết thực hơn! Chẳng hạn như mới đây, Sở Thông tin và Truyền thông TP Hà Nội đã yêu cầu các công ty viễn thông trên địa bàn ngừng cung cấp dịch vụ đối với tất cả các số điện thoại quảng cáo, rao vặt trái phép.

HÃY GỬI CHO CHÚNG TÔI Ý KIẾN CỦA BẠN THEO ĐỊA CHỈ: BAN BIÊN TẬP BÁO THỜI NAY - MỤC NHÌN THẲNG - NÓI THẬT - SỐ 71, HẰNG TRÔNG, HOÀN KIẾM, HÀ NỘI. ĐIỆN THOẠI: 024.39381384, EMAIL: diendan.thoinay@gmail.com

Xuất khẩu rau quả đạt kỷ lục 6,66 tỷ USD sau 11 tháng

Theo Bộ Nông nghiệp và Phát triển nông thôn, xuất khẩu rau, quả của Việt Nam trong 11 tháng năm 2024 đạt 6,66 tỷ USD, tăng 28,2% so cùng kỳ năm 2023. Đây là mức cao nhất từ trước đến nay, với các sản phẩm chủ lực như sầu riêng, thanh long, chuối, mít và xoài. Dự kiến cả năm 2024, kim ngạch xuất khẩu ngành này có thể đạt 7,2 tỷ USD. Các thị trường lớn như Trung Quốc, Hoa Kỳ, EU, Nhật Bản, Hàn Quốc và Australia.

Tuy nhiên, ngành xuất khẩu rau, quả Việt Nam vẫn đối mặt nhiều thách thức như sản xuất nhỏ lẻ, thiếu liên kết chuỗi giá trị, cơ sở hạ tầng bảo quản chưa đạt chuẩn và yêu cầu cao về chất lượng từ các nước nhập khẩu. Các chuyên gia khuyến nghị, cần đẩy mạnh áp dụng tiêu chuẩn quốc tế như GlobalGAP và HACCP để nâng cao khả năng cạnh tranh.

Mở rộng cao tốc La Sơn - Hòa Liên với vốn đầu tư 3.010 tỷ đồng

Bộ Giao thông vận tải vừa phê duyệt dự án mở rộng tuyến cao tốc bắc - nam phía Đông đoạn La Sơn - Hòa Liên. Tuyến đường dài 65 km, kết nối thị trấn La Sơn (huyện Phú Lộc, Thừa Thiên Huế) với xã Hòa Liên (huyện Hòa Vang, Đà Nẵng). Dự án sẽ nâng cấp từ 2 lên 4 làn xe, với nền đường rộng 22 m, bảo đảm yêu cầu kỹ thuật và an toàn giao thông. Tổng mức đầu tư là 3.010 tỷ đồng, bao gồm các chi phí xây dựng, thiết bị, bồi thường, quản lý dự án và tư vấn. Thời gian thực hiện dự kiến từ năm 2023 và hoàn thành cơ bản vào năm 2025. Sau khi hoàn thành, dự án sẽ nâng cao năng lực khai thác, giảm tai nạn giao thông và góp phần nâng cao vai trò của tuyến cao tốc bắc - nam trong phát triển kinh tế, quốc phòng, an ninh của cả nước.

Để thị trường trái phiếu doanh nghiệp bền vững

TÙY ANH

Thị trường trái phiếu doanh nghiệp (TPDN) sẽ “gay go” nếu tiếp tục phụ thuộc chủ yếu vào ngân hàng và bất động sản như hiện tại. Để phát triển bền vững, cần đa dạng hóa cơ cấu phát hành trái phiếu, đồng thời khuyến khích sự tham gia của các nhà đầu tư tổ chức như quỹ đầu tư, công ty bảo hiểm và quỹ hưu trí.

Sự lệ thuộc "báo động"

Sự dịch chuyển trong cơ cấu tổ chức phát hành TPDN đã trở nên rõ nét kể từ năm 2023. Nếu trong giai đoạn tháng 7-9/2023, lượng trái phiếu phát hành từ nhóm bất động sản và ngân hàng không có sự chênh lệch đáng kể, thì hiện nay, phần lớn trái phiếu phát hành mới trên thị trường thuộc về các tổ chức tín dụng.

Dù vậy, bất động sản vẫn là nhóm ngành phát hành nhiều thứ hai trên thị trường. Tuy nhiên, thị trường TPDN chưa thật sự phát huy vai trò là kênh huy động vốn trung và dài hạn cho nền kinh tế. Các doanh nghiệp sản xuất chủ chốt như công nghiệp và nông nghiệp vẫn vắng bóng, trong khi ngân hàng huy động vốn qua kênh này chủ yếu để tăng vốn cấp 2, phục vụ cho hoạt động huy động và cho vay.

TS Lê Xuân Nghĩa, thành viên Hội đồng Tư vấn chính sách tài chính - tiền tệ quốc gia nhận định, cấu trúc thị trường TPDN phản ánh rõ nét cấu trúc nền kinh tế Việt Nam. Mặc dù tăng trưởng GDP cao, nền kinh tế vẫn phụ thuộc chủ yếu vào xuất khẩu, đầu tư và bán lẻ, trong đó phần lớn do các doanh nghiệp FDI đóng góp. Các doanh nghiệp trong nước, dù thiếu vốn trầm trọng, lại khó tiếp cận kênh TPDN do thị trường này đang tập trung vào hai nhóm chính là ngân hàng và bất động sản. Sự phụ thuộc này khiến tăng trưởng kinh tế tiếp tục "dựa dẫm" vào khối FDI.

Để giải quyết vấn đề, ông Nguyễn Khắc Hải, Giám đốc Khối phụ trách Luật và kiểm soát tuân thủ của SSI, cho rằng, cần khuyến khích sự tham



Cần có chính sách cụ thể nhằm ổn định thị trường TPDN.

Ảnh: BÁO KIỂM TOÁN

gia của các nhà đầu tư nước ngoài nhằm đa dạng hóa tệp khách hàng. Theo đó, việc sửa đổi các quy định pháp lý để tạo điều kiện thuận lợi hơn cho nhà đầu tư nước ngoài sẽ giúp thị trường TPDN trở nên tích cực hơn.

Bổ sung thêm, ông Nguyễn Quang Thuần, Chủ tịch Công ty CP Fiingroup, đề xuất cần có chính sách khuyến khích các nhà đầu tư tổ chức như quỹ đầu tư, công ty bảo hiểm và quỹ hưu trí tự nguyện tham gia sâu hơn vào thị trường TPDN. Hiện nay, nhóm này chỉ chiếm chưa đến 10% giá trị trái phiếu lưu hành, dù sở hữu tiềm lực rất lớn.

Mục đích “bất ngờ” của ngân hàng

Thực tế, nhu cầu "cần vốn" của các doanh nghiệp bất động sản là điều dễ hiểu, nhưng đối với ngân hàng, liệu việc phát hành trái phiếu liên tục với số lượng lớn có thật sự cần thiết? Tính từ đầu năm 2024 đến nay, ngân hàng là nhóm ngành dẫn đầu về giá trị phát hành trái phiếu doanh nghiệp, đạt khoảng 245.400 tỷ đồng, tăng 188% so với cùng kỳ năm 2023 và chiếm tới 74% tổng giá trị toàn thị trường.

Lãi suất bình quân gia quyền

của các trái phiếu này là 5,6%/năm, với kỳ hạn bình quân 5,3 năm. Các ngân hàng phát hành trái phiếu lớn nhất bao gồm ACB (29.800 tỷ đồng), Techcombank (26.700 tỷ đồng) và OCB (24.700 tỷ đồng).

Trong bối cảnh lãi suất huy động đang có xu hướng tăng và có khả năng tiếp tục leo thang, việc các ngân hàng đẩy mạnh phát hành trái phiếu là chiến lược hợp lý. Điều này giúp giảm sự phụ thuộc vào nguồn tiền gửi của khách hàng, vốn rất nhạy cảm với biến động lãi suất. Đồng thời, trái phiếu ngân hàng, với kỳ hạn dài hơn, mang lại nguồn vốn bền vững hơn, tạo lợi thế trong việc duy trì ổn định tài chính và hỗ trợ hoạt động cho vay.

Tuy nhiên, động lực chính khiến các ngân hàng phát hành trái phiếu với quy mô lớn hiện nay xuất phát từ nhu cầu tái cơ cấu kỳ hạn và thanh toán các trái phiếu đến hạn. Nhiều ngân hàng đã phát hành lượng lớn trái phiếu kỳ hạn ngắn 1-2 năm trong những năm trước, dẫn đến việc phải liên tục phát hành trái phiếu mới để thay thế khi các khoản vay này đáo hạn, nhằm cân đối nguồn vốn.

Chẳng hạn như trường hợp của ngân hàng ACB, trong năm 2024, sau hai đợt phát hành trái phiếu riêng lẻ

với quy mô lớn nhất 15.000 tỷ đồng mỗi đợt trong chín tháng đầu năm, Hội đồng Quản trị ACB mới đây tiếp tục thông qua kế hoạch phát hành trái phiếu riêng lẻ lần thứ ba, cũng với quy mô 15.000 tỷ đồng. Tính đến ngày 30/9/2024, ACB ghi nhận 90.336 tỷ đồng giấy tờ có giá, tăng 37.956 tỷ đồng so với cuối năm 2023.

Đối với các trái phiếu kỳ hạn dài (từ 5 năm trở lên), các ngân hàng thường mua lại trước hạn và phát hành mới để duy trì thời hạn tương đương. Điều này là do trái phiếu có kỳ hạn còn lại hơn 5 năm được tính vào vốn tự có cấp 2, giúp cải thiện hệ số an toàn vốn (CAR). Khi kỳ hạn còn lại dưới 5 năm, nhu cầu phát hành thay thế thường xuyên phát sinh để bảo đảm yêu cầu vốn.

Ngoài ra, vốn điều lệ của các ngân hàng liên tục tăng trong những năm qua nhờ lợi nhuận tích lũy từ hoạt động kinh doanh hiệu quả. Việc tăng mạnh vốn tự có cấp 1 đã mở rộng khả năng phát hành trái phiếu kỳ hạn dài, bởi theo quy định, vốn tự có cấp 2 không được vượt quá 100% vốn tự có cấp 1.

Bên cạnh đó, nợ xấu có xu hướng gia tăng, trong khi các ngân hàng phải liên tục cơ cấu lại nợ cho khách hàng, từ những trường hợp đáp ứng quy định của Thông tư 06/2024/TT-NHNN đến các khách hàng bị ảnh hưởng bởi thiên tai như bão Yagi.

Điều này làm tăng nhu cầu vốn trung và dài hạn, giúp duy trì tỷ lệ sử dụng vốn ngắn hạn cho vay trung và dài hạn theo yêu cầu pháp lý. Trong bối cảnh đó, phát hành trái phiếu trở thành giải pháp tất yếu để các ngân hàng bảo đảm hoạt động ổn định và phát triển bền vững.

TS Lê Xuân Nghĩa nhận định, thị trường TPDN tại Việt Nam hiện nay vẫn chủ yếu phụ thuộc vào hai nhóm chính là ngân hàng và bất động sản. Thống kê cho thấy, trong 11 tháng qua, các ngân hàng tiếp tục dẫn đầu về số lượng phát hành.

BẮT MẠCH THỊ TRƯỜNG

Tiki còn gì?

THÁI CA

Nói tới các sàn thương mại điện tử (TMĐT) lớn hiện nay nhiều người có thể kể ra 5 cái tên bao gồm Shopee, Lazada, TikTok Shop, Tiki và Sendo. Nhưng thực tế, việc “đua top” chỉ diễn ra ở bộ 3 Shopee, Lazada, TikTok Shop, còn Tiki và Sendo từ lâu đã đánh mất lợi thế.

Tiki có lẽ là trường hợp đặc biệt nhất khi ban đầu chủ yếu bán sách, các sàn khác từ đầu đã bán đa chủng loại. Gần chục năm trước, Tiki bắt đầu mở rộng dải sản phẩm qua cả điện tử, điện máy, thực phẩm... nhưng kể từ sau năm 2021, sàn này đã đuối

thấy rõ. Không còn các đợt giảm giá nhiều, thị phần của Tiki teo tóp. Nhiều người gán bó với Tiki hiện nay chủ yếu bằng... hoài niệm, mà cụ thể là mua sách. Nếu truy cập vào ứng dụng (app) của Tiki sẽ thấy ngoài sách, vẫn còn nhiều danh mục hàng hóa khác, nhưng tính cạnh tranh với những sàn đối thủ không cao, tỷ lệ giảm giá, phí vận chuyển đều kém hấp dẫn.

Một người vẫn thường mua sách trên Tiki phân tích, thậm chí ngay cả mảng sách thì lợi thế của Tiki hiện nay cũng chưa hẳn là tuyệt đối. Thí dụ, bộ sách lịch sử được giảm giá trên Tiki với tỷ lệ 50%, còn khoảng 800.000 đồng, nhưng khi tính tiền đến bước cuối cùng thì phí vận chuyển cộng thêm gần 100.000 đồng. Trong khi đó, cũng với bộ sách này, một sàn khác dù không có thể mạnh về sách lại treo giá bán hơn... 600.000 đồng và miễn phí vận chuyển. Rõ ràng, chỉ cần lâu lâu các sàn khác tung chiêu thì lập

tức có thể bào mòn lợi thế của Tiki. Hơn nữa, không cần quá am hiểu về kinh tế cũng biết được rằng, biên lợi nhuận của ngành sách xưa nay chưa bao giờ hấp dẫn, nên các sàn khác không mặn mà để cạnh tranh.

Sự đi xuống của Tiki có thể thấy rõ trong hai năm qua, nhưng điều ngạc nhiên là trong khoảng thời gian không ngắn này, Tiki vẫn cầm cự khá tốt, mà cụ thể là khả năng chăm sóc khách hàng. Sàn này đã tối ưu hóa cho khách quen bằng chương trình trợ lý cá nhân, theo đó những nhân viên chăm sóc khách hàng tốt nhất sẽ phụ trách từng nhóm khách hàng. Khi cần hỗ trợ, khách gọi đến, số điện thoại sẽ được nhận diện và được kết nối đến nhân viên (là trợ lý cá nhân) để giải quyết và tốc độ giải quyết thường rất nhanh. Nhưng như vậy liệu có đủ để cầm cự hay không? Và sau Tiki thì liệu có sàn nào cũng sẽ rơi vào hoàn cảnh tương tự sau một giai đoạn bùng nổ khuyến mãi, giảm giá.

Quyết liệt chống xâm phạm sở hữu trí tuệ

■ ĐẠI KIM

Dù số vụ việc do lực lượng quản lý thị trường phát hiện giảm nhưng tình trạng sản xuất, kinh doanh hàng hóa vi phạm về nguồn gốc xuất xứ, xâm phạm quyền sở hữu trí tuệ, an toàn thực phẩm... năm 2024 vẫn tăng so với cùng kỳ năm ngoái.



Các loại hàng giả bị cơ quan chức năng thu giữ.

Ảnh: ANH QUÂN

Những sản phẩm mỹ phẩm mang thương hiệu Nhật Bản đã không còn xa lạ với người tiêu dùng Việt Nam. Nhưng nhiều trong số đó đã bị làm giả.

Mới đây, lực lượng chức năng và đại diện thương hiệu “TRANSINO” đã phát hiện nhiều sản phẩm làm giả tại thị trường Việt Nam. Nhìn bằng mắt thường, những sản phẩm làm giả giống tới 90% từ kiểu dáng đến nhãn hiệu... khiến người tiêu dùng rất khó nhận biết.

Ma trận hàng giả

Đại diện Công ty Daiichi Sankyo Nhật Bản cho biết, doanh nghiệp đã liên tục đưa ra cảnh báo cho người tiêu dùng về các sản phẩm giả mạo để giúp họ tránh bị lừa đảo. Thậm chí nhãn hàng cũng hợp tác với các KOL (những người có sức ảnh hưởng lớn) liên tục thông tin về hàng giả. Nhưng thực tế, vẫn có một số lượng lớn người tiêu dùng rơi vào “tình cảnh tiền mất tật mang”.

“Khi người tiêu dùng nhầm lẫn giữa hàng thật và hàng giả, sử dụng hàng giả mà không đạt được hiệu quả, niềm tin vào thương hiệu sẽ giảm sút và khách hàng có thể rời bỏ. Hàng giả thường không được kiểm soát chất lượng, do đó có nguy cơ gây hại đến

sức khỏe”, bà Miho Misawa, Công ty Daiichi Sankyo Nhật Bản phân tích.

Vượt qua những rào cản về kỹ thuật, hoạt động làm giả, làm nhái sản phẩm ngày càng tinh vi. Bất chấp những chế tài xử phạt, các đối tượng vẫn xâm phạm quyền sở hữu trí tuệ của các doanh nghiệp để làm lợi bất chính.

Xâm phạm quyền sở hữu trí tuệ đang được coi là thách thức lớn trong bối cảnh hội nhập quốc tế và cuộc cách mạng công nghiệp 4.0 hiện nay, không chỉ đối với Việt Nam và trên quy mô toàn cầu. Việc xâm phạm này không chỉ ảnh hưởng đến quyền lợi của các tổ chức, cá nhân là chủ thể quyền sở hữu trí tuệ mà còn cản trở sự phát triển bền vững của nền kinh tế.

Theo số liệu thống kê từ Bộ Công thương, trong 10 tháng năm 2024, lực lượng Quản lý thị trường cả nước đã kiểm tra 61.079 vụ, phát hiện và xử lý 41.725 vụ vi phạm. Tổng số tiền xử lý hơn 777 tỷ đồng (tăng 19% so với cùng kỳ năm 2023); trong đó, xử phạt vi phạm hành chính 404 tỷ đồng (tăng 9%), trị giá hàng hóa tịch thu gần 187 tỷ đồng (tăng 9%), trị giá hàng hóa buộc tiêu hủy hơn 186 tỷ đồng (tăng 69%), thu nộp ngân sách nhà nước 479 tỷ đồng (tăng 11%).

Còn theo Ban Chỉ đạo 389 Hà Nội, riêng tháng 11/2024, các cơ quan chức năng đã xử lý 1.801 vụ vi phạm buôn lậu và gian lận thương mại, hàng giả, thu nộp ngân sách 415 tỷ đồng. Các mặt hàng vi phạm chủ yếu là quần áo thời trang, giày dép, dược phẩm, mỹ phẩm, thực phẩm chức năng, phụ tùng ô-tô...

Sự phát triển của công nghệ, trí tuệ nhân tạo dẫn đến thay đổi nhanh chóng về cách thức hoạt động thương mại. Điều này khiến doanh nghiệp đứng trước những cơ hội nhưng cũng làm cho tài sản sở hữu trí tuệ của họ dễ bị xâm hại hơn. Các hành vi xâm phạm quyền sở hữu trí tuệ đang diễn ra ngày càng nhiều với phương thức tinh vi hơn, quy mô rộng lớn hơn, vượt qua ranh giới về địa lý, lãnh thổ quốc gia.

Thách thức trong thực thi pháp luật về sở hữu trí tuệ

Theo Cục Sở hữu trí tuệ, Bộ Khoa học và Công nghệ (KH&CN), hiện Việt Nam cơ bản đã có đầy đủ về khung pháp lý; về tổ chức hệ thống, chẳng hạn: Chương trình phối hợp hành động phòng, chống xâm phạm quyền sở hữu trí tuệ (Chương trình 168), trong đó có 9 bộ, ngành thành viên, Bộ KH&CN được giao là Cơ quan thường trực Chương trình; Ban Chỉ đạo quốc gia chống buôn lậu, gian lận thương mại và hàng giả (BCĐ 389) với sự tham gia của liên bộ, liên ngành.

Tuy nhiên, việc thực thi quyền sở hữu trí tuệ vẫn gặp nhiều khó khăn và chưa thật sự đạt được hiệu quả như kỳ vọng.

SECOIN là một thương hiệu có tiếng trong ngành vật liệu xây dựng. Với bề dày hơn 70 năm, doanh nghiệp đã sở hữu nhiều văn bằng bảo hộ nhãn hiệu, giải pháp hữu ích, sáng chế. Trong hành trình đó, doanh nghiệp thường xuyên phải đối mặt với tình trạng bị xâm phạm quyền sở hữu trí tuệ.

Mặc dù nhiều vụ việc vi phạm đã được doanh nghiệp gửi tới cơ quan chức năng để xem xét xử lý, nhưng các đối tượng vẫn ngang nhiên, thậm chí thách thức khi vẫn tiếp tục hành vi sau khi bị xử lý.

“Doanh nghiệp mất rất nhiều thời gian, công sức trong việc bảo vệ thành quả trí tuệ của mình. Nhiều vụ việc kéo dài tới cả năm trời, tốn kém. Song doanh nghiệp vẫn quyết tâm thực hiện đến cùng”, bà Đinh Hoài Giang, Tổng Giám đốc Công ty CP Vật liệu xây dựng SECOIN cho biết.

Theo ông Lê Huy Anh, Phó Cục trưởng Sở hữu trí tuệ, thời gian qua, các cơ quan chức năng cũng đã phối hợp có hiệu quả hơn trong việc phòng ngừa, phát hiện và ngăn chặn các hành vi làm giả, làm nhái, xâm phạm quyền sở hữu trí tuệ trong kinh doanh và thương mại. Tuy nhiên, do chế tài chưa đủ mạnh khiến nhiều đối tượng vẫn coi thường pháp luật, tiếp tục các hành vi sai phạm để trục lợi.

Bên cạnh đó, vẫn còn tồn tại thực trạng người tiêu dùng ý thức và nhận biết được sản phẩm hàng hóa mình mua là hàng xâm phạm quyền sở hữu trí tuệ nhưng vẫn chọn lựa mua vì giá thành rẻ, mẫu mã đẹp và mức độ tiện dụng khi mua sắm, mà không quan tâm đến chất lượng hay nguồn gốc thật sự của sản phẩm. Đây cũng là một nguyên nhân khiến nạn xâm phạm sở hữu trí tuệ, tình trạng hàng giả, hàng nhái khó được ngăn chặn triệt để.

Đồng tình với quan điểm này, ông Trần Hữu Linh, Tổng cục trưởng Quản lý thị trường đánh giá, có rất nhiều người tiêu dùng mua hàng hóa trôi nổi chỉ vì nghe theo quảng cáo.

“Nhất là trong môi trường số, quảng cáo thường không xác thực được người bán nhưng hàng hóa lại dễ mua, nên nguy cơ bị lừa đảo, mua phải hàng giả, hàng nhái, hàng kém chất lượng là rất cao. Người tiêu dùng cần nâng cao nhận thức trong việc lựa chọn hàng hóa từ nhãn hiệu, nguồn gốc, xuất xứ sản phẩm...”, ông Linh nhận định.

Các chuyên gia cũng cho rằng, thời gian tới việc tăng cường tuyên truyền, nâng cao nhận thức về quyền sở hữu trí tuệ thông qua các hội thảo, tập huấn nhằm giúp các doanh nghiệp nhận thức rõ hơn về quyền lợi của mình và tầm quan trọng của việc bảo vệ quyền sở hữu trí tuệ; khuyến khích việc đăng ký bảo hộ một cách kịp thời để phòng ngừa các hành vi xâm phạm và tăng cường hiệu biết trong cộng đồng về tác hại của việc xâm phạm quyền sở hữu trí tuệ là hết sức quan trọng.

Bên cạnh đó, cần đẩy mạnh công tác thanh tra, kiểm tra và xử lý vi phạm, phối hợp cung cấp thông tin, ý kiến đánh giá về chuyên môn cho các cơ quan thực thi.

Việt Nam cũng cần đẩy mạnh hoạt động hợp tác quốc tế, phối hợp xử lý các hành vi xâm phạm có yếu tố nước ngoài; bảo đảm tuân thủ các cam kết quốc tế về quyền sở hữu trí tuệ; phối hợp với các tổ chức quốc tế như Tổ chức Sở hữu trí tuệ thế giới (WIPO), Tổ chức Cảnh sát hình sự quốc tế (Interpol)... trong việc chia sẻ thông tin, tổ chức đào tạo và đấu tranh với tội phạm sở hữu trí tuệ xuyên quốc gia.

Sở hữu trí tuệ được đánh giá là một loại tài sản quan trọng, có giá trị nhất đối với mỗi doanh nghiệp. Khi doanh nghiệp có nhãn hiệu, sáng chế, kiểu dáng công nghiệp... áp dụng cho sản phẩm và được bảo hộ, thì doanh nghiệp có rất nhiều lợi thế, cung cấp hình ảnh, danh tiếng và sự nhận diện khác biệt cho doanh nghiệp, nhờ đó khách hàng có thể nhận diện, phân biệt được.

Giúp nhiều người thoát nghèo

■ Bài và ảnh: CÔNG VINH

Tại TP Đà Nẵng, phát triển đô thị thường được gắn với xóa nghèo, qua đó đã hình thành nên giá trị nhân ái trong mỗi cộng đồng dân cư và phát huy được sức mạnh đoàn kết của các thôn, tổ dân phố.



Trao quà hỗ trợ cho học sinh có hoàn cảnh khó khăn tại phường Khuê Trung.

Chuyển hóa nghèo tại khu dân cư 24

Theo Sở Lao động - Thương binh và Xã hội TP Đà Nẵng, thời gian qua, các tổ chức hội, đoàn thể trên địa bàn thành phố đã tổ chức lồng ghép triển khai nhiều mô hình giảm nghèo hay và được nhân rộng đến từng thôn, tổ dân phố như “Tổ góp vốn xoay vòng”, “Mô hình không đồng”, “Mô hình giúp nhau lập nghiệp”, “Mẹ đỡ đầu”... Không những thế, nhiều khu dân cư đã chủ động, sáng tạo trong cách nghĩ, cách làm về công tác giảm nghèo nhằm huy động tối đa nguồn lực trong dân.

Tại khu dân cư 24, phường Khuê Trung (quận Cẩm Lệ), cả thời điểm trước và trong khi triển khai mô

hình “Mỗi chi bộ giúp đỡ 1 hộ thoát nghèo bền vững” đều có nhịp đập của những trái tim luôn hướng về người nghèo. Bà Trương Thị Kép, Bí thư Chi bộ 24, Đảng bộ phường Khuê Trung là người luôn sốt sắng tìm cách triển khai các mô hình giúp hộ khó khăn trên địa bàn thoát nghèo. Trong 5 năm triển khai mô hình, bà Kép không chỉ đăng ký giúp 1 hộ thoát nghèo bền vững mỗi năm mà có những năm đăng ký giúp đến 5 hộ. Nhờ đó đến nay, bà đã giúp 6 hộ trong tổ thoát nghèo. “Tôi cũng đã từng nuôi con bị bại não trong suốt mấy chục năm, đời sống từng rất khổ cực nên đồng cảm và thấu hiểu được hoàn cảnh của một số hộ nghèo. Có năm tôi đăng ký nhiều là vì mỗi hộ nghèo ở đây đều có hoàn cảnh đáng thương”, bà Trương Thị Kép chia sẻ.

Nhiều hộ nghèo nơi đây tương chừng như bất lực khi có hộ thì lâm vào cảnh bệnh hiểm nghèo “mỗi lần đi xạ trị về khóc như đám ma”, có hộ cha mẹ mất sớm để con cái bơ vơ với ông bà, song, tinh thần tương thân, tương ái của người dân trong tổ dân phố đã thấp lên ngọn lửa hy vọng cho nhiều hộ thoát cảnh nghèo ngặt. Cho rằng việc chung tay giúp nhau thoát nghèo qua thời gian đã hình thành nên tập tính văn hóa cộng đồng tốt đẹp, bà Kép tâm đắc: “Nói tới ủng hộ người nghèo là người dân rất sẵn lòng. Tuy chưa cần đến nhà hảo tâm ra tay hay kêu gọi doanh nghiệp nhưng mỗi đồng tiền người dân trong khu phố góp vào đều có giá trị và giúp nhiều người khác thoát nghèo. Đây là điều đáng trân quý!”.

Huy động nguồn lực từ cộng đồng

Đà Nẵng là thành phố có tỷ lệ đô thị hóa cao nhất cả nước và nằm trong số những tỉnh, thành phố có mật độ dân số đô thị cao. Đô thị hóa

một mặt mở ra những cơ hội mới để cải thiện cuộc sống của người nghèo trong việc làm và tiếp cận dịch vụ công, mặt khác cũng đặt ra những thách thức cho công tác giảm nghèo từ vấn đề môi trường, nhà ở đến nguồn lực cho giảm nghèo. Quá trình phức tạp này đòi hỏi sự phối hợp chặt chẽ giữa các cấp chính quyền, các tổ chức xã hội và vai trò quan trọng của cộng đồng.

Thời gian qua, nguồn lực huy động từ cộng đồng và các cá nhân, tổ chức xã hội trên địa bàn thành phố đã đóng góp lớn trong việc thực hiện chương trình mục tiêu giảm nghèo bằng cách thông qua Quỹ “Vì người nghèo” do Ủy ban Mặt trận Tổ quốc Việt Nam các cấp phát động, tạo được nguồn quỹ khá lớn cho thực hiện chương trình giảm nghèo. Theo lãnh đạo Sở Lao động - Thương binh và Xã hội Đà Nẵng, bên cạnh nguồn lực đầu tư trực tiếp từ ngân sách địa phương, thành phố còn chú trọng đến việc huy động nguồn lực trong dân, nguồn vốn tài trợ của các tổ chức để hỗ trợ xây dựng Chương trình mục tiêu quốc gia giảm nghèo bền vững. Trong đó, vốn huy động các tổ chức, cộng đồng trong tổng kinh phí huy động cho chương trình giai đoạn 2021-2023 là 277,63 tỷ đồng. Nhờ đó đã đáp ứng được nhu cầu thiết thực của nhân dân, góp phần hỗ trợ hoàn thành Chương trình mục tiêu quốc gia giảm nghèo bền vững.

Thực tế cho thấy, việc huy động nguồn lực trong dân để giúp đỡ người nghèo tại các đô thị lớn như Đà Nẵng thường có những thuận lợi, vì người đô thị thường có ý thức thiện nguyện cao và mạng lưới kết nối các nhà hảo tâm rộng rãi. Nhằm phấn đấu giảm 100% hộ nghèo còn sức lao động theo chuẩn nghèo đa chiều của thành phố vào cuối năm 2025, hiện TP Đà Nẵng đang đặt ra các giải pháp để huy động, đa dạng hóa các nguồn lực cũng như đẩy mạnh xã hội hóa nhằm thực hiện hiệu quả chương trình giảm nghèo trên địa bàn.

Nơi ta đã qua, người ta đã gặp

Mùa dã quỳ trên sông

■ NGÔ NỮ THUY LINH

Tháng 12 len lỏi qua từng con đường, ngô phố và về trên thôn quê yên ả. Dã quỳ vàng lộng lẫy mọc trên những đoạn đường xe cộ ít qua lại. Ở nơi này, những bông dã quỳ không nhiều và mọc thành dãy dài miên man như xứ lạnh Đà Lạt, những bông dã quỳ chỉ lác đác, vàng hết mình cho một tháng mười một đang khê khàng tới.

Hoa dã quỳ không thơm, nó chỉ có mùi hương hơi hăng hắc nhẹ. Nếu ai đã từng đắm mình trong bạt ngàn dã quỳ xứ Đà Lạt, Lâm Đồng, Đắk Lắk, thì sẽ không khỏi rung lên từng nhịp khi thấy những bông dã quỳ lác đác nở dọc ven sông. Đứng ở trên bờ này nhìn qua bờ bên kia, những cây dã quỳ cứ thế bất chấp mưa gió, đứng hiên ngang, khoác lên mình bộ xiêm ý vàng đồng, là lướt trong những buổi chiều gió nhẹ.

Tôi thích đứng trên ngôi nhà nổi dập dềnh trên sông, ngắm nhìn những bông dã quỳ, ngôi nhà chầm chậm trôi, những hạt mưa nhẹ lác rác trên mái tôn. Lũ trẻ xóm ven sông quần lấy chân mấy anh chị về làm công tác thiện nguyện. Chúng thích được chúng tôi ngồi chuyện trò, kể chuyện ở phố cho mấy đứa nghe. Những đôi mắt tròn xoe, ngơ ngác, cứ vênh đôi tai lên nghe chuyện, ao ước và thèm thuồng. Đứa



Ảnh: ANH QUÂN

nào cũng muốn, mai này được đi học xa nhà, vượt qua những con sông dập dềnh sóng nước này, bỏ lại sau lưng những khốn khổ mà năm tháng tuổi thơ chúng phải trải qua để đi tìm tương lai tốt đẹp hơn.

Hùng đông đỏ rực ánh mặt trời rọi chiếu trên sông, hắt tia nắng của những ngày đông bão lên gương mặt xám xịt của những người dân xóm chài. Bao nhiêu mệt mỏi tan biến khi thấy cá quẫy đạp trong lồng, dự là có một buổi trưa giá trên chợ, lũ trẻ lại được bữa cơm có thịt. Bao nhiêu hy vọng tràn trề,

ánh lên trên lớp da vàng nhẫy của mấy con cá lăng sống lâu ngày dưới sông.

Khách du lịch mê sông, mê được xì xụp nổi lâu nóng hổi, những miếng cá trắng tươi, thịt dai và đậm vị. Bao nhiêu của ngon vật lạ, không thể đòi lấy được những tháng ngày được trải nghiệm trên sông, được thưởng thức mọi thứ từ thiên nhiên. Miếng măng rừng mềm uột, giòn ròn rột, vàng hươm, thêm một chút vị chua của me, của bông súng, bông điên điển mọc từ sông. Bấy nhiêu thôi, làm ấm bụng bao nhiêu kẻ đi đường bắt chợt được ghé lại nơi đây.

Mỗi khi chớm đông, chúng tôi không hên mà gặp, mấy đứa nổi đuôi nhau phi xe qua bãi bồi bên sông, ngồi ngắm dã quỳ đang bung nở dọc những con đường, chia nhau những thành tích vận động trong năm để mua bút, sách vở, vài thùng sữa, dụng cụ học tập và dành dụm thêm một chút tiền để gửi thêm cho mấy đứa trẻ trên sông.

Năm nào cũng thế, nhìn lũ trẻ ngồi vào vòng tay, thủ thi kể chuyện trường, chuyện lớp, chúng tôi lại thấy ấm áp vô cùng. Muốn về nơi đây nhiều thật nhiều hơn nữa, trao đi những yêu thương cho bấy trẻ thơ. Nghe tiếng lạch tạch của xuống máy, di chuyển chầm chậm trên sông, đủ thời gian để nhìn ngắm nhà cửa thay đổi mỗi ngày, dã quỳ vàng dọc ven sông đua nhau nở. Tâm trạng mấy đứa sau bao ngày bận rộn ở phố bỗng chốc hóa như trẻ thơ, được tưới tắm những bình yên...

Sẽ lại về với sông... mùa dã quỳ nở...

Sốt xuất huyết ngày càng nguy hiểm

■ NGUYỄN LINH

Số liệu của Cục Y tế dự phòng (Bộ Y tế) cho biết, từ đầu năm đến nay, nước ta có khoảng 126 nghìn ca bệnh sốt xuất huyết, trong đó có 20 ca tử vong. Tại tọa đàm “Phòng tránh sốt xuất huyết - Những giải pháp nào hiệu quả?”, các chuyên gia y tế cảnh báo dịch sốt xuất huyết hiện không còn diễn biến theo chu kỳ và đang trở nên khó lường, nguy hiểm hơn.



Người dân đến thăm khám tại Bệnh viện Nhiệt đới TƯ.

Ảnh: MINH LÊ

thôn, bản để truyền thông, hướng dẫn người dân phòng, chống sốt xuất huyết, nhờ đó số ca bệnh đã giảm. Tuy nhiên, sau khi chương trình mục tiêu quốc gia kết thúc vào năm 2020 thì sốt xuất huyết quay trở lại. Ngoài các biện pháp phòng tránh cơ bản hiện nay như chủ động loại bỏ dụng cụ phế thải có nước đọng, diệt loăng quăng, bọ gậy, muỗi truyền bệnh ở hộ gia đình, cập nhật các thông tin về dịch bệnh, phát hiện sớm ổ dịch từ đó đưa ra biện pháp tổng hợp để dập dịch nhanh chóng và hiệu quả thì cần tập trung vào các giải pháp bền vững, trong đó vaccine là một phần không thể thiếu. Đại diện của WHO lưu ý ngoài việc sử dụng vaccine thì không thể lơ là công tác phòng, chống vector (muỗi vằn Aedes) truyền bệnh. Hiện cách làm này đang được triển khai ở nhiều nước trong khu vực như Thailand, Indonesia.

Vaccine Qdenga của Takeda (Nhật Bản) phòng bệnh sốt xuất huyết đã được Bộ Y tế cấp phép lưu hành vào tháng 5 vừa qua. Vaccine được tiêm cho trẻ em từ 4 tuổi và người lớn. Thống kê cho biết, tỷ lệ tiêm vaccine không bị nhiễm sốt xuất huyết đạt 85% và khi bị nhiễm thì hơn 90% không có triệu chứng nặng phải nhập viện. Vaccine có lịch tiêm 2 mũi cách nhau 3 tháng, có thể tiêm đồng thời với nhiều vaccine khác tùy chủng loại. Phụ nữ nên hoàn thành lịch tiêm vaccine tốt nhất trước 3 tháng và ít nhất 1 tháng trước khi mang thai.

■ **TTTM Vincom tung chương trình “Jingle Bill - Nhận quà chill”,** tặng khách hàng túi tote, gấu bông, bộ Lego, giá đồ điện thoại... cho hóa đơn mua sắm từ 300 nghìn đồng. Khách hàng tham gia đổi hóa đơn tại quầy thông tin TTTM Vincom trên toàn quốc từ nay đến hết ngày 31/12.

■ **Từ nay đến ngày 15/12, thời trang quốc tế Lacoste** tặng khách hàng 1 chăn Lacoste độc quyền cho hóa đơn từ 7,5 triệu đồng. Chương trình áp dụng tại các cửa hàng Lacoste tại Hà Nội, TP Hồ Chí Minh và Hải Phòng.

■ **Chào đón Giáng sinh, thời trang trẻ em MAMANBÉBÉ giảm giá đến 30%** nhiều sản phẩm trong bộ sưu tập thu đông mới nhất. Chương trình áp dụng từ nay đến hết ngày 31/12.

■ **Từ nay đến ngày 31/1/2025, khách hàng mua xe Yamaha Janus/Latte sẽ được tặng voucher** quà Tết trị giá 2 triệu đồng. Khách hàng mua xe Yamaha Exciter 155 VVA (không áp dụng cho Exciter 155 VVA phiên bản tiêu chuẩn) sẽ được tùy chọn 1 trong 2 loại quà tặng là tiền hỗ trợ đăng ký xe trị giá 2 triệu đồng/xe hoặc hỗ trợ trả góp lãi suất 0% khi sử dụng dịch vụ mua xe trả góp do các công ty tài chính cung cấp gồm HDSS, Home credit, FE, M-credit và Shinhan.

■ **CGV Cinema ưu đãi mua vé xem phim và chọn thanh toán VNPAY-QR** sẽ được giảm 50% giá, tối đa 15 nghìn đồng vào thứ 4 hàng tuần. (Ưu đãi đến hết ngày 31/12).

Đại diện Tổ chức Y tế thế giới (WHO) tại Việt Nam cho biết, Việt Nam được liệt kê trong số các quốc gia có gánh nặng sốt xuất huyết nghiêm trọng nhất. Việt Nam hiện đang có cả 4 tuýp virus Dengue gây bệnh sốt xuất huyết, trong đó tuýp virus lưu hành chủ yếu là DEN-1, DEN-2. Tuýp DEN-2 thường liên quan đến các trường hợp mắc sốt xuất huyết nghiêm trọng và gây dịch, đây cũng là nguyên nhân dẫn đến các ca tử vong. Điều đáng nói, dịch bệnh này đang trở nên khó lường và nguy hiểm hơn vì không còn diễn biến theo chu kỳ, thậm chí đã mở rộng vùng lưu hành, phổ biến ở hầu hết các tỉnh, thành phố.

Theo Hội Y học dự phòng Việt Nam, trước đây, chu kỳ từ 10 đến 12 năm xảy ra 1 vụ dịch lớn. Thế nhưng gần đây, từ năm 2019 đến năm 2023 đã có 2 vụ dịch lớn. Cụ thể, năm 2019 có hơn 300 nghìn ca và năm 2022 là 370 nghìn ca với 150 ca tử vong. Trước đây, sốt xuất huyết chủ yếu lây nhiễm ở người dưới 15 tuổi, thế nhưng hiện nay bệnh gặp ở tất cả lứa tuổi với tỷ lệ mắc, nhập viện, mức độ tăng nặng như nhau. Nguyên nhân là do hậu quả của đô thị hóa và sự nóng dần lên của toàn cầu đã tạo điều kiện cho muỗi gây bệnh sinh sôi phát triển mạnh. Thời gian trước dịch bệnh chủ yếu tập trung ở Đồng bằng sông Cửu Long và ven biển miền trung nhưng hiện đã lan rộng ra các tỉnh, thành phố vùng Đông Nam Bộ, Bắc Trung Bộ, Tây Nguyên. Đặc biệt, các địa phương ở khu vực miền bắc như Hà Nội và một số tỉnh miền núi hiện cũng đã ghi nhận sốt xuất huyết lưu hành.

Các chuyên gia y tế thừa nhận để kiểm soát dịch bệnh sốt xuất huyết không đơn giản. Cục Y tế dự phòng cho biết, trước đây chúng ta có chương trình mục tiêu quốc gia, chủ yếu dùng mạng lưới cộng tác viên ở xã, phường,

ĐẸP... +

Sắc nâu giản dị

■ KỲ NAM

Đến hẹn lại lên, sắc nâu mocha (mocha mousse), tông màu gợi cảm giác ấm áp, nhẹ nhàng nhưng đầy chiều sâu đã được Viện Pantone công bố màu sắc của năm 2025 (Color of The Year). Như vậy, sắc hồng đào của năm 2024 sẽ được kế nhiệm bởi một sắc nâu giản dị và ngon mắt từ những chiếc bánh mousse vị cà-phê.



Mocha mousse là màu nâu có mã màu 17-1230. Tên gọi của màu sắc này bắt nguồn từ tên của món tráng miệng nổi tiếng: Bánh mousse vị cà-phê mocha. Trên trang web chính thức, Viện Pantone định nghĩa Mocha mousse là màu của sự đơn giản, mộc mạc và những niềm vui nhỏ bé trong cuộc sống. Đa dụng và hàm chứa nhiều ý nghĩa xuất phát từ văn hóa đôi đôi thật tốt với bản thân từ những điều nhỏ nhất - “Little treat culture”. Theo Viện Pantone, thương thức món tráng miệng đó là khi ta có những giây phút thành thoi, khi những bữa ăn được đầy đủ và sung túc. Đó cũng là khi chúng ta có cả thời gian và của cải để đối đãi với bản thân và đem đến vị ngọt cho cuộc sống.

Đây là năm thứ 4 liên tiếp Viện Pantone lựa chọn những màu sắc tiếp thêm nội lực cho con người, phản hồi lại với những năm sóng gió và suy thoái chưa dứt hậu đại dịch. Trong bối cảnh hiện tại đang có các xung đột chính trị và áp lực xã hội gia tăng kéo theo những diễn biến tâm lý tiêu cực ngày càng phổ biến, Viện Pantone hy vọng nó sẽ trở thành một sắc thái làm dịu tâm hồn, gợi nhớ đến những giây phút bình lặng và cũng chính là biểu tượng gợi nhắc cho nhu cầu về sự bình yên của xã hội.

Viện Pantone nhấn mạnh việc chọn màu sắc không phải để dự đoán xu hướng mà là phản ánh tâm trạng chung của xã hội. “Đây là cách chúng ta tái định hình trải nghiệm và tập trung vào những khoảnh khắc nhỏ bé mang lại niềm vui, như tận hưởng một món ăn yêu thích, chia sẻ những giây phút thành thoi với người khác”.

Nhiều chuyên gia dự đoán, Mocha mousse sẽ kéo theo sự lên ngôi của các tông màu nâu, cùng các hoạt động chăm sóc sức khỏe tinh thần, giải trí và mua sắm. Đi cùng với sự phổ biến này Mocha mousse cũng sẽ kéo theo các xu hướng, thông điệp và sự thay đổi trong văn hóa. Trên tất cả, bản thân của màu sắc này đã mang đến rung cảm không phô trương nhưng hoàn hảo cho thời đại đề cao sự chân thực và giá trị của sự giản dị.

BẠN CÓ BIẾT?

- “Little treat culture” là từ khóa phổ biến bởi Gen Z. Đó là cách họ nuông chiều bản thân bằng những điều nhỏ nhỏ như một món đồ mới hay một khoảnh khắc nào đó khiến họ cảm thấy được chữa lành. Khái niệm “Little treat culture” giúp mỗi người trẻ lấy lại sự cân bằng trước những áp lực đòi hỏi của đời sống xã hội, sự nghiệp và nhiều hơn nữa.

- Trong lĩnh vực sáng tạo, với bản chất là màu sắc trung tính, Mocha mousse có thể được ứng dụng linh hoạt cho thời trang nữ lẫn nam, không gắn với bất kỳ định kiến giới nào. Mocha mousse có thể biến hóa làm nền cho những điểm nhấn màu rực rỡ hoặc tạo nên bản phối đơn sắc, tinh giản cho những tín đồ yêu thích sự trầm lắng. Trên sàn diễn Xuân Hè 2025, sắc nâu đã được các thương hiệu như Hermès, Louis Vuitton, Versace sử dụng cho trang phục của mình. Không những thế, tính thực tế và chân thực của Mocha mousse còn khiến màu sắc này thúc đẩy cách tiếp cận với xu hướng bền vững. Theo tạp chí Vogue, khi người tiêu dùng ngày càng chú trọng vào việc mua sắm ít nhưng chất lượng hơn, Mocha mousse mang đến phong thái vững chắc dễ hòa quyện vào những gì đã có. Dù được sử dụng rộng rãi trong thiết kế hay đơn giản chỉ là lời nhắc nhở về niềm vui nhỏ trong cuộc sống thì Mocha mousse mang đến một góc nhìn đầy hương vị và những mong muốn sâu lắng mà năm 2025 có thể mang lại.

Yêu sắc màu Đà Lạt qua ảnh

Tối 7/12, tại Trụ sở Văn phòng đại diện Báo Nhân Dân - Khu vực Tây Nguyên (số 15 Lê Hồng Phong, TP Đà Lạt, Lâm Đồng), Công ty TNHH Truyền thông Cineamic Media đã tổ chức Khai mạc triển lãm ảnh nghệ thuật chuyên đề Những sắc màu Thành phố Ngàn hoa. Báo Nhân Dân là đơn vị bảo trợ truyền thông cho sự kiện này.

Triển lãm trưng bày, giới thiệu đến công chúng nghệ thuật và du khách 50 tác phẩm nhiếp ảnh của 5 tác giả gồm Lý Hoàng Long, Đặng Văn An, Võ Trang, Nguyễn Tất Thắng và Trương Ngọc Thụy - những người đã gắn bó với Đà Lạt trong nhiều năm qua.

50 tác phẩm trưng bày tại triển lãm là 50 câu chuyện, kể bằng nghệ thuật ánh sáng, đầy cung bậc yêu thương của 5 tác giả về xứ sở mộng mơ Đà Lạt. Theo ông Ưông Thái Cát Tường - Tổng Giám đốc Công ty TNHH Truyền thông Cineamic Media, đơn vị tổ chức triển lãm ảnh nghệ thuật chuyên đề Những sắc màu Thành phố Ngàn hoa, triển lãm là dịp để mọi người cảm nhận sâu sắc hơn vẻ đẹp của Đà Lạt, về tình yêu, sự gắn bó của người Đà Lạt và du khách muôn phương với mảnh đất này. Đây cũng là món quà tinh thần mà Cineamic Media muốn gửi đến người dân Đà Lạt và du khách muôn phương nhân dịp Festival hoa Đà Lạt lần thứ X - năm 2024.

Trong không gian triển lãm ảnh nghệ thuật chuyên đề



Những sắc màu Thành phố Ngàn hoa của 5 tác giả còn có 2 không gian trưng bày chuyên đề khác: “Đà Lạt - Thành phố sáng tạo âm nhạc của UNESCO” gồm những hình ảnh về hoạt động sáng tạo âm nhạc của đô thị Đà Lạt qua nhiều giai đoạn lịch sử và “Đà Lạt - Thành phố Festival Hoa Việt Nam” trưng bày các tác phẩm ảnh của phóng viên các báo Nhân Dân, Thông tấn xã Việt Nam, Lao động, Tiền phong, Quân đội nhân dân, Thanh niên, Tuổi trẻ... thực hiện. Đó là những tác phẩm ảnh báo chí của các nhà báo tác nghiệp trong các kỳ Festival Hoa Đà Lạt.

Nghệ sĩ Đức và Việt Nam mở triển lãm nghệ thuật đương đại

Hơn 60 tác phẩm của nghệ sĩ ý niệm Đức Rosemarie Trockel cùng 4 tác phẩm của nghệ sĩ trình diễn Việt Nam Lại Diệu Hà đang được trưng bày tại Hà Nội trong khuôn khổ triển lãm nhóm của Rosemarie Trockel và Lại Diệu Hà. Đây là kết quả hợp tác giữa Viện Goethe tại Hà Nội, Viện Quan hệ đối ngoại Đức (ifa - Institut für Auslandsbeziehungen) và Bảo tàng Phụ nữ Việt Nam...

Rosemarie Trockel là nữ nghệ sĩ đầu tiên đại diện cho Đức tham dự liên hoan nghệ thuật danh giá nhất thế giới - Venice Biennale - vào năm 1999. Hiện nay, bà là một trong những nghệ sĩ ý niệm hàng đầu thế giới. Triển lãm lần này thuộc chương trình triển lãm lưu động do Viện Quan hệ đối ngoại Đức khởi xướng, bao gồm các nghệ sĩ hàng đầu khác như Gerhard Richter, Sigmar Polke, và Georg Baselitz. Trước đó, triển lãm của Rosemarie Trockel đã được trưng bày tại 42 điểm gồm các thành phố ở Mỹ, châu Âu, Mỹ Latinh, Nga, Ấn Độ, Hàn Quốc, Trung Quốc... Hà Nội là thành phố Đông Nam Á đầu tiên trong chương trình. Các tác phẩm trong triển lãm lần này



Không gian khai mạc triển lãm.

của bà gồm tranh vẽ, tranh dệt, ảnh, video, sắp đặt.

Nghệ sĩ Việt Nam Lại Diệu Hà mang đến triển lãm 4 tác phẩm gồm tranh và điêu khắc mềm/vải thể hiện bốn giai đoạn chính trong sự nghiệp. Lại Diệu Hà là nghệ sĩ nữ đầu tiên tại Việt Nam bán thành công tác phẩm trình diễn dưới dạng video. Đến năm 2023, Hà giành giải bạc trong cuộc thi UOB Painting of the Year tại Việt Nam

- một trong những giải thưởng hội họa uy tín khu vực châu Á.

Triển lãm là một sự kiện bản lề nhân dịp kỷ niệm 50 năm quan hệ ngoại giao Đức-Việt vào năm 2025, diễn ra từ ngày 7/12/2024 đến 3/1/2025 tại Bảo tàng Phụ nữ Việt Nam và The Outpost (Tổ Hữu, Hà Nội). Sẽ có 12 tác phẩm được trưng bày tại sảnh chính tầng một của Bảo tàng Phụ nữ Việt Nam và phần còn lại trong toàn bộ không gian triển lãm của The Outpost.

Đề xuất hoạt động mới hợp tác văn học Việt - Hàn

Nhà thơ, ký giả, biên kịch phim Hàn Quốc, ông Jang Geon Seob (Giám đốc điều hành Hội thơ Hiện đại Hàn Quốc) vừa có chuyến thăm Việt Nam lần thứ 102 để dự Ngày hội Dịch thuật văn học Hàn Quốc 2024 do Trung tâm Văn hóa Hàn Quốc tại Việt Nam phối hợp với Hội Nhà văn Việt Nam và Trường đại học Đại Nam tổ chức vào ngày 7/12 tại Hà Nội.

Tại tạp chí Nhà văn & Cuộc sống, nhà thơ Trần Đăng Khoa, Phó Chủ tịch Hội Nhà văn Việt Nam kiêm Tổng Biên tập tạp chí cảm động chia

sẻ: “Nhà thơ Jang Geon Seob từng đến Việt Nam sau cơn bão Yagi. Chứng kiến thiệt hại mà cơn bão này gây ra cho nhân dân Việt Nam, khi về Hàn Quốc, anh đã kêu gọi các nhà thơ trong Hội thơ Hiện đại Hàn Quốc góp tiền ủng hộ Việt Nam”.

Nhà thơ Jang Geon Seob đề xuất một ý tưởng độc đáo: Ông mong muốn Hội Nhà văn Việt Nam chọn ra ba tác phẩm thơ xuất sắc nhất của ba nhà thơ tiêu biểu Việt Nam. Những tác phẩm này sẽ được nhà thơ kiêm nhà điêu khắc Kim Yoo-je khắc lên các khối đá nghệ thuật

trong Công viên Đá tại thành phố Bo Ryong, tỉnh Chung Cheong Nam, Hàn Quốc. Đây sẽ là biểu tượng cho tình hữu nghị lâu dài giữa hai nước.

Ngoài ra, nhà thơ Hàn Quốc còn kêu gọi Hội Nhà văn Việt Nam tặng sách văn học, đặc biệt là sách văn học thiếu nhi, cho Thư viện sách Việt Nam vừa thành lập tại thành phố Bo Ryong. Đây là nơi sinh sống của một làng Việt Nam với gần 20 gia đình chồng Hàn - vợ Việt, nơi trẻ em lai Hàn - Việt cần sách tiếng Việt để duy trì văn hóa và ngôn ngữ quê mẹ.

THỜI SỰ
văn nghệ

Khẳng định và thu hút đời chờ

■ LÂM AN

Cuối tuần qua, sự kiện đầu tiên cần điểm lại là Cục Bản quyền tác giả (Bộ Văn hóa, Thể thao và Du lịch) tổ chức hội thảo “Tuyên truyền, phổ biến các điều ước quốc tế về quyền tác giả, quyền liên quan và thực thi pháp luật về quyền tác giả, quyền liên quan cho các doanh nghiệp cung cấp dịch vụ trung gian, doanh nghiệp khai thác, sử dụng”. Hội thảo đã bàn về cách thức thảo gỡ vướng mắc trong xử lý xâm phạm bản quyền trên môi trường số. Đa số đại biểu tham gia đều đồng tình thừa nhận là vẫn còn nhiều thách thức trong việc thực thi và bảo vệ bản quyền trong thương mại điện tử, đặc biệt là khi đối diện với những vi phạm không giới hạn về địa lý và thời gian. Để xử lý các vi phạm trên không gian mạng, đòi hỏi sự phối hợp và hợp tác pháp lý mạnh mẽ giữa các quốc gia, tổ chức quốc tế trên nền tảng trực tuyến.

Bên cạnh đó, một sự kiện tổng kết trong năm đáng chú ý cũng của ngành quản lý văn hóa là việc bình chọn 10 sự kiện văn hóa, thể thao và du lịch tiêu biểu của năm 2024. Có 15 sự kiện được đưa vào danh sách bình chọn gồm 7 sự kiện ở lĩnh vực văn hóa; 3 sự kiện của lĩnh vực thể thao; 5 sự kiện ở lĩnh vực du lịch. Trong danh sách đề cử, có hai sự kiện đặc biệt là việc UNESCO ghi danh. Đầu tiên là “Những bản đúc nổi trên chín đỉnh đồng ở Hoàng cung Huế” đã chính thức bước vào Danh mục Di sản tư liệu khu vực châu Á - Thái Bình Dương. Và Lễ hội Vía Bà Chúa Xứ núi Sam (tỉnh An Giang) được UNESCO ghi danh vào Danh sách di sản văn hóa phi vật thể của nhân loại. 10 sự kiện tiêu biểu năm 2024 sẽ được BTC công bố sau khi tổng hợp kết quả bình chọn từ hai hình thức trên vào cuối ngày 9/12.

Một câu chuyện khác khá thú vị, dành cho những ai muốn du lịch “phượt” vào thế giới rừng tự nhiên cuối năm. Đó là tại huyện Bá Thước, Sở Văn hóa, Thể thao và Du lịch Thanh Hóa công bố 12 tuyến du lịch đi bộ trong rừng (trekking tour) trên địa bàn các huyện miền núi tỉnh Thanh Hóa. Các tuyến này nằm chủ yếu tại 3 huyện Bá Thước (4 tuyến), Quan Hóa (3 tuyến) và Thường Xuân (5 tuyến). Các tuyến tại Bá Thước có mục đích khám phá đỉnh Pù Luông (1.700 m) và Hòn Con Sói. Các tuyến tại Quan Hóa hướng tới khám phá đỉnh Pù Hu (1.440 m) và khám phá cây di sản chò xanh. Còn tại Thường Xuân để khám phá đỉnh Pù Gió (1.600 m); thăm cây di sản pơ mu, sa mu và ngắm vọc xám và vượn đen má trắng. Một hướng khác là khám phá đỉnh Pù Xèo - Thác 7 tầng và thăm di tích lịch sử Hội thê Lũng Nhai...

Có một tin vui với ai thích thú thưởng thức điện ảnh cuối năm, là bộ phim hài - tâm lý lịch sử “Công tử Bạc Liêu” của đạo diễn Lý Minh Thắng vừa được bắt đầu trình chiếu tại các rạp CGV cuối tuần qua. Tuy nhiên, bộ phim này lại hạn chế không hướng tới người xem dưới 13 tuổi...

KHOI DẬY SỨC MẠNH VĂN HÓA

Lưu trữ báo chí để hiểu lịch sử đất nước

■ Bài và ảnh: MẠNH HÀO



Ông Nguyễn Phi Dũng trong kho lưu trữ đồ sộ của mình.

Trong bộ sưu tập báo giấy phát hành tại Việt Nam từ cuối thế kỷ 19 đến nay và vừa được Tổ chức kỷ lục Việt Nam trao bằng xác lập kỷ lục với số lượng nhiều nhất, những tờ Nhân Dân chiếm một số lượng đáng kể và trang trọng trên các kệ sắt của ông Nguyễn Phi Dũng. Ông Dũng vẫn luôn dành tặng những số báo Nhân Dân có ngày phát hành trùng với ngày sinh của những người được tặng, vào những dịp đặc biệt.

Bốn năm kể từ ngày bài viết về ông Dũng xuất hiện trên Báo Nhân Dân, tôi mới gặp lại ông và thực tế là tôi vẫn theo dõi những gì ông đã làm được cho cộng đồng và cho giới báo chí thời gian qua.

Những số báo Nhân Dân đặc biệt

Đầu tháng 11 vừa qua, ông Dũng tiếp một phóng viên từ kênh Truyền hình Quốc hội Việt Nam đến thăm kho báo giấy của mình trên đường Trường Chinh, TP Nam Định, tỉnh Nam Định. Lý do là nhận được thông tin Phó Chủ tịch Quốc hội Lào Sommad Pholsena đang tìm số báo Nhân Dân ngày 3/4/1963 nên ông đã nhờ phóng viên này trao tặng tờ báo tới ông Sommad Pholsena. Đây là số báo có bài viết trên trang nhất về lời chia buồn của Thủ tướng Phạm Văn Đồng liên quan sự kiện đau lòng khi bố của ông Sommad Pholsena, ông Kinim Pholsena, Bộ trưởng Ngoại giao Vương quốc Lào, bị thế lực thù địch sát hại ngày 2/4/1963. Mất mát này không chỉ là nỗi đau của gia đình ông Pholsena, mà còn ảnh hưởng lớn đến nhân dân Lào và Việt Nam, bởi ông Kinim là người luôn góp sức vun đắp tình hữu nghị Việt Nam - Lào.

Trước đó, vào ngày 7/5/1962, ông Kinim Pholsena đã có chuyến thăm Việt Nam và được Chủ tịch Hồ Chí Minh tiếp đón. Chuyến thăm lịch sử ấy, cùng với tình cảm gắn bó giữa hai quốc gia, cũng đã được Báo Nhân Dân ghi lại và đăng tải trên số báo ra ngày 8/5/1962.

Khi được trao tận tay tờ báo Nhân Dân với thông điệp lịch sử, ông Sommad Pholsena đã không kìm được xúc động. Những trang báo cũ như tái hiện lại ký ức của ông về cha mình, một người hết lòng vì hòa bình và tình hữu nghị của hai nước.

Theo ông Dũng, việc trao tặng tờ báo Nhân Dân lịch sử thể hiện lòng tri ân từ một công dân Việt Nam dành cho tình cảm đặc biệt mà cha con ông Kinim và Sommad Pholsena đã dành cho nhân dân Việt Nam. Món quà tuy nhỏ nhưng chất chứa tình cảm sâu sắc, tượng trưng cho tình hữu nghị bền chặt giữa hai nước Việt Nam-Lào, đồng thời ghi dấu một câu chuyện ý nghĩa trong dòng chảy lịch sử hai dân tộc.

Ông Dũng kể lại chuyện tìm được người công nhân Nhà máy Liên hợp Dệt Nam Định có trong bức ảnh được đăng trên tờ Nhân Dân số ra ngày 11/11/1970. Câu chuyện bắt đầu từ ngày 29/7/2022 khi ông Dũng đăng thông tin trên mạng xã hội và nhờ cộng đồng người Nam Định tìm bốn nữ công nhân Nhà máy Liên hợp Dệt Nam Định có hình được đăng trên trang nhất của tờ Nhân Dân hoặc con cháu, người thân của họ. Vào thời điểm năm 1970 đó, các nữ công nhân Vũ Thị Lưu, Trần Thị Nga, Vũ Thị Bích Liên và Trần Thị Thanh đã vượt mức kế hoạch gần 24 nghìn m vải trong chín tháng đầu năm. Thành tích này giúp họ được tặng danh hiệu “Những con thoi nhanh nhất” và hình ảnh của họ được đăng trên trang nhất Báo Nhân Dân.

Thật bất ngờ là chỉ sau một ngày, ông Dũng đã nhận được thông tin về bà Vũ Thị Bích Liên và đến nhà bà ngay ở đường Phan Bội Châu, TP Nam Định để trao tặng số Báo Nhân Dân đặc biệt đó. Nhà sưu tập sinh năm 1961 kể lại, trước khi trao, ông có hỏi bà Liên có biết việc bà được đăng ảnh trên Báo Nhân Dân khi đó hay không? Bà Liên trả lời, thời kỳ đấy là giai đoạn chiến tranh nên để được cầm một tờ báo thật sự khó khăn.

Khi ông Dũng đưa tờ báo ra, chỉ vào ảnh và hỏi bà Liên có nhận ra ai trong ảnh không, thật bất ngờ là người phụ nữ chỉ ngay người thứ hai

từ phải qua trái và nói “Tôi đây” cùng nụ cười rạng rỡ. Theo ông Dũng, qua trò chuyện với bà Liên, ông được biết bức ảnh đó chụp khi bà mới 29 tuổi, trước đợt thi thợ giỏi miền bắc năm 1971. Điều đáng nói là ông cũng được biết bà Liên đã có vinh dự 3 lần được gặp Bác Hồ. Tiếc nuối duy nhất là bà Liên đã không có thông tin gì về ba người công nhân kia bây giờ ở đâu.

Thật khó để nhớ ông Dũng đã trao tặng bao nhiêu số Báo Nhân Dân có ngày phát hành trùng với ngày sinh của người được tặng hay chỉ đơn giản là có hình đăng trên báo như thế. Dĩ nhiên, những tờ báo được trao đi phần lớn là số báo dư thừa qua nhiều lần tìm kiếm, hoàn thiện bộ sưu tập nhưng cũng có những tờ báo có giá trị lưu giữ được ông trao đi mà không cần suy nghĩ.

Ước mơ về một bảo tàng báo chí và di sản văn hóa Đông A

Khởi nguồn cho con đường sưu tầm báo chí là cha của ông Dũng - ông Nguyễn Phi Hùng mà dịp tháng 6/2024, ông Dũng đã có dịp chia sẻ trên *Thời Nay*. Tám năm qua,



Ông Dũng tặng tờ Báo Nhân Dân cho bà Vũ Thị Bích Liên tại TP Nam Định.

Ông Dũng cũng mong muốn sưu tầm, lưu trữ các di sản văn hóa khác. Là người con của quê hương Nam Định nên nói đến Nam Định, không thể không nghĩ đến đời Trần và ngược lại. Chính vì vậy, ông Dũng có ý định lấy tên bảo tàng là Bảo tàng Báo chí và Di sản văn hóa Đông A. Ông mong, nếu được ra đời, bảo tàng sẽ góp một phần nhỏ đồng hành cùng các bảo tàng, trung tâm lưu trữ, phòng sưu tầm của các tổ chức, cá nhân khác trong cả nước. Và báo chí, tư liệu và các hiện vật di sản văn hóa là kênh phong phú nhất để có thể xem lại quá khứ, lịch sử của con người Việt Nam đã sống, làm việc, chiến đấu để xây dựng và bảo vệ đất nước như thế nào.

bộ sưu tập báo, tạp chí của ông lên đến hơn 400 nghìn tờ báo giấy, trong đó có hơn 100 đầu báo phát hành tại Việt Nam trước năm 1954. Chẳng hạn trong bộ sưu tập của ông có rất nhiều các tờ báo đặc biệt như tờ Le Courier d’Haiphong (Thư tín Hải Phòng) phát hành năm 1886 hay những tờ báo ra số đầu tiên (số 1) như: Tờ Số 1, Cờ Giải Phóng (Cơ quan tuyên truyền cổ động Trung ương của Đảng Cộng sản Đông Dương) phát hành ngày 10/10/1942; tờ báo Cứu Quốc, số Xuân năm Quý Mùi, xuất bản ngày 5/1/1943; tờ Gia Định báo (xuất bản số đầu tiên năm 1865 ở Sài Gòn); Phụ nữ tân văn (xuất bản số đầu năm 1929 ở Sài Gòn)... Tuy vậy, chiếm số lượng lớn trong bộ sưu tập là các báo: Nhân Dân, Quân đội nhân dân, Tiền phong, Thanh niên...

Ông Dũng kể, việc ông bước vào quá trình sưu tầm báo, tạp chí một phần là để cho đam mê của người cha, của chính ông không bao giờ tắt; một phần ông muốn những hiện vật mà hai cha con dày công tìm kiếm sẽ được bảo quản, lưu giữ tốt hơn và có ích cho cộng đồng cũng như cho các thế hệ mai sau. Đây là lý do ông muốn thành lập bảo tàng báo chí tư nhân đầu tiên ở Việt Nam và năm 2024 được ông xem là thời điểm chín muồi cho sự chuẩn bị, khi ông đã sở hữu hơn 20 tấn báo, tạp chí có tuổi đời từ một năm đến vài chục năm, thậm chí hơn 100 năm và vừa được Tổ chức kỷ lục Việt Nam trao bằng xác lập kỷ lục là người sưu tập báo giấy phát hành tại Việt Nam từ cuối thế kỷ 19 đến nay với số lượng nhiều nhất.

Một lý do nữa khiến ông Dũng quyết tâm theo đuổi ý tưởng về bảo tàng báo chí tư nhân là vì năm 2025 sẽ kỷ niệm 100 năm Ngày Báo chí cách mạng Việt Nam (21/6/1925 - 21/6/2025). Việc thành lập bảo tàng không chỉ để chào mừng ngày kỷ niệm mà ông mong muốn lấy dấu mốc đó để làm thời điểm khởi đầu mới: Tiếp tục sưu tầm nhiều hơn nữa để phục vụ cộng đồng và lưu giữ cho các thế hệ sau được nhiều hiện vật hơn.

Nâng tầm màu nước

MỸ HẠNH

Ở tuổi 28, họa sĩ Đoàn Quốc (quê Quảng Ngãi) đã ngót một thập kỷ gắn bó với tranh mầu nước và đặc biệt tâm huyết với việc sáng tạo từ nguồn cảm hứng văn hóa truyền thống Việt Nam.



Họa sĩ Đoàn Quốc bên các tác phẩm mầu nước của mình.

1/Gặp Đoàn Quốc (tên thật là Đoàn Cao Quốc, sinh năm 1996) bên cạnh những tấm tranh tĩnh vật, phong cảnh khổ lớn của anh, dễ thấy vẻ lãng tử và nhẹ nhàng của họa sĩ rất hợp với cảm giác mộng mơ, đầy hoài niệm mà các tác phẩm mang lại.

Trong một giai đoạn khá dài của lịch sử mỹ thuật, mầu nước thường gắn với quan niệm chỉ dành cho phác thảo, ký họa, minh họa khổ nhỏ; phù hợp với đề tài tươi sáng, đơn giản. Song, thời gian gần đây, cộng đồng họa sĩ cũng như nhà sưu tập và khán giả yêu thích chất liệu này đã mở rộng đáng kể. Số lượng họa sĩ mầu nước trên toàn quốc là không nhỏ, trong đó riêng tại TP Hồ Chí Minh có Câu lạc bộ mầu nước Sài Gòn (thuộc Hội Mỹ thuật thành phố) với hàng trăm hội viên hoạt động sôi nổi, thường xuyên triển lãm, trao đổi nghiệp vụ, tổ chức trại sáng tác... Và Đoàn Quốc là một trong số ít họa sĩ trẻ đương đại được trao chứng chỉ Bậc thầy mầu nước thế giới của Hiệp hội Mầu nước quốc tế Anh, hay đại diện Việt Nam

tại Liên hoan mầu nước tại Milan (Ý), đoạt Giải ba trong Triển lãm mầu nước quốc tế năm 2020 tại Pháp, giải thưởng xuất sắc cuộc thi Goddess of Beauty International Watercolour Flowers Exhibition 2022... Năm 2023, Đoàn Quốc vinh dự nhận Giải ba - Giải thưởng Sáng tạo TP Hồ Chí Minh lần 3 với tác phẩm “Nơi các thành phố hội tụ” (dự án tranh mầu nước khổ lớn vẽ trong 5 năm).

2/Đoàn Quốc không xuất thân từ cái nôi truyền thống nghệ thuật, mà là một vùng đất thuần nông ở Quảng Ngãi với rất ít điều kiện thường thức hội họa chứ chưa nói đến học hành chuyên nghiệp. Sớm yêu thích vẽ từ nhỏ, nhưng anh chỉ có thể xem báo, đài, đọc sách, nuôi dưỡng khát vọng cho đến khi thi đỗ Trường đại học Mỹ thuật TP Hồ Chí Minh. Anh đã thử với nhiều chất liệu, để rồi phát hiện chính mầu nước thỏa mãn tất cả những điều mình mong muốn.

Càng hiểu, càng yêu mầu nước, họa sĩ không ngại thử nghiệm những kỹ thuật khó và trung trở trên những

đường nét từ góc rộng đến tiểu tiết. Tranh của Đoàn Quốc thường vẽ đề tài phong cảnh thiên nhiên, kiến trúc, tĩnh vật, hoa... Họa sĩ trẻ mở triển lãm cá nhân đầu tiên “Như một hoài niệm” năm 2022 tại TP Hồ Chí Minh, tạo được tiếng vang với những tác phẩm mầu nước kích cỡ lớn, sắc sảo, được giới sưu tập đón nhận. Mới đây, anh vừa bày triển lãm cá nhân thứ hai mang tên “Soi tìm những hồi ức” tại Bảo tàng Mỹ thuật Việt Nam (Hà Nội), với mong muốn đưa người xem lên một chuyến tàu ngược thời gian về quá khứ của hai đô thị, hai miền văn hóa đặc trưng là Hà Nội hào hoa và Huế cổ kính. Theo họa sĩ Lê Thế Anh (giảng viên Trường đại học Sân khấu và Điện ảnh Hà Nội, thành viên nhóm Hiện thực) thì tranh của Đoàn Quốc “đẹp đến mê hoặc,

đậm chất thơ của một kẻ lãng tử yêu cuộc sống, giàu năng lượng và cảm xúc”. Họa sĩ Lê Thế Anh cũng chia sẻ rằng, Hà Nội là thành phố hiếm hoi đi vào hội họa với tư cách một đề tài chuyên biệt, tạo nên phong cách nghệ thuật của nhiều họa sĩ nổi tiếng như Bùi Xuân Phái, Lê Thanh Sơn, Phạm Bình Chương... Soi tìm văn hóa, ứng xử, tập tính của một vùng đất không dễ dàng, dù Đoàn Quốc rất nghiêm túc và chần chu khi khảo cứu tư liệu. Là tác giả mới mẻ khai thác đề tài khó, sự dấn thân của Đoàn Quốc đáng ghi nhận. Chẳng hạn như việc “chơi đùa” với ánh sáng, họa sĩ Đoàn Quốc gây ấn tượng bằng những khoảnh khắc như tia nắng rọi lên vành nón nghiêng nghiêng của người đi chợ, hay ánh lửa le lói ấm áp trong đêm đông. Cũng với tâm thế của người lữ khách đến với Huế, Đoàn Quốc phác họa những lâu son gác tía, nón lá áo dài... huyền bí và mong manh.

Với tranh tĩnh vật, anh thể hiện thế mạnh của mình ở sự loang mờ của mầu nước, tạo nên không gian vừa sống động, vừa hư ảo. Sự đối lập cũng được đưa vào rất khéo trong những đồ vật tưởng chừng vô tri, yên lặng nơi khung cửa sổ hay góc nhà. Chẳng hạn như chiếc máy khâu cũ - nhân chứng của thời gian trường kỳ, được đặt bên lọ hoa tươi thắm rực rỡ vốn chỉ tồn tại trong một khoảng ngắn ngủi. Họa sĩ Đoàn Quốc còn rất ý thức về việc tôn vinh và lan tỏa nhiều nét đẹp văn hóa Việt, như những bình hoa được đặc tả họa tiết của các dòng gốm sứ Việt lâu đời, hoặc trên tường thấp thoáng ẩn hiện tranh tứ bình xuân-hạ-thu-đông, cầm-kỳ-thi-họa, tranh dân gian Đông Hồ hay Hàng Trống...

Hiện nay Đoàn Quốc vừa tập trung hoạt động như một họa sĩ chuyên nghiệp, vừa tham gia giảng dạy và phát triển các dự án cộng đồng về mầu nước. Có thể kể đến diễn đàn trực tuyến Việt Nam Watercolor Art do anh đồng sáng lập và quản trị, hoặc các lớp hướng dẫn vẽ mầu nước tại phòng tranh ở TP Hồ Chí Minh.

Đoàn Quốc nhiều lần khẳng định mình được đào tạo bài bản, tư duy hình học kiểu phương Tây, song sáng tạo với căn tính và chất liệu phương Đông. “Chất liệu” đó không chỉ là mầu nước, loại hình có liên quan và chịu ảnh hưởng của thủy họa từ xa xưa, mà còn là những hình tượng, hoa văn, câu chuyện, ý tưởng...



Niềm tin nơi “tuyệt liên hoa nở dưới hố sâu”

TRẦN HUYỀN TRANG

Nếu có cách nào đó để tiêu diệt nỗi sợ hãi thì gây dựng một niềm tin mãnh liệt vào phép màu và điều kỳ diệu có lẽ là phương cách thần kỳ nhất. Tương tự, cách để đoạn tuyệt với những nỗi đau tinh thần lẫn thể xác là đối diện và dũng cảm chặt đứt những lễ thói như bộ rễ khổng lồ của một cái cây cổ thụ trói chặt đời người, bí bách, ngạt thở. Có lý biệt ắt hẳn sẽ có những kết nối mới, từ nỗi tuyệt vọng cũ sẽ khai mở nguồn hy vọng mới, có sự tái sinh trên cái chết... Từ ý niệm chung này, tập truyện ngắn “Tuyệt Duyên” ra đời.

“Tuyệt Duyên” (NXB Trẻ phát hành năm 2024) là tuyển tập 9 truyện ngắn đương đại đặc sắc của 9 tác giả đang sung sức nhất của văn học châu Á: Sayaka Murata, Alfian Sa’at, Hác Cảnh Phương, Wiwat Lertwiwatwongsa, Hàn Lê Châu, Lhacham Gyal, Nguyễn Ngọc Tư, Liên Minh Vệ, Chung Serang.

“Tuyệt Duyên” với 9 góc nhìn văn hóa từ các vùng miền khác nhau nhưng cất lên một tiếng nói đồng điệu về các mối quan hệ giữa người và người đặt trong bối cảnh hiện đại. Sự đồng cảm và kết nối thông qua những câu chuyện về khoảng cách thế hệ, về nỗi cô độc vì bị tách biệt của người nhập cư, nỗi



cô đơn thăm sâu của thế hệ trẻ lạc lõng giữa thời đại mất kết nối về tinh thần; hạnh phúc giả tạo giữa cuộc đời vội vã, khắc nghiệt...

Sayaka Murata - tác giả nổi tiếng Nhật Bản góp mặt trong tuyển tập với truyện ngắn “Hư vô” mang màu sắc huyền hoặc: nỗi lo của những bà mẹ khi có con gái quyết sống theo trào lưu “hư vô” - đoạn tuyệt với ký ức, nhất là ký ức về gia đình. Tuy nhiên,

khi con gái nhận ra sự vô lý của trào lưu và quyết quay về hiện thực thì người mẹ lại chìm sâu vào sự trống rỗng của “hư vô”.

“Tuyệt liên hoa nở dưới hố sâu” của tác giả Lhacham Gyal (Tây Tạng, Trung Quốc) có lẽ là truyện ngắn hay nhất trong tuyển tập. Chuyện kể về chàng trai trẻ mất phương hướng trong cuộc sống đô thị. Ngày nọ, anh nhận hung tin người bạn gái thân thiết thuở nhỏ, người bị tảo hôn ở tuổi 16, phải vất vả mưu sinh nuôi con nhỏ và qua đời trong một tai nạn; anh tìm về cố hương cùng với hồi ức vừa đẹp vừa đau buồn. Tuyệt liên hoa là loại thảo dược cực hiếm, chỉ sống ở khu vực dãy Himalaya và vùng cao nguyên Tây Tạng và hiếm ai được tận mắt nhìn thấy hoa nở. “Tuyệt liên hoa nở dưới hố sâu” là lời nói dối anh từng dối cô bạn đến hai lần khi cô chìm vào nỗi sợ hãi. Về sau, chính cô lại là người khẳng định điều đó đúng để an ủi anh khi anh rớt đại học. Một cái kết buồn cho cô bạn nhưng rõ ràng đã khai mở một lối thoát cho anh: khi tình thương còn trong tim sẽ giúp anh đoạn tuyệt với nỗi cô đơn và sợ hãi giữa cuộc đời này.

Niềm tin chính là món quà lớn nhất mà cô bạn đã trao cho anh.

Trẻ em bị lôi kéo vào cam bẫy bạo lực



Thụy Điển lo ngại gia tăng tội phạm vị thành niên.

Ảnh: THE STRAITS TIMES

Các chuyên gia an ninh Thụy Điển cảnh báo số lượng trẻ em bị cực đoan hóa trên không gian mạng ngày càng tăng, đồng thời kêu gọi có hành động kịp thời ngăn chặn tình trạng này.

thủ vì có thể kiếm được tiền". Giáo sư Granath bày tỏ lo ngại tình trạng "một số đối tượng có sức ảnh hưởng trong giới tội phạm" đang tôn vinh lối sống phạm pháp trên mạng xã hội, trong đó có mạng phổ biến như TikTok.

Báo động xu hướng cực đoan hóa

Nhà chức trách Thụy Điển hết sức quan ngại vì độ tuổi còn quá trẻ của những "tay súng hợp đồng" này và sự vô cảm chúng thể hiện khi bị bắt. Cảnh sát trưởng Tony Quiroga ở Sở Cảnh sát Orebro nhớ lại, khi bắt giữ một cậu bé 11 tuổi trong đường dây sát thủ thiếu niên, cảnh sát phát hiện cậu bé đã công khai bức ảnh thể hiện sự hào hứng lên mạng xã hội Instagram. Trong nhóm Telegram của băng nhóm, cảnh sát phát hiện một loạt ảnh chụp những tay súng trẻ đang tạo dáng với vũ khí, một số đeo mặt nạ trùm đầu, còn lại đều để lộ mặt.

Ông Quiroga cho biết thêm rằng, trong trường hợp điều tra ra một đường dây, cũng rất khó để truy dấu vết ra kẻ cầm đầu, bởi chúng thông qua những tên trung gian để bảo vệ danh tính. "Chúng ẩn mình dưới những mặt danh trên mạng xã hội và tạo ra nhiều tầng lớp liên lạc giữa chúng với người được thuê để thực hiện hành động phạm tội, nhằm che giấu tung tích", ông nói.

Theo báo cáo gần đây của BRA, tuyển dụng trẻ em đã trở thành "một phần trong mô hình kinh doanh" của các băng đảng, chúng tuyển dụng trẻ vị thành niên và cả những trẻ nhỏ hơn nữa. "Và một khi đã gia nhập, rất khó để các em có thể thoát ra", báo cáo nêu rõ. Cảnh sát trưởng Quiroga lo ngại, với tình trạng hiện nay lực lượng an ninh Thụy Điển đang phải đối mặt những cuộc xung đột "không bao giờ kết thúc" khi độ tuổi tội phạm đang trẻ hóa rất nhanh.

Luật sư Evin Cetin lý giải, nạn buôn bán ma túy cùng tình trạng nghèo đói ở một số khu ổ chuột và cảm giác xa lánh giữa một số cộng đồng người di cư, tị nạn đang làm trầm trọng thêm vấn đề tội phạm thanh, thiếu niên. "Nhiều đối tượng trong số những tay súng trẻ em bắt đầu bước vào đường phạm tội bằng việc buôn bán ma túy khi 12 hoặc 13 tuổi, sau đó trở nên nghiện ngập",

bà cho biết. Bà Cetin cũng nhấn mạnh Chính phủ Thụy Điển mới chỉ áp dụng những bản án nghiêm khắc hơn với tội phạm vị thành niên, nhưng lại chưa thể giải quyết gốc vấn đề là hoạt động tuyển dụng băng đảng trên mạng xã hội, tình trạng thiếu hòa nhập trong đời thật.

Nhiều chuyên gia cũng đồng tình rằng mạng xã hội đang đóng vai trò chính trong sự gia tăng tội phạm. "Những kẻ cầm đầu băng đảng đã đăng tải hợp đồng sát thủ lên các diễn đàn trực tuyến như thể chỉ là nhiệm vụ trong trò chơi điện tử. Bây giờ người trẻ có thể tham gia một băng đảng trên Snapchat và rất dễ bị tội phạm câu dẫn", bà Cetin chỉ ra. Còn trong một nghiên cứu chung giữa lực lượng tình báo 5 nước Mỹ, Anh, Canada, Australia và New Zealand (Five Eyes), một báo cáo nêu rõ: "Chúng tôi ngày càng lo ngại về tình trạng cực đoan hóa ở trẻ vị thành niên, cũng như hiện tượng trẻ ủng hộ, lên kế hoạch hoặc thực hiện các hoạt động khủng bố".

Nghiên cứu cho thấy, tại 5 quốc gia trên, "số thanh, thiếu niên liên quan các vụ điều tra chống khủng bố trong vài năm qua đã gia tăng đáng kể". Tổ chức Tình báo an ninh Australia (ASIO) cho biết, khoảng 20% số trường hợp trong danh sách theo dõi chống khủng bố của họ liên quan những người trẻ tuổi. Tổng Giám đốc ASIO, ông Mike Burgess chia sẻ khi các cơ quan tình báo và cảnh sát vào cuộc thì thường là quá muộn vì "người trẻ đã rơi vào những cái bẫy tối tăm và nguy hiểm".

Nghiên cứu nhấn mạnh, môi trường trực tuyến đồng thời mở lối cho tội phạm mạng dễ dàng tiếp cận trẻ vị thành niên thông qua các phương tiện truyền thông xã hội và nền tảng trò chơi như Discord, Instagram, Roblox, TikTok... Trong những môi trường này, trẻ dễ tiếp cận với nội dung cực đoan hơn. Những đoạn clip dễ dãi và thiếu kiểm duyệt trên mạng xã hội cũng đóng góp vào xu hướng cực đoan hóa nêu trên. Five Eyes kêu gọi các bậc phụ huynh, những người chăm sóc, bảo trợ trẻ em và thanh, thiếu niên cần chú ý đến các dấu hiệu cho thấy con, cháu họ đang bị lôi kéo vào những cam bẫy bạo lực trực tuyến.

SAN LÊ (Biên dịch)

Gia tăng tội phạm vị thành niên

Ngày 21/11, cảnh sát quốc gia Tây Ban Nha đã bắt giam một cậu bé 14 tuổi cùng cha mẹ là công dân Thụy Điển tại nhà riêng ở thành phố Alicante. Cậu bé và người cha bị cáo buộc "điều hành mạng lưới giết người thuê". Theo AFP, cậu bé 14 tuổi đóng vai trò chủ chốt khi gửi các tin nhắn tuyển dụng những đứa trẻ khác qua ứng dụng Telegram, cung cấp thông tin chi tiết hướng dẫn về mục tiêu cũng như phương thức giao vũ khí và chất nổ. Mức giá cho một "hợp đồng sát thủ" từ 20.000 đến 50.000 euro. Từ đây, cảnh sát bắt đầu điều tra tổ chức đứng sau kế hoạch này và phát hiện một mạng lưới tuyển dụng sát thủ tuổi vị thành niên. Đây là lần đầu một tổ chức sử dụng trẻ em làm sát thủ bị phát hiện ở Tây Ban Nha.

Gần đây, trong vụ đánh bom vào Đại sứ quán Israel tại Thủ đô Copenhagen (Đan Mạch), cảnh sát đã bắt giữ 2 thiếu niên 17 và 19 tuổi người Thụy Điển với cáo buộc là thủ phạm ném lựu đạn vào đại sứ quán. Đài truyền hình Đan Mạch DR đưa tin, giới chức nước này hết sức lo ngại trước tình trạng các băng nhóm Thụy Điển thuê thanh, thiếu niên thực hiện hành động khủng bố.

Theo AFP, Thụy Điển đang phải vật lộn để kiểm soát sự gia tăng các vụ nổ súng và đánh bom của băng đảng trên khắp cả nước trong những năm gần đây, liên quan việc thanh toán lẫn nhau và các cuộc chiến giành kiểm soát thị trường ma túy. Năm ngoái, 53 người đã thiệt mạng trong các vụ xả súng, chủ yếu là ở nơi công cộng. Trong bối cảnh tội phạm băng đảng ở Thụy Điển có tổ chức và ngày càng phức tạp, những thủ lĩnh băng đảng thậm chí hoạt động ở nước ngoài và không trực tiếp tham gia bạo lực. Chúng thông qua những kẻ trung gian sử dụng các trang web nhắn tin được mã hóa như Telegram, Snapchat, Signal... để tuyển mộ thanh, thiếu niên dưới 15 tuổi - độ tuổi chưa phải

chịu trách nhiệm hình sự - làm "lính đánh thuê" thực hiện những vụ thanh toán đẫm máu.

Giám đốc Sở Điều hành quốc gia (NOA) thuộc Cơ quan Cảnh sát Thụy Điển Johan Olsson cho biết: "Những tổ chức tội phạm tuyển dụng thành viên qua một dạng như trung tâm giới thiệu việc làm, chúng công bố nhiệm vụ trên các diễn đàn thảo luận và những người nhận nhiệm vụ ngày càng trẻ tuổi". Theo Cơ quan Công tố Thụy Điển, số vụ án liên quan giết người ở Thụy Điển mà nghi phạm dưới 15 tuổi đã tăng từ 31 vụ trong 8 tháng năm 2023 lên 102 vụ trong cùng kỳ năm nay.

Giáo sư chuyên ngành Tội phạm học Sven Granath của Trường đại học Stockholm cho biết, chỉ thông qua tin nhắn trực tuyến, thành viên của tổ chức tội phạm có thể chiêu mộ rồi sau đó ký hợp đồng với một người bất kỳ để thực hiện tấn công. Ông phân tích: "Chúng thường tuyển dụng trẻ vị thành niên là những đối tượng gặp khó khăn ở trường học, nghiện ngập hoặc có vấn đề về rối loạn thiếu tập trung, đã có tiền án... Trẻ em được thuê để tham gia vào những cuộc xung đột mà chúng không liên quan, chỉ là lính đánh thuê chứ chưa chắc đã là thành viên của một băng đảng nào".

Theo báo cáo của Hội đồng Quốc gia phòng chống tội phạm (BRA), một số trẻ vị thành niên tự tìm kiếm những "hợp đồng đánh thuê" như vậy vì chúng cần tiền, hoặc có khi là do "cảm giác phấn khích, sự công nhận hoặc cảm giác được thuộc về một tổ chức". Các chuyên gia cho biết, trẻ dễ bị thu hút do những trang phục hoành tráng hoặc cách diễn ngôn kêu gọi lòng trung thành.

AFP trích dẫn một cuộc phỏng vấn với Viktor Grewe, 25 tuổi, vốn từng là một thành viên băng đảng. Grewe lần đầu chạm trán với cảnh sát khi mới 13 tuổi và bị bắt vài năm sau. Cậu tiết lộ: "Nhiều đứa trẻ ở độ tuổi như tôi lúc đó đã muốn trở thành sát

KỶ NIỆM 80 NĂM NGÀY THÀNH LẬP QUÂN ĐỘI NHÂN DÂN VIỆT NAM (22/12/1944 - 22/12/2024)
VÀ 35 NĂM NGÀY HỘI QUỐC PHÒNG TOÀN DÂN (22/12/1989 - 22/12/2024)

Những mô hình hay ở binh đoàn xanh

■ Bài và ảnh: NGUYỄN QUANG HÙNG

Đất Tây Nguyên nhiều thập kỷ qua chứng kiến bàn tay những người lính vun đắp, giữ gìn màu xanh và cuộc sống no ấm, bình yên trên nhiều nẻo đường, trong các thôn, làng. Binh đoàn 15, còn được gọi thân mật là “Binh đoàn xanh”, đã gần bốn thập kỷ làm nhiệm vụ kinh tế quốc phòng trên một số địa bàn thuộc tỉnh Gia Lai, Kon Tum. Gần bó, bảo vệ và phát triển kinh tế nông nghiệp, góp sức làm khởi sắc nhiều địa bàn vùng sâu, vùng xa, khu vực biên giới, tâm huyết của những người lính thời bình đã được nhân lên từ những cách làm độc đáo, những mô hình đặc thù. Nhờ đó bồi đắp thêm tin yêu, thêm bình yên và đủ đầy trên cao nguyên còn nhiều gian khó.

Kỳ 1: Từ bạn nghề đến bằng hữu, gia đình



Già làng Kpuih Peo với cán bộ Đội 9 và Công ty 74.

Cùng trồng, chăm cây cao-su lớn, cùng cạo mủ cao-su trong những vườn xanh tốt, hàng nghìn công nhân, người lao động là đồng bào Kinh, J'rai cùng một số dân tộc khác từ những địa phương miền bắc, miền trung cùng có với nhau mỗi ngày làm việc cần lao và hy vọng. Để những thành quả và niềm vui thu hoạch chung càng thêm thiết thực, bền chặt, những người lính đã xây dựng mô hình kết nối, làm mật thiết hơn nữa những mối quan hệ này.

Nhờ gắn kết, sống văn minh hơn

Lập danh sách, tìm hiểu trước về đặc điểm, trao đổi trước với mỗi hộ, rồi tổ chức cho các hộ gặp nhau, sau đó làm lễ đăng ký, có giấy chứng nhận hẳn hoi, sửa soạn một bữa cơm ghép hộ. Vậy là nên một cặp hộ gắn kết.

Đó là “tiến trình” mà cán bộ một số công ty thuộc Binh đoàn 15 khái quát cho chúng tôi khi tìm hiểu về hoạt động sản xuất của binh đoàn trên những vùng đất thuộc các huyện biên giới, có nhiều khu vực chạy dọc ven biên, là địa bàn sinh sống chủ yếu của đồng bào dân tộc thiểu số. Phát triển mô hình hộ gắn kết, hay gọi là gắn kết hộ, là cách làm hiệu quả gần 20 năm qua, giúp nhiều công nhân và các hộ gia đình nâng cao tay nghề, kỹ năng, kinh nghiệm khi làm việc, từ đó nâng sản lượng, tăng thu nhập, ổn định cuộc sống đồng bào Kinh, J'rai và đồng bào nhiều dân tộc khác di cư vào đây mưu sinh.

Trung tá Nguyễn Văn Kiên, Đội trưởng sản xuất 6 thuộc Công ty 75 của Binh đoàn 15 đưa chúng tôi đến ngôi nhà mới sơn trắng, lát đá mát mẻ, tinh tươm của vợ chồng Rơ mah Vinh và Siu H'Biên ở xã Ia Kriêng, huyện Đức Cơ, Gia Lai. Đây là ngôi nhà “Mái ấm Công đoàn”, được Công đoàn cơ sở Công ty 75 tặng nhân dịp kỷ niệm 40 năm Ngày truyền thống công ty - thành lập ngày 9/6/1984. Vợ chồng anh Vinh là công nhân khai thác cao-su, được tổ chức gắn kết với

gia đình nhà anh Lê Anh Phương là người làm công tác thống kê, kế toán kiêm luôn công nhân. Anh Vinh cho biết, hai nhà cách nhau vài cây số, đi làm gần như ngày nào cũng gặp, dần dần qua lại, giúp đỡ nhau, lễ giỗ mời nhau đến dự, mượn tiền không tính lãi. Nhờ cách làm này mà hai bên bảo nhau, nhà tôi cũng như nhiều gia đình khác xóa bớt được những hủ tục lạc hậu, ăn ở sạch sẽ hơn.

Trung tá Kiên cho biết, địa bàn 2 xã do Đội 6 quản lý nhân sự hiện có 24 cặp, gồm 48 hộ gắn kết, “Gần rồi đầu phải là xong. Chúng tôi sẽ kiểm tra xem có hoạt động hiệu quả không, chất lượng như thế nào để hỗ trợ kịp thời. Nhìn chung đều phát huy tốt. Có những người chuyển công tác nhưng vẫn giữ mối gắn kết”.

Từ đồng nghiệp nên bằng hữu

Đây là khi sự gắn kết chẳng còn là mô hình nữa, mà đã trở nên tình cảm từ khi nào rồi! Các nhà qua lại thăm nom, vợ chồng con cái quen biết, việc làm đã vậy, việc đau ốm, hiếu hỉ nhiều khi cũng chia ngọt sẻ bùi. Tại Công ty 74 cũng đóng trên địa bàn huyện Đức Cơ, nơi “quê hương” của mô hình từ năm 2006 khi một đồng chí đội trưởng thử nghiệm thành công, sau đó binh đoàn nhân lên rộng khắp, theo Trung tá - Chủ nhiệm chính trị Nguyễn Quốc Vương, có một số hộ nghỉ phép hoặc nghỉ Tết về quê Phú Thọ, còn mời hộ gắn kết của mình ra thăm. Có nhà cưới con, chuẩn bị gà, heo, rượu mẩy chục ghè,

họ hàng bạn bè, trong đó có hộ gắn kết cũng đóng góp.

Từ năm 2006, qua đúc kết, phát triển lên, hiện Công ty 74 có rất nhiều hộ gắn kết, xây dựng thêm Câu lạc bộ Hộ gắn kết 4 tốt. Cả công ty hiện có 534 hộ gắn kết, linh hoạt thay đổi theo địa bàn sản xuất của các hộ và quá trình tái canh. Chúng tôi đến 2 đội sản xuất 5 và 6 tại xã Ia KLa của Đức Cơ, Thiếu tá quân nhân chuyển nghiệp Nguyễn Văn Hậu, Đội phó 5 vừa “đạo” một vòng các tổ sản xuất, xe máy và bộ quần phục dã ngoại sồn bạc bám đầy bụi đỏ. Đồng chí Hậu cho biết, sáng ra bà con đi đổ mủ, cần mủ, tập kết mủ tại điểm thu mua, chúng tôi phải có mặt để kiểm tra, bảo vệ và động viên mọi người sau một đêm lao động.

Thiếu tá Hậu công tác ở xí nghiệp chăn nuôi của công ty 8 năm, mới ra đội hơn 1 năm. Gia đình anh ngoài Tổ dân phố 6 thị trấn Đức Cơ, hiện đang gắn kết với hộ anh Rơ Ma Phương, công nhân Đội 5 ở thôn Song Le Tung này. Từng học đại học chuyên ngành nông lâm ở Huế, Thiếu tá Hậu tư vấn, hướng dẫn được nhiều cho hộ gắn kết và các công nhân khác, từ quy trình sản xuất, kỹ thuật trên cây cao-su cho đến cả việc trồng tiêu, cà-phê... theo kinh tế riêng của các hộ gia đình.

Một điểm chung của nhiều gia đình công nhân cả người Kinh và đồng bào trên cao nguyên là ngoài làm công nhân cạo mủ cao-su, thu hoạch điều, tiêu, cà-phê cho doanh nghiệp nhà nước, bộ đội hay tư nhân, thì vẫn có vườn riêng quy mô gia đình, có khi chăn nuôi thêm lợn, gà, bò... Vì thế giữa các hộ gắn kết còn có nhiều nội dung đa dạng để tham khảo, học hỏi. Và từ công việc mà các gia đình người Kinh với đồng bào các dân tộc, gia đình bộ đội với công nhân đã thành tình thân để có nhau không chỉ trong quá trình sản xuất.

Gắn kết hộ - gắn kết cộng đồng

Đưa chúng tôi đến thăm một số hộ gắn kết và gia đình công nhân cạo mủ, Trung tá Nguyễn Quốc Vương nhấn mạnh, gắn kết này không phải chỉ riêng công nhân. Mà lãnh đạo, quản lý công ty cũng gắn kết với hộ lao động sản xuất. Ngoài ra, thường hộ các đồng chí đội trưởng sẽ gắn kết với hộ các già làng, trưởng bản. Một hộ lại có thể gắn kết với vài hộ. Đó là cách làm đa dạng để cùng với công việc, những người lính còn bám nắm tâm tư, tình cảm đồng bào, làm nhiệm vụ giữ gìn an ninh trật tự vùng sâu, vùng xa.

Các già làng, những người uy tín chính là sợi dây gắn kết bền chặt giữa binh đoàn, đơn vị, cán bộ, chiến sĩ đến bà con. Trong ngôi nhà lộng gió ở làng Đo, xã Ia Dok thuộc huyện Đức Cơ, có chiếc sân rộng lát xi-măng để thỉnh thoảng trải chiếu mời mọi người tới chơi, giao lưu đoàn kết, già làng Kpuih Peo kể chuyện từ năm 1979 từng là du kích xã tham gia bảo vệ ủy ban khi tình hình trên cao nguyên vẫn nhiều biến động: “Tôi đi làm cho công ty từ năm 1996, đã làm tổ trưởng ở Đội 10, Đội 8, những năm đó, cùng vận động đồng bào khai hoang, trồng mới cao-su, nhiều lắm! Tôi nói với đội trưởng cho bà con vay tiền trang trải cuộc sống, có lương thì trả. Anh em ở đội còn đưa nước mắm, cá khô ở Quy Nhơn (Bình Định) lên hỗ trợ đồng bào. Cuộc sống nhiều khó khăn lắm, khi có mủ khai thác mới đỡ”. Nhà già Peo thuộc Đội 9, già đã nghỉ hưu nhưng vẫn gắn kết với nhà đồng chí Nguyễn Văn Bình, công nhân Đội 4 của công ty. Những việc nhà như đào hố bỏ rác, làm hàng rào, căng dây phơi... vẫn qua lại giúp nhau, coi việc nhà hộ gắn kết cũng như việc nhà mình.

Rộng hơn từ kết nối giữa các hộ, các đơn vị như Công ty 75, 74, 72... của Binh đoàn 15 đã từ lâu giữ mối liên hệ, kết nối giữa các đội sản xuất với các thôn, làng, giữa các công ty với các huyện, xã. Mối liên hệ chặt chẽ, thân tình giữa cán bộ, chiến sĩ với già làng, trưởng bản, các vị chức sắc, chức việc ở các chùa, tịnh xá, nhà thờ như những ràng buộc tin cậy và thiện cảm giữa người với người, giữa người với đất, góp thêm nét thanh bình trong đời sống lao động cần cù của đồng bào nơi biên cương xa xôi.

(Còn nữa)

Thiếu tá Nguyễn Văn Hậu: Nhà tôi và nhà Rơ Ma Phương, hai gia đình chúng tôi gặp nhau ít nhất mỗi tháng một lần, có gì cũng vào thăm, cho, tặng nhau. Ngoài công việc, những câu chuyện gia đình, nhà cửa, ăn uống, vệ sinh, phòng bệnh, kinh doanh... cũng thường chia sẻ.

BÀI VIẾT THAM DỰ CUỘC THI TÁC PHẨM BÁO CHÍ VỀ ĐỀ TÀI "HỌC TẬP VÀ LÀM THEO TƯ TƯỞNG, ĐẠO ĐỨC, PHONG CÁCH HỒ CHÍ MINH" GIAI ĐOẠN 2022-2025

Giữ mùa xuân trên phím đàn nghệ nhân đờn ca tài tử

■ Bài và ảnh: HUỖNH CAM

Vợ chồng nghệ nhân Đặng Hoàng Linh và Phương Hồng Thắm như những ngọn lửa bền bỉ, âm thầm giữ gìn và truyền dạy nghệ thuật đờn ca tài tử. Họ gắn bó với tiếng đờn, tiếng ca từ thời chiến tranh đến thời bình, mãi tận hiến để duy trì và phát triển nghệ thuật truyền thống cho thế hệ mai sau.



Vợ chồng nghệ nhân Đặng Hoàng Linh và Phương Hồng Thắm giới thiệu về nhạc cụ song lang (song loan) cho học sinh.

Hành trình “truyền lửa”

Sinh ra và lớn lên tại An Giang, nơi tiếng đờn ca tài tử như dòng sông Hậu hiền hòa chảy mãi, Nghệ nhân ưu tú Đặng Hoàng Linh (tên thường gọi Sáu Lon, 71 tuổi) đã sớm gắn bó với nghệ thuật này từ thuở ấu thơ. “Khi còn nhỏ, mỗi lần nghe ba tôi gảy đờn, lòng tôi lại xao xuyến, mê mẩn lạ thường. Những giai điệu ấy như thấm vào máu thịt, nuôi dưỡng tâm hồn tôi suốt những năm tháng tuổi thơ”, ông chia sẻ. Với ông, đờn ca tài tử không chỉ là một phần của cuộc sống, mà là “người bạn tri kỷ”, là “món ăn tinh thần” không thể thiếu.

Trong những năm kháng chiến chống Mỹ, cứu nước, ông tham gia Đoàn văn công An Giang, mang tiếng đờn, tiếng hát phục vụ bộ đội và nhân dân. “Chúng tôi vừa diễn, vừa chiến đấu. Tiếng đờn ca như vũ khí tinh thần, tiếp thêm sức mạnh cho đồng bào, chiến sĩ vượt qua khó khăn, gian khổ”, ông nhớ lại.

Ông Sáu Lon cùng với người bạn đời, Nghệ nhân Nhân dân Phương Hồng Thắm (tên thật là Nguyễn Thị Tường, 66 tuổi) - người có giọng ca ngọt ngào, truyền cảm - đã trở thành cặp nghệ sĩ gắn bó, đồng hành trên con đường nghệ thuật và cuộc sống. Trong thời đại công nghệ số, khi các loại hình giải trí hiện đại liên tục xuất hiện, đờn ca tài tử đứng trước nguy cơ bị lãng quên. Nghệ nhân Đặng Hoàng Linh và Phương Hồng Thắm thường trực niềm trăn trở về việc giới trẻ ngày nay có quá nhiều sự lựa chọn. Trong khi, đờn ca tài tử đòi hỏi sự kiên nhẫn, hiểu biết về nhạc lý và đặc biệt là tình yêu với văn hóa truyền thống. Nếu không có sự tiếp nối, liệu đờn ca tài tử có còn tồn tại và phát triển?

Không chấp nhận đứng nhìn di sản quý báu dần phai nhạt, vợ chồng ông quyết tâm “truyền lửa” cho thế hệ trẻ. Năm 2017, họ thành lập lớp dạy đờn ca tài tử miễn phí cho trẻ em, sau

phát triển thành Câu lạc bộ Đờn ca tài tử Thiếu nhi với hơn 20 thành viên. “Chúng tôi mong muốn các em không chỉ học kỹ năng, mà còn nuôi dưỡng tình yêu với văn hóa dân tộc”, bà Phương Hồng Thắm chia sẻ. Mỗi sáng chủ nhật, không khí trong câu lạc bộ sôi động với tiếng đàn, tiếng hát. Trần Quốc Kiệt, cậu học trò đang học lớp 6 chia sẻ: “Em rất yêu thích đờn ca tài tử. Mỗi lần văn nghệ ở trường hay các hoạt động biểu diễn ở địa phương, bảo tàng..., em đều đăng ký tham gia. Nhờ thầy cô dạy bảo, em đã tự tin hơn rất nhiều”. Cậu bé không chỉ học nghệ thuật, mà còn mơ ước trở thành nghệ sĩ cải lương trong tương lai.

Hành trình “truyền lửa” của vợ chồng nghệ nhân Hoàng Linh không chỉ diễn ra trong bốn bức tường lớp học, mà còn lan tỏa ra cộng đồng. Những buổi tập hát, luyện giọng trở thành nơi giao lưu, chia sẻ kinh nghiệm giữa các thế hệ. Mỗi học trò như một bông hoa nở rộ dưới bàn tay chăm sóc ân cần của các nghệ nhân. Những em như Mỹ Nhung, Thu Hà, Hồng Yến, Kim Kim Sang... không chỉ học hỏi về kỹ thuật mà còn thấm nhuần đạo lý làm người từ những câu chuyện của thầy cô.

Để thu hút các em, vợ chồng nghệ nhân không chỉ dạy nhạc lý mà còn tổ chức các hoạt động vui chơi, giao lưu, tạo không khí thân thiện, gần gũi. “Mỗi lần thấy các em say mê tập luyện, chúng tôi như thấy lại hình ảnh của chính mình ngày xưa...”, ông Linh nói, ánh mắt rạng ngời hy vọng. Vợ chồng nghệ nhân còn luôn tâm niệm rằng không chỉ truyền dạy nghệ thuật, mà còn giáo dục các em về đạo đức, lối sống, giá trị nhân văn và tình yêu thương con người. “Chúng tôi muốn các em không chỉ biết hát, biết đàn, mà còn biết sống đẹp, sống có ích cho xã hội”, hai nghệ nhân tâm sự.

Những nỗ lực không ngừng nghỉ của họ đã mang lại trái ngọt. Câu lạc bộ đã trở thành “cái nôi” ươm mầm cho những ước mơ của biết bao thế

hệ trẻ. Nhiều học trò của họ đã đạt thành tích nổi bật như: Thu Hà, Hồng Yến, Kim Kim Sang đạt nhiều huy chương vàng, bạc trong các chương trình liên hoan tài tử do Cục Văn hóa cơ sở tổ chức; học trò Dương Thị Mỹ Nhung đạt Á quân Bông lúa vàng 2023, Chuông bạc vọng cổ năm 2024... Những cái tên này đều là những đại diện sáng giá cho tương lai của đờn ca tài tử.

Tiếng đờn ca vang mãi trong mùa xuân đất nước

Không chỉ dừng lại ở việc giảng dạy, hai vợ chồng nghệ nhân còn tích cực tham gia các hoạt động văn hóa, xã hội, mang tiếng đờn ca tài tử đến gần hơn với người dân. Tất cả đều chỉ vì mong ước mọi người sẽ thêm hiểu và yêu quý loại hình nghệ thuật này, để đờn ca tài tử thật sự sống trong lòng công chúng.

Sống giản dị, chân thành, họ luôn quan tâm đến đời sống tinh thần của cộng đồng, xem việc gắn bó với đờn ca tài tử không chỉ là niềm đam mê cá nhân mà còn là trách nhiệm đối với di sản văn hóa dân tộc. “Chúng tôi học theo tấm gương Bác Hồ, sống và làm việc thật giản dị, bằng tất cả tấm lòng”, vợ chồng nghệ nhân vui vẻ chia sẻ. Họ không chỉ là những nghệ sĩ cống hiến trọn đời cho nghệ thuật, mà còn là những người bạn tâm giao, luôn sẵn lòng sẻ chia và giúp đỡ những ai yêu mến đờn ca tài tử. Với

các học trò và người mộ điệu, họ là những người thầy mẫu mực, tận tâm truyền dạy từng giai điệu, từng nhịp phách với cả tấm lòng, gieo vào lòng thế hệ trẻ tình yêu sâu sắc với văn hóa truyền thống.

Hơn nửa thế kỷ gắn bó với nghệ thuật đờn ca tài tử Nam Bộ, Nghệ nhân Ưu tú Đặng Hoàng Linh và Nghệ nhân Nhân dân Phương Hồng Thắm đã ghi dấu ấn sâu sắc với nhiều thành tựu nổi bật, khẳng định vai trò tiên phong trong bảo tồn và phát triển loại hình nghệ thuật truyền thống này. Nghệ nhân Đặng Hoàng Linh được biết đến với khả năng chơi thành thạo nhiều loại nhạc cụ, sáng tác và viết lời mới cho các bài bản tài tử Nam Bộ. Ông đã giành nhiều huy chương vàng tại các liên hoan lớn và được trao tặng nhiều danh hiệu cao quý, cùng nhiều bằng khen, kỷ niệm chương khác, khẳng định tài năng xuất sắc trong lĩnh vực nghệ thuật.

Nghệ nhân Nhân dân Phương Hồng Thắm cũng sở hữu những thành tích đáng nể trong lĩnh vực đờn ca tài tử Nam Bộ. Bà từng giành nhiều giải thưởng lớn, bao gồm huy chương vàng, bạc tại các Liên hoan Đờn ca tài tử Nam Bộ cùng nhiều giải thưởng và kỷ niệm chương quan trọng. Ngoài ra, bà đã có đóng góp đáng kể qua những sáng tác độc đáo và các tiết mục tài tử đạt giải cao trong các kỳ liên hoan. Bà còn sáng tác, ghi dấu ấn với hơn 20 tác phẩm nhạc tài tử Nam Bộ, nhiều bài được biểu diễn và đạt giải cao tại các liên hoan khu vực và toàn quốc.

Hai nghệ nhân đã dành tâm huyết đào tạo hơn 200 thiếu nhi, học sinh, sinh viên, truyền dạy kỹ năng và cảm hứng cho thế hệ trẻ, góp phần lan tỏa giá trị nghệ thuật độc đáo này đến cộng đồng. Mùa xuân sắp đến, không khí rộn ràng tràn ngập khắp nơi. Dưới mái hiên nhỏ, vợ chồng nghệ nhân quây quần bên các hậu bối, tiếng đàn kim, đàn tranh hòa quyện với giọng ca ngọt ngào. Họ cất lên những giai điệu về mùa xuân, về quê hương, mang đến niềm vui và hy vọng cho mọi người:

“Từng cánh én lượn lơ trong nắng sớm

Hoa lá đưa cành ngào ngạt hương

Em có nghe rạo rức khắp nẻo đường

Xuân yêu thương chan hòa trong nhịp thở...”

(Lời trong bài vọng cổ “Mùa xuân yêu thương”)

Những lời ca ấy gợi lên niềm tin mãnh liệt rằng đờn ca tài tử sẽ mãi tồn tại, sống trong trái tim và tâm hồn của những con người yêu nghệ thuật. Hành trình của vợ chồng nghệ nhân Hoàng Linh không chỉ là câu chuyện về hai con người, mà còn là biểu tượng cho tinh thần yêu nước, yêu nghệ thuật và quyết tâm gìn giữ giá trị truyền thống. “Chúng tôi tin rằng, với sự nỗ lực của tất cả mọi người, đờn ca tài tử sẽ tiếp tục phát triển, trở thành niềm tự hào của dân tộc”, nghệ nhân Đặng Hoàng Linh khẳng định.

Trên thực tế, con đường theo đuổi, hết mình với nghệ thuật không hề bằng phẳng. Ngày trước, vợ chồng nghệ nhân đã phải đối mặt với nhiều khó khăn về tài chính. Có thời điểm, họ phải bán nhà, dọn đến thuê trọ ven đường, mở quán cà-phê nhỏ để trang trải cuộc sống. “Nhiều người khuyên chúng tôi nên nghỉ ngơi, nhưng lòng đam mê không cho phép chúng tôi dừng lại”, nghệ nhân Phương Hồng Thắm tâm sự. Dù gian khó, họ vẫn kiên trì, dành hết tâm huyết cho việc giảng dạy. “Mỗi khi nghe tiếng đàn, tiếng hát của các em vang lên, mọi mệt nhọc như tan biến”, vợ chồng nghệ nhân bộc bạch.



■ Trung tâm Truyền thông Thanh thiếu nhi (Trung ương Đoàn) và Tổ chức Cứu trợ trẻ em tại Việt Nam (SCI) vừa ra mắt ứng dụng giáo dục sáng tạo dành cho thanh, thiếu nhi mang tên **Generation Hope**. Ứng dụng được xây dựng dựa trên bộ công cụ đào tạo kỹ năng SHIFT nhằm phát triển kỹ năng mềm và thúc đẩy sự tham gia chủ động của thế hệ trẻ vào các vấn đề xã hội. Thông qua ứng dụng, các bạn trẻ sẽ tự tin thực hiện các hoạt động ý nghĩa như bảo vệ môi trường, thúc đẩy bình đẳng giới, phòng chống bạo lực học đường, hướng nghiệp và giải quyết nhiều vấn đề thiết thực khác.

■ Hội Sinh viên Việt Nam Thành phố Hồ Chí Minh và Trung tâm Hỗ trợ học sinh, sinh viên thành phố vừa tổ chức chương trình “Vinh danh Thủ khoa” năm 2024. Năm nay, chương trình xét chọn, tuyên dương 88 thủ khoa. Trong đó, 43 thủ khoa đầu vào và 45 thủ khoa đầu ra của các đại học, trường đại học, học viện, cao đẳng. Bên cạnh kết quả học tập vượt trội, các thủ khoa còn được đánh giá dựa trên năng lực hoạt động cộng đồng, kỹ năng rèn luyện. Đây là nguồn nhân lực quan trọng để giới thiệu tham gia Đề án 01 của Thành ủy Thành phố Hồ Chí Minh - Đề án về hỗ trợ, phát triển tài năng trẻ và lãnh đạo tương lai của thành phố giai đoạn 2020 - 2035.

■ Trường đại học Kinh tế quốc dân vừa ra mắt chương trình Cử nhân Quốc tế IBD.US@NEU. Chương trình hợp tác giữa Trường đại học Kinh tế quốc dân và 2 trường đại học Boise State và Andrews (Mỹ). Chương trình tích hợp các phương pháp giảng dạy hiện đại, cung cấp cho sinh viên những cơ hội trải nghiệm đặc thù, gắn với thực tiễn nhằm giúp các em phát triển tốt nhất năng lực cá nhân, đồng thời đào tạo nguồn nhân lực có trình độ quốc tế và khả năng cạnh tranh cao trên thị trường lao động toàn cầu.

HỎI & ĐÁP

Bạn đọc:

Theo tôi được biết, từ năm 2025 sẽ có quy định mới về các trường hợp Cảnh sát giao thông (CSGT) được dừng xe. Xin Thời Nay nói rõ hơn về thông tin này? (Nguyễn Quang Trung, quận Hoàng Mai, TP Hà Nội).

Thời Nay:

Luật Trật tự, an toàn giao thông đường bộ 2024 sẽ có hiệu lực từ ngày 1/1/2025. Theo Điều 66 Luật này, các trường hợp CSGT được dừng xe bao gồm:

- Khi phát hiện hành vi vi phạm pháp luật hoặc có căn cứ xác định có hành vi vi phạm pháp luật về trật tự, an toàn giao thông đường bộ hoặc vi phạm pháp luật khác;
- Thực hiện theo mệnh lệnh, kế hoạch tuần tra, kiểm soát của cấp có thẩm quyền để phát hiện hành vi vi phạm pháp luật về trật tự, an toàn giao thông đường bộ mà buộc phải dừng phương tiện để kiểm tra, kiểm soát mới phát hiện được;
- Phục vụ bảo vệ an ninh quốc gia, bảo đảm trật tự, an toàn xã hội và đấu tranh phòng, chống tội phạm; phòng, chống thiên tai; phòng cháy, chữa cháy và cứu nạn, cứu hộ; phòng, chống dịch bệnh;
- Có tin báo, tố giác, phản ánh, kiến nghị, đề nghị của cơ quan, tổ chức, cá nhân về tội phạm, hành vi vi phạm pháp luật khác.

Về căn cứ dừng phương tiện tham gia giao thông đường bộ để kiểm tra, kiểm soát, Luật Trật tự, an toàn giao thông đường bộ 2024 không quy định điều kiện “chuyên đề” thực hiện theo mệnh lệnh, kế hoạch như quy định hiện hành mà thay vào đó quy định mới nêu rõ cho phép CSGT được dừng xe để kiểm tra những vi phạm mà “phải dừng xe mới phát hiện được” (khoản 2 Điều 66 Luật Trật tự, an toàn giao thông đường bộ 2024).

Ngoài ra, các căn cứ dừng phương tiện tham gia giao thông đường bộ để kiểm tra, kiểm soát theo Luật Trật tự, an toàn giao thông đường bộ 2024 cũng không có yêu cầu “có văn bản đề nghị của thủ trưởng, phó thủ trưởng cơ quan điều tra; văn bản đề nghị của cơ quan chức năng liên quan” (theo khoản 1 Điều 16 Thông tư 32/2023/TT-BCA).

Thành công nhờ nông nghiệp công nghệ cao

■ Bài và ảnh: NGUYỄN CÔNG

Trước đây nho không phải là cây trồng phù hợp với đặc điểm thổ nhưỡng, khí hậu ở miền bắc nhưng nhờ áp dụng khoa học - kỹ thuật, nho giờ đã được trồng phổ biến và trở thành một loại cây giúp nông dân làm giàu. Trường hợp tại Hợp tác xã Công nghệ cao Liêm Anh (xã Việt Đoàn, huyện Tiên Du, Bắc Ninh) là một thí dụ.



Anh Công (thứ 3 từ phải sang) hướng dẫn khách tham quan vườn nho áp dụng công nghệ cao.

Bỏ phố về trồng rau

Anh Nguyễn Thanh Liêm theo học ngành Công nghệ sinh học tại Học viện Nông nghiệp Việt Nam. Ra trường anh cũng xin đi làm công ty như rất nhiều bạn bè, tuy nhiên anh luôn ấp ủ khát khao khởi nghiệp gắn với mảnh đất quê hương.

Trong quá trình đi làm anh Liêm nhận ra rằng, phần lớn nông dân vẫn sản xuất theo lối canh tác truyền thống, nhỏ lẻ, thủ công và phụ thuộc nhiều vào yếu tố thời tiết, thị trường. Ngoài ra, giá trị nông sản thấp, đặc biệt là vấn đề kiểm soát quy trình sản xuất bảo đảm vệ sinh an toàn thực phẩm hầu như là con số không.

Từ đó, anh Liêm càng quyết tâm sẽ tạo ra những nông sản sạch đem lại giá trị kinh tế cao. Đến năm 2015, anh quyết định nghỉ việc công ty trở về quê cải tạo 1 ha đất của gia đình, vay thêm vốn ngân hàng để trồng rau an toàn. Đến năm 2017, anh Liêm quyết định liên kết với 7 hộ dân thành lập HTX Liêm Anh với vùng sản xuất rộng 5 ha.

Ban đầu, hai loại cây trồng chủ đạo HTX lựa chọn là dưa và cà chua. Vận dụng kiến thức đã học, anh Liêm đã áp dụng các công nghệ hiện đại vào sản xuất như giải pháp cải tạo đất, ủ phân hữu cơ, phòng trừ sâu bệnh bằng vi sinh vật và nói không với thuốc bảo vệ thực vật có nguồn gốc hóa học. Ngoài ra, anh còn nuôi cấy vi sinh vật bản địa (nguyên liệu gồm cám gạo, đường, sữa chua, men rượu, chuối chín) dùng để ủ phân cải tạo đất.

“Chúng tôi tự ủ phân từ phế phụ phẩm nông nghiệp của hợp tác xã cũng như các loại đi mua tại địa phương với giá rẻ như cá rô phi bé, bã đậu, chuối, phôi nấm thải về sản xuất phân bón giúp giảm giá thành chi phí sản phẩm, chất lượng nông sản ngon hơn so với dùng phân hóa học”, anh Liêm chia sẻ.

Đặc biệt, anh Liêm đã đầu tư xây dựng hệ thống nhà màng vào sản xuất nhằm giảm bớt phụ thuộc vào yếu tố thời tiết, mùa vụ, giảm tác hại của các loại côn trùng cũng như hệ thống tưới tự động nhằm kiểm soát dư lượng phân bón trong cây, giảm bớt nhân công chăm sóc.

“Tháng 5/2017, tôi tiến hành xây dựng 1.000 m² nhà màng để nghiên cứu trồng các giống dưa, cà chua. Quá trình sản xuất thử nghiệm mất rất nhiều thời gian, công sức, trí tuệ, tiền bạc và gặp rất nhiều áp lực từ gia đình, hàng xóm. Cuối cùng sau nhiều cố gắng, tôi đã cho ra sản phẩm dưa và cà chua được thị trường yêu thích”, anh Liêm bộc bạch.

Mô hình “1 gốc 2 quả”

Là người khát khao tìm kiếm thử thách, anh Liêm đã tìm hiểu về cây nho và dự định sẽ trồng thay thế các loại rau ngắn ngày bởi cho giá trị kinh tế cao hơn. Năm 2020, anh Liêm mua 100 gốc nho xanh và nho tím không hạt về trồng thử nghiệm trong nhà màng. “Do hệ thống tưới, cung cấp chất dinh dưỡng tự động theo tiến độ sinh trưởng phát triển của cây nên dễ kiểm soát dư lượng phân bón trong cây, cây phát triển khỏe, năng suất chất lượng cao. Nhờ tính tự động cao nên HTX giảm được nhân công và loại bỏ được 90% yếu tố mùa vụ, tạo điều kiện canh tác cây trái vụ cho năng suất và hiệu quả kinh tế rõ rệt”.

Trong quá trình nghiên cứu, anh Liêm đã chọn 3 giống nho để trồng đó là: Nho Black magic xuất xứ Italia, nho Mẫu đơn xuất xứ Hàn Quốc và nho Kyoho xuất xứ Nhật Bản, mỗi giống nho trồng thử nghiệm lại để lại cho anh Liêm một bài học kinh nghiệm quý giá.

Mô hình trồng nho kết hợp du lịch trải nghiệm của anh Liêm theo mô hình “1 gốc 2 quả”, vừa cho giá trị kinh tế từ quả nho vừa tăng thêm lợi nhuận từ dịch vụ du lịch trải nghiệm. Du khách có thể hái nho và ăn trực tiếp tại vườn mà không lo vấn đề an toàn thực phẩm.

Cuối năm 2020, nho xanh không hạt và nho tím không hạt của HTX Liêm Anh được cấp chứng nhận theo tiêu chuẩn VietGAP. Nho được tiêu thụ tại hệ thống siêu thị Dabaco và các cửa hàng thực phẩm sạch. Hiện nay, quy mô của HTX là 3 trang trại, tổng diện tích 3.500 m² nhà màng với các loại nho gồm nho xanh không hạt, nho tím không hạt, nho mẫu đơn và nho ngón tay. Các loại nho của HTX cũng đã tham gia chương trình OCOP của tỉnh Bắc Ninh và đều được chứng nhận tiêu chuẩn.



Manchester United (trái) thể hiện phong độ đáng thất vọng trước Nottingham Forest ngay trên sân nhà.

Hiện thực phũ phàng

■ THANH HUYỀN

Đêm qua (sáng sớm 8/12, giờ Việt Nam), người hâm mộ Man United đã trải qua một đêm khó ngủ khi đội bóng của họ thua trận thứ 2 liên tiếp dưới thời HLV Amori. Vẫn biết chặng đường đưa đội bóng trở lại đỉnh cao trong mùa giải này thật sự khó khăn nhưng không ít người tỏ ra thất vọng trước màn trình diễn kém thuyết phục của "Quỷ đỏ".

Man United đứng thứ 9 trên bảng xếp hạng trước trận đấu gặp Nottingham Forest tại vòng 15 Giải Ngoại hạng Anh (Premier League). Kết quả đó chưa thể làm người hâm mộ yên tâm, tuy nhiên với lối chơi mới có phần phóng khoáng, bớt tù túng, người ta vẫn hy vọng các cầu thủ United có một trận thắng nhẹ nhàng trên sân nhà.

Trước trận đấu này, Nottingham Forest đang là đội có thành tích tốt thứ 3 Premier League trên sân khách. Tuy nhiên, trong 2 trận đá sân khách gần nhất họ đều thảm bại trước Arsenal và Man City. Diễn biến trên sân trở nên kịch tính ngay từ những phút đầu. Sau khi thủng lưới hai lần từ các quả phạt góc trước Arsenal,

các cầu thủ Man United có vẻ vẫn chưa rút ra được bài học khi họ bị Nottingham chọc thủng lưới chỉ sau 2 phút, khi Milenkovic tung người đánh đầu hiểm hóc hạ gục thủ môn Onana. Sau đó, vào phút thứ 18, Hojlund gỡ hòa 1-1 cho Man United. Sang hiệp 2, họ một lần nữa để đội thủ ghi bàn từ rất sớm và thủ môn Onana vào vai "tội đồ" khi để thủng lưới theo cách rất không chuyên nghiệp. Đến phút thứ 54, Nottingham Forest có bàn thắng thứ 3 do công của Wood. Tất cả những gì các cầu thủ United có thể làm trong khoảng thời gian còn lại chỉ là 1 bàn gỡ của Bruno Fernandes vào phút thứ 61. Thua chung cuộc 2-3, Man United chỉ có 19 điểm sau 15 trận đấu và xếp thứ 13 trên bảng xếp hạng.

Trước Nottingham Forest, HLV Amori đưa ra hàng loạt sự thay đổi nhưng vẫn không thể thay đổi cục diện trận đấu. Công bằng mà nói, các cầu thủ Man United tỏ ra chưa thể thoát ra khỏi khủng hoảng. Có vẻ như bài toán chống bóng bổng vẫn chưa thể có lời giải cho Man United nói chung và Amori nói riêng. Một trận đấu thảm họa với hơn nửa đội hình bị thay ra, không có nụ cười sau cuộc rượt đuổi nghệt thờ, thay vào đó là rất nhiều điều chỉnh không phù hợp, sai lầm cá nhân và thiếu sự gắn kết trong lối chơi đã gây nên cơn ác mộng tại "Nhà hát của những giấc mơ". Với thất bại này, chuỗi 7 trận bất bại trên sân nhà của United đã kết thúc và họ còn rất nhiều việc phải làm.

Tính từ thời điểm Sir Alex Ferguson rời đội bóng, Man United liên tiếp đón lấy những kỷ lục buồn. Họ hiện tại chỉ mang dáng dấp của một đội bóng hạng trung tại Premier League. HLV mới đến rồi lại ra đi, mỗi trận thua luôn đi kèm với những lời bào chữa... Với những ai đang và đã từng yêu mến United, có vẻ như họ đã đi đến tận cùng của sự thất vọng.

GÓC KHÁN ĐÀI

Vấn cần lời giải đáp

■ QUANG VINH



Cầu thủ nhập tịch Rafaelson tập luyện trong mẫu áo ĐTVN.

Thời gian qua, sau những công sức của Liên đoàn Bóng đá Việt Nam (VFF), FIFA cuối cùng đã cho phép cầu thủ nhập tịch Rafaelson (tên Việt Nam là Nguyễn Xuân Sơn) được thi đấu cùng đội tuyển Việt Nam (ĐTVN) ở AFF Cup. Đây là tin vui cho ĐTVN bởi với năng lực của mình, Xuân Sơn sẽ giúp hàng công của ĐTVN mạnh lên đáng kể để tiến gần hơn tới việc hiện thực hóa mục tiêu lọt vào trận chung kết AFF Cup.

Việc đưa một cầu thủ nhập tịch có gốc hoàn toàn nước ngoài vào ĐTVN không hẳn được mọi người đều đồng thuận. Tuy nhiên, việc này từng có tiền lệ khi hơn chục năm trước ĐTVN cũng đã tuyển mộ những cầu thủ gốc nước ngoài như Phan Văn Santos, Đình Hoàng La, Đình Hoàng Max. Vì nhiều lý do, những cầu thủ này sau đó tỏ ra không phù hợp với đội tuyển quốc gia và cũng không thiết tha khoác áo ĐTVN, nên ý tưởng tuyển mộ cầu thủ nhập tịch gốc nước ngoài dần bị quên lãng. Nếu thường xuyên theo dõi bóng đá Việt Nam, dễ nhận thấy từ sau khi ĐTVN sa sút, nhất là việc thua Indonesia ở cả 3 lần đối đầu trong bối cảnh Indonesia nhập tịch hàng loạt cầu

thủ, thì ý tưởng đưa cầu thủ nhập tịch vào ĐTVN mới xuất hiện trở lại, đặc biệt khi Xuân Sơn tỏ ra cực kỳ hiệu quả ở giải vô địch quốc gia V.League. Dù vậy, việc đưa cầu thủ có gốc nước ngoài vào đội tuyển quốc gia không phải là chuyện tùy hứng mà đòi hỏi phải xây dựng thành một chính sách cụ thể, bởi tuyển thủ quốc gia sẽ đại diện cho Việt Nam ở lĩnh vực thể thao, cần có ứng xử phù hợp văn hóa Việt Nam chứ không chỉ đơn thuần là biết hát quốc ca. Trên quan điểm ấy, lãnh đạo VFF sẽ cần giải đáp hai vấn đề liên quan. Một là mục tiêu của việc tuyển mộ cầu thủ nước ngoài? Hai là VFF dự định tuyển mộ bao nhiêu cầu thủ nước ngoài?

Tóm lại, dù có xây dựng thành chính sách hay không thì vẫn phải khẳng định việc sử dụng cầu thủ gốc nước ngoài không phải là giải pháp trọng yếu trong việc phát triển bóng đá nước nhà. Điều đáng quan tâm nhất là phát huy nội lực, tạo ra những lứa cầu thủ có chất lượng tốt đáp ứng được đòi hỏi ở các cấp độ khu vực và cao hơn. Sự phát triển khi ấy mới được coi là bền vững chứ không dựa vào một vài giải đấu có mặt cầu thủ nước ngoài.

Chân sút của West Ham bị tai nạn xe hơi

Theo truyền thông nước Anh, tiền đạo của CLB West Ham, Michail Antonio vừa gặp tai nạn xe hơi nghiêm trọng. Hình ảnh hiện trường cho thấy, chiếc Ferrari FF Coupe của anh vỡ nát, bẹp rúm một bên sau va chạm (trong ảnh).

Michail Antonio gặp nạn tại khu vực thuộc hạt Essex, phía đông bắc London. Đội cứu hộ phải mất gần một giờ đồng hồ để giải cứu anh khỏi chiếc xe hơi đã biến dạng nặng. Antonio sau đó được trực thăng đưa đến một bệnh viện ở London. Cảnh sát hạt Essex đang tích cực thu thập dữ liệu từ nhân chứng và camera hành trình để xác định nguyên nhân. Thông tin ban đầu xác định chiếc Ferrari của Antonio đã đâm mạnh vào cây sau khi di chuyển với tốc độ cao trên đường trơn trượt do mưa lớn.

CLB West Ham xác nhận Antonio đang được chữa trị, tiết lộ tình trạng sức khỏe của anh đã "ổn định" và có thể nói chuyện, tuy nhiên không cho biết thương tích của cầu thủ 34 tuổi này. West Ham kêu gọi dư luận tôn trọng quyền riêng tư của Antonio và gia đình anh.

Antonio có vẻ không phải một người lái xe cẩn thận. Đúng tối Giáng sinh năm 2019, anh cũng làm chiếc Lamborghini đắt giá của mình trở nên "te tua" khi lao vào vườn nhà ở Balham, nam London nhưng vụ việc hồi đó không gây va chạm nghiêm trọng như lần này.

Ở tuổi 34, Michail Antonio là chân sút kỳ cựu của West Ham trong 9 năm gắn bó. Sinh ra tại Anh, nhưng Antonio quyết định thi đấu cho đội tuyển Jamaica từ năm 2021, sau khi không nhận được cơ hội ra sân với "Tam sư".



Người phụ nữ thứ 100 bay vào vũ trụ



Nhà du hành vũ trụ người Mỹ Emily Calandrelli (trong ảnh) đã làm nên lịch sử khi trở thành người phụ nữ thứ 100 bay vào không gian trong chuyến bay ngày 22/11 vừa qua. Theo Live Science, tính đến ngày 6/12, đã có 714 người bay vào vũ trụ trong đó chỉ có 14% là phụ nữ.

Hơn 60 ngày sống dưới lòng biển

Anh Rudiger Koch, 59 tuổi, một kỹ sư người Đức đã sống và làm việc trong một khoang tàu ngầm ngoài khơi bờ biển Puerto Lindo, Panama trong hơn 2 tháng liên tục. Không gian sống của Koch có diện tích gần 30 m², được trang bị nhà vệ sinh, ti-vi, máy tính, giường, xe đạp tập thể dục, năng lượng mặt trời, internet vệ tinh và quạt.

Thử nghiệm năng lượng gió mới

Các nhà khoa học Trung Quốc đang thử nghiệm một loại năng lượng gió mới, bằng cách sử dụng turbine bay nổi (BAT) khai thác những cơn gió mạnh và ổn định hơn từ độ cao lớn để sản xuất điện. Một khinh khí cầu mang theo turbine có công suất 50 kW, đã bay lên độ cao 500 m so mặt đất tại tỉnh Hồ Bắc và phát điện thành công.

Phóng vệ tinh thăm dò Mặt trời

Theo CNN, vệ tinh thuộc sứ mệnh Proba-3 của Cơ quan Vũ trụ châu Âu (ESA) vừa được phóng lên để thực hiện nhiệm vụ thăm dò Mặt trời, từ bộ phóng ở Trung tâm vũ trụ Satish Dhawan trên đảo Sriharikota, bang Andhra Pradesh của Ấn Độ. Sứ mệnh được phóng nhờ tên lửa PSLV-C59, có tổng tải trọng khoảng 320 tấn.

Cặp đôi mới cưới lớn tuổi nhất thế giới

Sách Kỷ lục Thế giới Guinness vừa xác nhận cụ ông Bernie Littman, 100 tuổi và cụ bà Marjorie Fiterman, 102 tuổi, đã được ghi nhận là “Cặp đôi mới cưới lớn tuổi nhất thế giới”. Hai người (trong ảnh) gặp nhau tại viện dưỡng lão nơi họ sinh sống ở Philadelphia (Mỹ) rồi yêu nhau và kết hôn vào ngày 19/5, họ cũng trở thành cặp đôi có tổng số tuổi lớn nhất khi cưới.



TIÊU ĐIỂM DƯ LUẬN



Biếm họa: MO QASEM

Vòng xoáy xung đột

■ AN LINH

Chính phủ Syria thông báo đang thiết lập “vành đai thép” chung quanh Thủ đô Damascus trong bối cảnh phiến quân tiến về thành phố này. Sau một thời gian tưởng chừng yên ổn, tới nay quốc gia Tây Á này lại rơi vào vòng xoáy bạo lực mới, đe dọa an ninh của toàn khu vực Trung Đông - Bắc Phi.

Theo CNN, phát biểu ý kiến trên truyền hình nhà nước, Bộ trưởng Nội vụ Syria Mohammed al-Rahmoun khẳng định, vành đai an ninh và quân sự “rất vững chắc” đang được thiết lập, đồng thời khẳng định “không thể chọc thủng phòng tuyến này”. Theo quân đội Syria, ngoài khu vực chung quanh Damascus, Chính phủ Syria còn tăng cường các vị trí ở phía nam, đang bắt đầu các hoạt động chống lại phiến quân ở các khu vực Hama, Homs và Daraa.

Trước đó, Chính phủ của Tổng thống Bashar al-Assad đã bác tin quân đội đã rút khỏi các khu vực ở Thủ đô Damascus. Văn phòng Tổng thống cũng phủ nhận thông tin về việc ông al-Assad đã rời Damascus, khẳng định ông đang “tiếp tục công việc và các nhiệm vụ quốc gia”.

AP dẫn nguồn tin của Tổ chức Giám sát nhân quyền Syria (SOHR) cho hay, các lực lượng quân đội và an ninh của Syria đã rút khỏi sân bay quốc tế Damascus trước sức tấn công mạnh của phiến quân. Một nguồn tin thân cận với Phong trào Hezbollah ở Lebanon cho hay, lực lượng này cũng đang rút quân khỏi khu vực ngoại ô Damascus và thành phố Homs, hiện đã bị phiến quân chiếm giữ.

Trong khi đó, thủ lĩnh liên minh các nhóm vũ trang đối lập Hassan Abdel Ghani Beirut tuyên bố, các lực lượng của liên minh này “đã bắt đầu

giai đoạn cuối cùng của việc bao vây thủ đô”. Trong tuyên bố đăng trên Telegram, Ahmed al-Sharaa, thủ lĩnh của Hayat Tahrir al-Sham (HTS), nhóm Hồi giáo đứng đầu cuộc tấn công, đã ra lệnh cho các chiến binh chuẩn bị chiếm Damascus, 10 ngày sau khi tiến hành cuộc tấn công mới. Theo SOHR, phiến quân đã tiến vào Thủ đô Damascus rạng sáng 8/12.

Trong bối cảnh xung đột leo thang ở Syria, Mỹ tuyên bố các ưu tiên hiện nay của nước này ở Syria là bảo đảm cuộc xung đột ở quốc gia Tây Á không làm cho tổ chức tự xưng Nhà nước Hồi giáo (IS) trỗi dậy trở lại hoặc dẫn tới “thảm họa nhân đạo”. Trong tuyên bố, Cố vấn An ninh quốc gia Jake Sullivan bày tỏ lo ngại về IS. Do đó, Washington sẽ tự tiến hành các bước trực tiếp và hợp tác với các lực lượng dân chủ Syria, người Kurd, nhằm bảo đảm IS không lợi dụng bất ổn an ninh để trỗi dậy. Theo ông Sullivan, chính quyền của Tổng thống Mỹ sắp mãn nhiệm Joe Biden đang nỗ lực giữ cho các đồng minh Israel, Jordan, Iraq và những nước khác trong khu vực tránh khỏi tác động từ cuộc xung đột ở Syria.

Trước những diễn biến đáng lo ngại ở Syria, Bộ trưởng Ngoại giao 5 quốc gia Arab, gồm Ai Cập, Qatar, Jordan, Iraq và Saudi Arabia và những người đồng cấp Nga, Thổ Nhĩ Kỳ và Iran ngày 7/12 kêu gọi tìm kiếm giải pháp chính trị cho cuộc khủng hoảng Syria, qua đó giúp chấm dứt các hoạt động quân

sự và bảo vệ dân thường ở quốc gia Trung Đông này.

Sau cuộc họp về tình hình Syria diễn ra tại Doha (Qatar) ngày 7/12, Bộ trưởng Ngoại giao của 8 quốc gia nói trên ra tuyên bố nêu rõ: “Cuộc khủng hoảng hiện nay ở Syria là diễn biến nguy hiểm đối với sự an toàn của nước này cũng như an ninh khu vực và quốc tế. Các nỗ lực quốc tế cần phải được tăng cường để cung cấp viện trợ nhân đạo cho người dân Syria và bảo đảm khả năng tiếp cận bền vững và không bị cản trở”. Tuyên bố kêu gọi chấm dứt các hoạt động quân sự ở Syria để khởi động một tiến trình chính trị toàn diện dựa trên Nghị quyết 2254 của Hội đồng Bảo an LHQ (HĐBA LHQ).

Cuộc họp giữa Bộ trưởng Ngoại giao các nước Ai Cập, Qatar, Jordan, Iraq, Saudi Arabia, Nga, Thổ Nhĩ Kỳ và Iran diễn ra vài giờ sau khi Bộ trưởng Ngoại giao Iran Abbas Araghchi thông báo Tehran, Moscow và Ankara đã nhất trí về việc thúc đẩy đối thoại chính trị giữa Chính phủ Syria và các nhóm đối lập hợp pháp ở nước này.

Kể từ khi phát động chiến dịch tấn công vào tuần trước, nhóm phiến quân Hay'et Tahrir al-Sham (HTS) và đồng minh đã lần lượt kiểm soát Aleppo - thành phố lớn thứ hai đất nước - và Hama - đô thị lớn thứ 4 của nước này. Diễn biến ở Syria khiến các nước Arab bất ngờ và làm dấy lên lo ngại về làn sóng bất ổn mới trong khu vực.

NHÂN VẬT & SỰ KIỆN

"Nọc độc" mới của mafia Italy

VĂN SƠN

Cảnh sát Italy vừa bắt giữ 25 nghi phạm trong chiến dịch điều tra băng mafia N'drangheta khét tiếng ở tỉnh Brescia, miền bắc nước này. Giới chức cũng cảnh báo việc các băng đảng đang dần chuyển hướng sang thế giới tội phạm kinh tế.

Theo Reuters, cảnh sát Italy đã bắt giữ 25 nghi phạm trong đó có một nữ tu từng được nhận giải thưởng công dân tiêu biểu. Người phụ nữ tên là Anna Donelli, 57 tuổi, thường tham gia các hoạt động cộng đồng tại nhà tù San Vittore ở Milan, bị tình nghi thông đồng với mafia và làm trung gian giữa nhóm tội phạm và các thành viên băng đảng đang bị giam giữ. Nữ tu này đang đối mặt cáo buộc móc nối cho tổ chức N'drangheta để trao đổi thông tin với các thành viên đang thụ án trong tù.

Nghi phạm Anna Donelli vốn được biết đến vì đã tích cực tham gia hoạt động tình nguyện ở Milan. Vào tháng 2, người này được nhận giải thưởng "Golden Panettone" dành cho những công dân tiêu biểu của thành phố. Cảnh sát lo ngại việc một người không phải nhân viên trại giam đứng ra làm liên lạc cho tội phạm bên trong và ngoài nhà tù cho thấy băng đảng N'drangheta đã lợi dụng kẽ hở trong lực lượng an ninh.

Báo chí địa phương cũng đưa tin, cuộc điều tra lần này phát hiện ngoài buôn bán vũ khí và ma túy, giết người, tống tiền..., băng đảng mafia N'drangheta đang "lấn sân" sang



Cảnh sát bắt giữ thành viên băng đảng N'drangheta.

Ảnh: REUTERS

những hoạt động kinh tế phi pháp khác như cho vay nặng lãi, gian lận thuế, rửa tiền cho quan chức tham nhũng... Đặc biệt, việc chúng duy trì những mối quan hệ "đi đêm" với giới chính khách nhiều năm qua đã khiến quá trình điều tra thêm phức tạp. Mafia tham gia lĩnh vực tài chính với những thủ đoạn như lập công ty bình phong, làm giả sổ sách tài chính, chứng từ... để dễ dàng "rửa" lượng lớn tiền bẩn của chúng.

Trong số những người bị bắt lần này có một số chính trị gia địa phương. Các quan chức này bị cáo buộc cấu kết với tổ chức mafia thực hiện các hành vi phạm tội. Thông cáo báo chí của cảnh sát Italy cho hay, đã bắt giữ 2 chính trị gia địa phương và tịch thu số tiền lên tới 1,8 triệu euro (khoảng 1,89 triệu USD). Cảnh sát cho biết thêm, những nghi phạm cũng bị cáo buộc phạm nhiều tội danh khác nhau, bao gồm tham nhũng, hối lộ, mua bán phiếu bầu, tàng trữ vũ khí trái phép, rửa tiền, cho vay nặng

lãi, buôn bán ma túy và lập hóa đơn gian lận.

Những thành viên băng đảng N'drangheta bị cáo buộc đã phát hành hóa đơn trị giá lên tới 12 triệu euro cho các giao dịch khổng hoặc không hề tồn tại. Chúng thực hiện hành vi phạm pháp này như một loại "dịch vụ tài chính" có tổ chức, một mặt giúp các doanh nhân đồng lõa khai báo giảm thu nhập và trốn thuế, mặt khác cũng đổi lấy hoa hồng và trả "phí dịch vụ" cho mafia.

Tổ chức tội phạm N'drangheta có nguồn gốc từ vùng Calabria ở miền nam Italy, sau hàng chục năm đã phát triển thành tổ chức mafia hùng mạnh nhất "đất nước hình chiếc ủng". Băng đảng khét tiếng này vurun "vòi bạch tuộc" vào mọi mặt xã hội của Italy và gần như độc quyền buôn bán cocaine ở châu Âu suốt nhiều năm. Cảnh sát Italy ước tính, N'drangheta hoạt động tại 40 quốc gia và tại quê hương, nhóm này "bóp nghẹt nền kinh tế bản địa, xâm nhập các cơ

quan công quyền và khủng bố người dân địa phương".

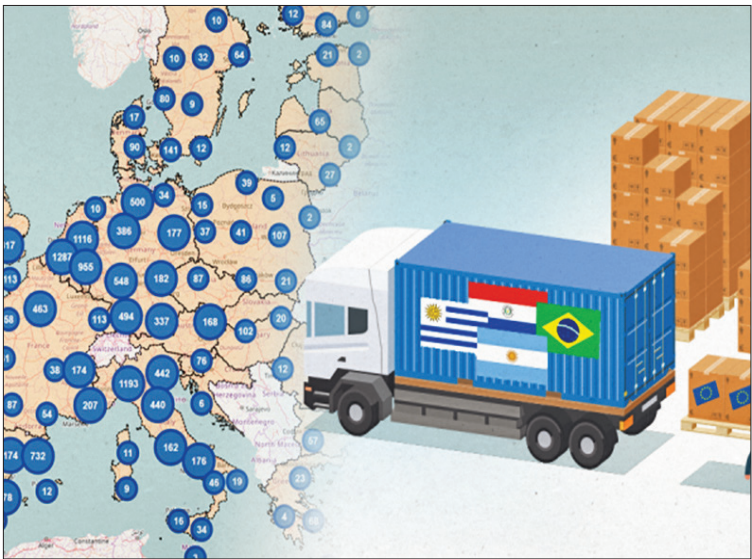
Tháng 11 năm ngoái, giới chức Italy đã tổ chức "phiên tòa lịch sử" xét xử hàng trăm thành viên mạng lưới mafia này với những tội danh bị cáo buộc trong khoảng 30 năm trở lại đây. Phiên tòa xử N'drangheta đã được xem là sự kiện chấn động châu Âu. Tuy nhiên, những báo cáo gần đây cho thấy hoạt động của chúng đã "bén rễ" tới nhiều khu vực khác, thâm nhập vào thế giới tội phạm kinh tế phức tạp hơn.

Một báo cáo của Ủy ban chống mafia Italy năm 2018 đã ước tính, băng đảng N'drangheta gồm khoảng 150 gia đình vùng Calabria và những người liên quan trực tiếp, thu về hơn 50 tỷ euro (tương đương 53 tỷ USD) từ các hoạt động phi pháp ở khắp nơi trên thế giới. Tiền bẩn sau đó được đầu tư lại vào nền kinh tế hợp pháp, đang đặt ra thách thức cho nhà chức trách để truy vết dòng tiền phạm pháp này.

GÓC QUAN SÁT

Đôi bên cùng có lợi

SONG MINH



Nguồn EUROPA.EU

Liên minh châu Âu (EU) và Khối Thị trường chung Nam Mỹ (MERCOSUR) vừa hoàn tất ký kết Hiệp định Thương mại tự do (FTA), tạo ra một trong những khu vực thương mại tự do lớn nhất thế giới.

Phát biểu ý kiến tại Thủ đô Montevideo của Uruguay, Chủ tịch Ủy ban châu Âu (EC) Ursula von der Leyen tuyên bố FTA giữa EU và MERCOSUR là thỏa thuận đôi bên cùng có lợi. Theo quan chức này, các doanh nghiệp của cả hai bên sẽ được hưởng lợi từ các biện pháp đơn giản hóa thủ tục hải quan và được tiếp cận ưu đãi đối với một số nguyên liệu thô quan trọng. Các quốc gia MERCOSUR ra tuyên bố chung cho biết, FTA với EU đã sẵn sàng để xem xét pháp lý và dịch thuật.

Đàm phán FTA giữa MERCOSUR và EU kéo dài tới 25 năm do một số quốc gia thành viên EU còn quan ngại vấn đề bảo vệ môi trường ở các nước MERCOSUR. Thỏa thuận được ký kết sẽ tạo ra một thị trường với khoảng 800 triệu dân và thuế nhập khẩu sẽ được xóa bỏ đối với hơn 90% hàng hóa EU xuất khẩu sang khối Nam Mỹ, giúp các doanh nghiệp EU tiết kiệm hơn 4,4 tỷ USD mỗi năm tiền thuế hải quan. Ngoài ra, thỏa thuận sẽ

tạo điều kiện thuận lợi cho đầu tư của EU vào khối Nam Mỹ, vốn đã đạt khoảng 361,4 tỷ USD.

Khối MERCOSUR được thành lập năm 1991, gồm các thành viên Argentina, Brazil, Uruguay và Paraguay, hiện có hơn 275 triệu dân và chiếm 82% GDP của lục địa Nam Mỹ. Hiệp định FTA EU - MERCOSUR, được kỳ vọng sẽ tạo môi trường thuận lợi cho các doanh nghiệp và thương mại quốc tế, vẫn cần sự phê duyệt từ tất cả quốc gia thành viên EU.

Mặc dù các bên đã đạt đồng thuận về những nội dung chính của hiệp định vào năm 2019, một số nước EU vẫn ngăn chặn thỏa thuận này. Đức là nước ủng hộ mạnh mẽ hiệp định và cùng Tây Ban Nha hối thúc nhanh chóng ký kết thỏa thuận. Trong khi đó, Pháp phản đối mạnh mẽ, trong bối cảnh nông dân "đất nước hình lục lăng" lo ngại về áp lực cạnh tranh từ hàng nông sản giá rẻ từ các nước Nam Mỹ. Nông dân Ba Lan cũng chặn cửa khẩu biên giới Medyka của nước này với Ukraine để phản đối FTA EU - MERCOSUR, cho rằng thỏa thuận sẽ làm giảm khả năng cạnh tranh của nông sản Ba Lan.

NHỊP SỐNG BỐN PHƯƠNG



Ẩm thực UAE thu hút đông thực khách.

Ẩm thực kết nối văn hóa

■ TRẦN ANH

Ngày 7/12 vừa qua, Liên hoan ẩm thực quốc tế 2024 với chủ đề “Gastronomy of unity - Ẩm thực kết nối”, chính thức được tổ chức tại Khu Ngoại giao Đoàn (Hà Nội). Đây là sự kiện tổ chức hằng năm nhằm thúc đẩy giao lưu văn hóa, ẩm thực nổi bật với sự hưởng ứng, tham gia của các Đại sứ quán, Trung tâm văn hóa nước ngoài, các Sở Ngoại vụ đại diện các tỉnh, thành, các doanh nghiệp và các đơn vị trong Bộ Ngoại giao.



Gian hàng của đại sứ quán Haiti.

Liên hoan ẩm thực quốc tế 2024 diễn ra trong hai ngày 7 và 8/12, do Cục Phục vụ Ngoại giao đoàn phối hợp với Cục Lễ tân Nhà nước, Vụ Thông tin và Báo chí, Báo Thế giới và Việt Nam, cùng các cơ quan của Bộ Ngoại giao tổ chức. Với chủ đề “Gastronomy of Unity - Ẩm thực Kết nối”, Liên hoan có sự tham gia khoảng 45 cơ quan đại diện nước ngoài, các tổ chức quốc tế, 18 địa phương, Gian hàng Ẩm thực Nam Bộ, các đơn vị trong Bộ Ngoại giao... với hơn 125 gian hàng đến từ những nền ẩm thực đặc sắc.

Là một quốc gia nằm ở giao điểm của hiện đại và truyền thống, Các Tiểu Vương quốc Arab thống nhất (UAE) sở hữu di sản văn hóa phong phú. Một trong những đại diện sống động nhất của di sản văn hóa này được tìm thấy trong ẩm thực Emirati. Do đó, tham gia lễ hội ẩm thực năm nay, Đại sứ quán UAE tại Việt Nam mang đến những món ăn truyền thống độc đáo như com gà

biryani, bánh bao ngọt Legeimat hay còn gọi là Luqaimat, cà-phê Arab... Trong khi đó, Đại sứ quán Argentina tại Việt Nam mang tới rượu vang, trà thảo mộc, thịt bò đặc biệt của quốc gia Mỹ-latin này. Đại sứ Argentina tại Việt Nam, ngài Marcos Antonia Bedmarski cho biết: “Tôi rất vui mừng khi thấy những hình ảnh biểu tượng ở Argentina được biết đến ở Việt Nam. Thông qua sự kiện này, tôi mong muốn nhiều người hơn nữa hiểu hơn về ẩm thực cũng như văn hóa của đất nước chúng tôi”.

Theo bà Vũ Thị Bích Ngọc, Chủ tịch danh dự Nhóm Phụ nữ Cộng đồng ASEAN (AWCH), Phu nhân Phó Thủ tướng, Bộ trưởng Ngoại Giao Bùi Thanh Sơn, chương trình là cơ hội để giới thiệu với bạn bè năm châu về đất nước và con người Việt Nam, cũng là dịp để các doanh nghiệp trong nước quảng bá thương hiệu các sản phẩm và các hoạt động kinh doanh của mình tới thực khách tham gia chương trình. Bà

Ngọc cũng nhấn mạnh, dù đã qua hơn một thập kỷ tổ chức, song sự kiện vẫn giữ được nét độc đáo, tươi mới, sôi động và luôn được các thực khách chào đón, tham dự đông đảo. Năm nay, Liên hoan này sẽ không chỉ tôn vinh sự phong phú, đa dạng của ẩm thực toàn cầu mà còn thông qua đó nhấn mạnh, ẩm thực sẽ là một ngôn ngữ chung của con người, từ những nền văn hóa khác biệt, tìm thấy sự đồng điệu, gắn kết.

Đồng quan điểm, ông Hoàng Thái Hà, Chủ tịch Công đoàn Cục Phục vụ ngoại giao đoàn, Phó Trưởng ban tổ chức khẳng định, Liên hoan Ẩm thực quốc tế 2024 là sự kiện lớn nhất từ trước đến nay kể từ thời điểm sự kiện được tổ chức. Chương trình năm nay sẽ là điểm hẹn để tôn vinh những hương vị tinh túy, vừa để khẳng định sức mạnh kết nối của ẩm thực; đồng thời là cơ hội giúp du khách, người dân tham quan và tìm hiểu, thưởng thức hương vị ẩm thực gắn liền với văn hóa các quốc gia tham dự.

Có mặt tại sự kiện, bà Pauline Tamesis, Điều phối viên của Liên hợp quốc (LHQ) tại Việt Nam chúc mừng Bộ Ngoại giao khi tổ chức thành công Liên hoan ẩm thực này. Bà Tamesis cho rằng, bên cạnh dấu ấn về ẩm thực, Liên hoan còn là cơ hội để nâng cao sự hợp tác quốc tế, chia sẻ những kinh nghiệm về các thách thức đang gia tăng trên toàn cầu như Biến đổi của hệ thống nông nghiệp - thực phẩm và lương thực trong tương lai. “Tôi tin tưởng mạnh mẽ rằng, các đầu bếp, những người nông dân, những nhà sản xuất thực phẩm đang hiện diện tại đây sẽ cùng nhau cam kết tạo ra một hệ thống lương thực bền vững. Thông qua sự kiện, các thực khách, doanh nghiệp có cơ hội gặp gỡ những người nông dân đang sử dụng các phương thức canh tác nông nghiệp bền vững, những người đầu bếp đang tạo ra những bữa ăn không có rác thải và những nhà sản xuất lương thực đang ưu tiên sử dụng cách đóng gói thân thiện với môi trường”, Điều phối viên của LHQ bày tỏ.

Nơi kết nối cộng đồng Việt Nam - Hàn Quốc

■ VÂN KHÁNH

Nhân kỷ niệm 32 năm ngày thiết lập quan hệ ngoại giao Việt Nam - Hàn Quốc (22/12/1992 - 22/12/2024), “Lễ hội con đường hữu nghị Việt - Hàn” năm 2024 vừa diễn ra tại Thủ đô Hà Nội.

Trong hai ngày 7 và 8/12 vừa qua, “Lễ hội con đường hữu nghị Việt - Hàn” được tổ chức tại khu phố Trần Văn Lai, nơi được coi là phố người Hàn Quốc (Korean Town) tại thủ đô. Sự kiện này do Hiệp hội người Hàn Quốc tại Hà Nội (Korean Association in Hanoi) tổ chức nhằm thúc đẩy mối quan hệ hợp tác hữu nghị giữa hai nước Việt Nam và Hàn Quốc, cũng như đoàn kết cộng đồng người Hàn Quốc tại Việt Nam. Năm nay, sự kiện đặc biệt có ý nghĩa khi diễn ra nhân kỷ niệm 70 năm Ngày giải phóng Thủ đô.

Khoảng 70 gian hàng đã đăng ký tham gia lễ hội, gồm các cơ quan quan trọng như Đại sứ quán Hàn Quốc tại Việt Nam, Trung tâm Văn hóa Hàn Quốc, Tổng cục Du lịch Hàn Quốc, Hiệp hội Nông nghiệp Trung ương Hàn Quốc cùng các sản phẩm tiêu biểu của các doanh nghiệp Hàn Quốc tại Việt Nam, đặc sản của các địa phương hai nước. Các hoạt động trải nghiệm văn hóa Hàn Quốc và triển lãm quảng bá văn hóa được tổ chức đa dạng tại các gian hàng. Với việc tổ chức hằng năm, sự kiện trở thành địa điểm của tình hữu nghị, nơi người dân hai nước có thể cùng nhau vui chơi, giao lưu văn hóa.

Theo đại diện Hiệp hội Hàn Quốc tại Hà Nội, từ lâu Việt Nam và Hàn Quốc đã trở thành đối tác chiến lược toàn diện, người dân hai nước trở thành bạn bè đáng tin cậy. Tại Việt Nam, cộng đồng Hàn Quốc rất nhiều và tương tự tại Hàn Quốc. Những cộng đồng này đã trở thành các “sứ giả nhân dân” gắn kết tình cảm và văn hóa giữa hai quốc gia. Không những thế, từ nhiều năm nay, khách du lịch Hàn Quốc luôn chiếm vị trí số 1 trong số khách quốc tế thăm Việt Nam và Hàn Quốc cũng trở thành địa điểm ưa thích hàng đầu của du khách Việt Nam.

Cũng trong khuôn khổ sự kiện “Lễ hội con đường hữu nghị Việt - Hàn” năm nay đã diễn ra các lễ ký kết hợp tác giữa Hiệp hội người Hàn Quốc tại Hà Nội cùng các đối tác.



Một gian hàng tại sự kiện.

Tiến tới mốc xuất nhập khẩu 1.000 tỷ USD

(Tiếp theo trang 1)

Những vấn đề trước mắt

Trao đổi ý kiến với *Thời Nay*, TS Nguyễn Quốc Việt, Phó Viện trưởng Nghiên cứu kinh tế và chính sách (VEPR) nhận định, chúng ta thấy rất rõ xu thế chỉ số quản trị mua hàng (PMI) tăng rất tốt - tức là chúng ta nhập khẩu tăng tốc để đón các đơn hàng cho năm 2025. Với diễn biến này, các đơn hàng phục vụ xuất khẩu tính đến tháng 4 hoặc 5/2025 của các doanh nghiệp xuất khẩu của Việt Nam tương đối thuận lợi.

"Thành công xuất nhập khẩu năm 2024, một phần chúng ta hưởng lợi do tâm lý e ngại, khi ông Trump dự báo sẽ tái đắc cử, nên những gì cần nhập khẩu các doanh nghiệp đã nhập trước", ông Việt giải thích và cho rằng, với tiến triển năm nay, chúng ta vẫn có thể đạt được mục tiêu xuất nhập khẩu năm 2025 cao ngang, hoặc cao hơn so với năm 2024.

Theo nhận định của TS Nguyễn Quốc Việt, từ nửa cuối năm 2025 chúng ta sẽ bắt đầu gặp áp lực nếu ông Trump thực hiện đúng những lời hứa về thắt chặt thương mại, đầu tư, để đưa sản xuất trở lại Mỹ. Chúng ta sẽ thấy hiện tượng các dòng vốn nước ngoài, nhất là các dòng vốn gián tiếp bắt đầu thoái lui để trở về Mỹ. Chính vì vậy, các dòng thương mại cộng với các dòng đầu tư liệu có thể tiếp tục lan tỏa để phòng ngừa rủi ro thương mại sang các nước ASEAN, trong đó có Việt Nam hay không, vẫn phải tính toán.

Ngoài ra, Việt Nam vẫn bị đe dọa trong việc nằm trong "tâm ngắm" để tránh các nhà sản xuất, hoặc là xuất khẩu liên quan đến căng thẳng Mỹ - Trung. Trung Quốc vẫn là bạn hàng lớn của Việt Nam cả ở xuất khẩu và nhập khẩu. Nhập khẩu đứng thứ nhất, xuất khẩu đứng thứ hai. Nếu như Trung Quốc bị ảnh hưởng bởi chính sách chia rẽ nội bộ tập trung của ông Trump, thì Việt Nam sẽ phải đối mặt với những vấn đề nhất định.

Mặt khác, châu Âu vẫn lún sâu trong cuộc khủng hoảng vì cuộc chiến giữa Nga và Ukraine. Kể cả khi cuộc chiến Nga - Ukraine hạ nhiệt vào năm tới, hệ quả về kinh tế của các nước châu Âu không dễ gì giải quyết trong ngày một, ngày hai. Chưa kể những bất ổn về chính trị càng ngày càng gia tăng ở các nền kinh tế lớn ở châu Âu, như Đức, Pháp, Anh.



Nhiều doanh nghiệp đang chuẩn bị nguồn hàng xuất khẩu cho năm 2025.

Ảnh: K.MINH

Đặc biệt, những chính sách quan trọng như Thỏa thuận xanh châu Âu (European Green Deal); Cơ chế điều chỉnh biên giới carbon (CBAM); Kế hoạch hành động kinh tế tuần hoàn (Circular Economy Action Plan) hay Chiến lược đa dạng sinh học đến năm 2030 đang ảnh hưởng lớn đến phương thức tăng trưởng, hợp tác kinh tế, thương mại, đầu tư trên thế giới. Các chính sách này không chỉ tập trung vào mục tiêu giảm phát thải mà còn đặt ra các tiêu chuẩn khắt khe hơn về trách nhiệm xã hội và bảo vệ môi trường, yêu cầu các nước xuất khẩu phải thay đổi phương thức sản xuất và cách tiếp cận để đáp ứng được các yêu cầu ngày càng cao...

Ưu tiên huy động nguồn tài chính xanh

Trước bối cảnh trên, có lý do để quan ngại nếu chúng ta không có những giải pháp để đa dạng hóa chuỗi xuất khẩu sang các thị trường mới.

"Cần đầu tư vào công tác nghiên cứu để phát triển sâu thị trường hiện có cùng với tìm thêm các thị trường mới xây dựng chuỗi cung ứng hiệu quả. Từ đó, chú trọng tăng quy mô và tỷ trọng các mặt hàng có tỷ giá thương mại tăng cao. Tuy nhiên, cần có giải pháp tiết giảm chi phí xuất khẩu, cải thiện chất lượng, gia tăng hàm lượng chế biến sâu, phát triển thương

hiệu, nâng cao giá trị gia tăng...", TS Nguyễn Quốc Việt góp ý.

Đồng quan điểm, chuyên gia Nguyễn Thường Lạng nói thêm, cần coi trọng phát triển năng lực sản xuất trong nước, gia tăng hàm lượng nội địa hóa, phát triển các ngành sản xuất thay thế nhập khẩu. Việc phát triển nền công nghiệp quốc gia tự chủ, tự cường, đủ năng lực tạo khối lượng hàng hóa xuất khẩu quy mô lớn với điều kiện thương mại có lợi cần được tính đến trong dài hạn. Lực lượng doanh nghiệp cần tích cực, chủ động phát triển và thích ứng hiệu quả với yêu cầu cải thiện tỷ giá thương mại từng phân đoạn thị trường trong từng giai đoạn.

Ông Vũ Bá Phú, Cục trưởng Xúc tiến thương mại (Bộ Công thương) khuyến nghị, doanh nghiệp cần định vị trong ngắn hạn và trung hạn xuất khẩu vào thị trường nào. Nhấn mạnh những yêu cầu về tiêu chuẩn xanh là bắt buộc và doanh nghiệp phải tuân thủ khi tham gia vào thị trường, nhất là thị trường EU, ông Phú nói, nếu xuất khẩu vào EU thì buộc phải chuẩn

bị để từ năm 2026 đến 2028 đáp ứng yêu cầu chuyển đổi xanh, chống phá rừng... Còn Nhật Bản, Hàn Quốc, Mỹ, Trung Quốc đang dần xây dựng tiêu chuẩn xanh và phát triển bền vững, do đó doanh nghiệp cần có kế hoạch, chuẩn bị dài hơi.

Chỉ số quy mô kinh tế xanh của nước ta hiện chỉ chiếm 2%, kinh tế nâu vẫn chiếm 98%. Tốc độ tăng trưởng kinh tế xanh của Việt Nam đạt 12 - 13%, nhưng mức độ cải thiện vị thế, cơ sở hạ tầng xanh còn thấp so với thế giới. PGS, TS Nguyễn Đình Thọ, Viện trưởng Chiến lược chính sách tài nguyên và môi trường (Bộ Tài nguyên và Môi trường) nhận định, đây là thách thức lớn trong việc duy trì thương mại, đầu tư trong thời gian tới.

Theo ông Thọ, doanh nghiệp cần ưu tiên huy động nguồn tài chính xanh, công nghệ xanh; đặc biệt tăng cường năng lực, nâng cao khả năng về hấp thụ tài chính xanh, sử dụng các công nghệ xanh để đáp ứng được yêu cầu chuyển đổi năng lượng sang nền kinh tế tuần hoàn.

Theo ông Vũ Bá Phú, Cục trưởng Xúc tiến thương mại (Bộ Công thương): Thời gian tới, Bộ Công thương sẽ tiếp tục rà soát điều chỉnh bổ sung hoàn thiện chính sách, cơ chế để hỗ trợ cho doanh nghiệp trong quá trình xanh hóa. Với các sản phẩm nhập khẩu của những nước khác cũng phải tuân thủ yêu cầu xanh về phát triển bền vững...

Xây dựng thương hiệu riêng

(Tiếp theo trang 1)

tới giờ vẫn đang còn là những bí ẩn đối với các nhà thám hiểm nổi tiếng, có uy tín trên thế giới. Đến Tây Nguyên để thăm Đà Lạt mộng mơ, thăm Măng Đen hoang dã. Đến vùng đất cực bắc Tổ quốc Hà Giang để trải nghiệm địa hình hùng vĩ nơi cao nguyên đá. Đến Đồng bằng sông Cửu Long để lênh đênh trên những chiếc thuyền xuôi dòng sông ngắm những miệt vườn trù phú, những chợ nổi trong tiếng đò ca tài tử đắm say lòng người...

Sự phát triển của công nghệ đã giúp con người có thể dễ dàng tìm thấy và tìm hiểu những gì mình quan tâm trên internet. Bạn chỉ cần gõ một từ khóa, sẽ có câu trả lời chung nhất cho những gì mình cần quan tâm. Và chính sự phát triển của hệ thống dữ

liệu chung ấy, sẽ giúp làm nổi bật lên những cái gì riêng rẽ, cá tính nhất của mỗi vùng miền, từ đặc điểm con người, khí hậu, vẻ đẹp tự nhiên, thế mạnh du lịch và cả những tiềm năng còn chưa khám phá.

Việc quan trọng là nét đặc biệt ở mỗi vùng miền cần phải được tôn lên và khai thác làm sao cho hợp lý những thế mạnh của mình.

Đi khắp Việt Nam, đã có lúc chúng ta bắt gặp nhiều lời giới thiệu "một vịnh Hạ Long trên cạn", "Vịnh Hạ Long thu nhỏ"... ở khá nhiều nơi có cảnh quan "hoi giống" với Hạ Long. Tương tự, cũng có thể thấy lời giới thiệu kiểu nơi này giống như nơi kia. Hoặc khiêm tốn hơn là nơi này giống như nơi

kia... thu nhỏ. Đối với địa phương giới thiệu thì có thể hiểu sự tự hào của họ về cảnh quan mà địa phương sở hữu. Nhưng với du khách, có lẽ họ thấy có điều chưa thật sự hợp lý. Bởi lẽ, nếu muốn ngắm Hạ Long, có lẽ người ta sẽ tới Quảng Ninh thay vì đi xem mấy "vịnh Hạ Long thu nhỏ" ấy.

Cái đẹp có điểm chung và cũng có những nét riêng. Với mỗi vùng miền, những nét riêng ấy càng trở nên đặc biệt không bao giờ bị pha lẫn mới khiến cho người ta chú ý. Điều cần thiết là chúng ta làm sao tôn lên nét riêng cá biệt ấy để thu hút du khách. Chứ không phải là chỉ chăm chăm làm sao bắt chước cho giống một cái nét đẹp không thật sự là của chính mình.

Nếu quyết tâm tạo nên vẻ đẹp cho chính mình, rất cần chính quyền các địa phương tâm huyết, sáng tạo, bản lĩnh và có một lộ trình phù hợp để tạo lập một bản sắc riêng, độc đáo.

Thailand hủy kế hoạch tăng thuế VAT

VIỆT HÀ



Cuộc họp giữa nhóm cố vấn và Thủ tướng Thailand tại tòa nhà chính phủ.

Ảnh: THE NATION

Thủ tướng Thailand, Paetongtarn Shinawatra, thông báo đã hủy bỏ kế hoạch tăng thuế giá trị gia tăng (VAT) lên 15%. Quyết định được đưa ra sau cuộc họp của Thủ tướng với Bộ trưởng Tài chính Pichai Chunhava-jira và nhóm cố vấn của bà tại tòa nhà chính phủ.



Thailand kỳ vọng việc giảm VAT sẽ kích thích tiêu dùng.

Ảnh: GETTY IMAGES

mức cố định, thúc đẩy các dự án đầu tư tại Hành lang kinh tế phía đông (EEC). Các biện pháp dài hạn bao gồm việc phát triển cơ sở hạ tầng cho vận tải hàng hóa quốc tế và tích hợp hệ thống giao thông tại những vùng kinh tế trọng điểm trên toàn quốc. Chính phủ sẽ thúc đẩy đầu tư vào năng lượng sạch giá rẻ để tăng cường sự ổn định năng lượng của Thailand.

Trong lĩnh vực nông nghiệp, chính phủ trước mắt sẽ trợ cấp tiền mặt cho nông dân để giảm bớt gánh nặng nợ nần và giúp chuẩn bị cho chu kỳ canh tác tiếp theo. Về lâu dài, chính phủ sẽ phát triển các vùng nông nghiệp, áp dụng công nghệ để nâng cao năng suất nông nghiệp và cải thiện giá cây trồng, đồng thời bảo đảm an ninh lương thực để đáp ứng nhu cầu của thị trường toàn cầu.

Liên quan ngành du lịch và dịch vụ, các biện pháp ngắn hạn như “Quà tặng năm mới” được kỳ vọng kích thích du lịch và chi tiêu trong mùa nghỉ lễ năm mới. Các biện pháp dài hạn là phát triển các điểm tham quan du lịch nhân tạo, chẳng hạn như công viên giải trí và khu phức hợp giải trí. Trong lĩnh vực tiêu dùng cá nhân, chính phủ cũng sẽ cung cấp một số khoản vay và chương trình tái cấu trúc nợ để giải quyết các khoản nợ xấu trong mua nhà và ô-tô, cũng như trong các doanh nghiệp vừa và nhỏ. Các chương trình này dự kiến sẽ bắt đầu vào năm 2025.

Cải cách cơ cấu thuế

Chính phủ của Thủ tướng Paetongtarn đã phải đối mặt một loạt chỉ trích sau khi ông Pichai, người cũng là Phó Thủ tướng, đề xuất tăng thuế VAT từ mức hiện tại là 7% lên 15%. Kế hoạch gây tranh cãi này của Bộ trưởng Tài chính Pichai Chunhava-jira vấp phải sự phản ứng dữ dội từ công chúng.

Thủ tướng Paetongtarn cho biết, Bộ Tài chính vẫn đang xem xét các cải cách cơ cấu thuế để giải quyết bất bình đẳng xã hội và tăng cường khả năng cạnh tranh. Ngoài ý tưởng tăng thuế VAT, người đứng đầu Bộ Tài chính Thailand cũng bày tỏ ủng hộ kế hoạch giảm thuế thu nhập doanh nghiệp từ 20% xuống 15% để phù hợp các quốc gia khác, đồng thời giảm thuế thu nhập cá nhân hiện ở mức 35% để thu hút lao động có tay nghề trong bối cảnh cạnh tranh toàn cầu mạnh mẽ.

Tỷ lệ thuế trên GDP của Thailand vẫn ở mức khoảng 17% kể từ năm 2007, thấp hơn mức trung bình 19% của châu Á và Thái Bình Dương và 34% của các quốc gia thành viên Tổ chức Hợp tác và Phát triển kinh tế (OECD). Thuế VAT chiếm khoảng 25% tổng thu thuế của Thailand vào năm 2022 theo ước tính của OECD.

Loại hình thuế này là một nguồn thu chính của Chính phủ Thailand và được duy trì ở mức 7% kể từ năm 1992 đến nay, mặc dù một số chính phủ tiền nhiệm từng đề xuất tăng thuế lên mức trần là 10%.

Trong khi đó, Indonesia đang có kế hoạch tăng thuế VAT từ 11% lên 12%, bắt đầu từ năm tới.

Kế hoạch kích thích kinh tế

Trong bối cảnh kế hoạch tăng thuế VAT thất bại, Chính phủ Thailand đang thúc đẩy tái cấu trúc nền kinh tế với mục tiêu đạt mức tăng trưởng tối đa khoảng 3-5%. Trước đó, Ủy ban Chính sách kích thích kinh tế của Chính phủ Thailand do Thủ tướng Paetongtarn Shinawatra làm Chủ tịch đã phê duyệt kế hoạch 5 điểm nhằm thúc đẩy nền kinh tế đất nước trong cả ngắn và dài hạn.

Kế hoạch tập trung vào 5 lĩnh vực bao gồm: Bất động sản, cơ sở hạ tầng, nông nghiệp, du lịch-dịch vụ và tiêu dùng cá nhân, nhằm mục đích tăng doanh thu cho người dân, giảm chi phí sinh hoạt, giải quyết các vấn đề nợ nần và thúc đẩy đầu tư.

Trong lĩnh vực bất động sản, từ tháng 12 năm nay, các nhà điều hành khách sạn được hỗ trợ vay vốn để sửa chữa và nâng cấp các tòa nhà nhằm thúc đẩy đầu tư và việc làm. Vào năm 2025, các khoản vay sẽ được cấp cho công chúng nói chung muốn mua hoặc nâng cấp nhà cửa cũng như trang bị nội thất cho nhà ở. Trong khi đó, các biện pháp dài hạn là xây dựng các dự án nhà ở giá rẻ cũng như cho phép người thu nhập thấp thuê nhà để ở trong dài hạn.

Về đầu tư và phát triển cơ sở hạ tầng, các biện pháp ngắn hạn gồm giới hạn mức phí tàu điện ở



Tổng Biên tập:

LÊ QUỐC MINH

TRỤ SỞ: 71 HÀNG TRỐNG, HÀ NỘI

ĐT: 024 3938 1384, 024 3938 1091

Fax: 024 3938 1385

Email: thoinay@nhandan.vn

thoinay.nhandan@gmail.com

ĐẠI DIỆN TẠI TP HỒ CHÍ MINH:

40 Phạm Ngọc Thạch

ĐT: 028 3829 6876 - Fax : 028 38296877

ĐẠI DIỆN TẠI TP ĐÀ NẴNG:

2 Trần Quý Cáp - ĐT: 0236 3822535

In tại Công ty in báo Nhân Dân
Hà Nội, Công ty in báo Nhân Dân
TP Hồ Chí Minh, Công ty in báo
Nhân Dân Đà Nẵng, Công ty in
Nhân Dân Bình Định.

Giá: 6.800 đồng